Library of Princeton
APR 13 1899
Theological Seminary
BS2795
.D686
Division
Section
No.

239.

DE EERSTE ALGEMEENE ZENDBRIEF VAN DEN APOSTEL PETRUS.

DE EERSTE ALGEMEENE ZENDBRIEF

VAN DEN

APOSTEL PETRUS.

VOOR DE GEMEENTE UITGELEGD.

DOOR

J. H. DONNER.

LEIDEN. — D. DONNER.

INLEIDING.

Is al de Schrift van God ingegeven, en alzoo het onfeilbaar Woord Gods, toch kenmerken zich hare afzonderlijke deelen door eigendommelijkheden van taal en stijl, van gedachtengang en mededeeling, maar die te verklaren zijn òf uit de eigenaardigheden van den schrijver, òf uit den inhoud en het oogmerk van hetgeen hij schreef, òf ook uit de aangelegenheden van hen aan wie hij zijn schrijven richtte.

Zoo herkennen wij in den apostel Petrus, den schrijver van dezen Brief, Simon den zoon van Jona, zooals ons deze uit de Evangelieverhalen in zijn vurig en levendig karakter bekend is, maar nu geheiligd door de genade des Heiligen Geestes, waardoor hij in waarheid een ijverig dienaar des Heeren werd.

Taal en stijl van dezen Zendbrief maken hem bekend; hij bemint het woord „levend," hij spreekt van eene „levende hope," van een „levenden steen" en van „levende steenen," terwijl de overgangen van zijn gedachtengang vele en snel zijn.

Herinnert ons Petrus in zijnen Brief aan menige uitspraak van Paulus, vooral in diens Brieven aan de Romeinen en Efeziërs, toch vinden wij bij hem niet dien dogmatischen ontwikkelingsgang als in genoemde Brieven.

Petrus beroept zich in dezen Brief menigvuldig op het Oude Testament. De brief bevat 105 verzen en daaronder zijn niet minder dan 21 citaten of aanhalingen uit het Oude Testament.

De reden hiervan zal wel zijn, omdat Petrus schreef aan

Christenen, die te voren voor het meerendeel tot het Jodendom behoorden.

Zijn oogmerk is — zie hfdst 5:12 — hen te versterken en te bevestigen „in de waarachtige genade Gods, in welke zij stonden.”

Zij hadden er behoefte aan onder hun lijden en strijd voor den naam van Christus. En zonder dat wij hierbij reeds te denken hebben aan eene bloedige vervolging als onder Keizer Nero, toch werd het brullen van dien leeuw reeds gehoord. Een tal van plaatsen in dezen Brief spreken dan ook van de verzoekingen, en het lijden die deze verstrooide vreemdelingen te verduren hadden. — Zie hfdst. 1:6; 2:12; 3:13, 16; 4:12—19; 5:10.

Daarom begint de apostel na zijne groete, vs. 1 en 2, aanstonds met eene lofverheffing aan den God en Vader van den Heere Jezus Christus, Die hen naar zijne groote barmhartigheid had wedergeboren tot eene levende hope.

Die hope op de eeuwige heerlijkheid in de verschijning van Jezus Christus is de onverderfelijke, onbevlekkelijke en onverwelkelijke erfenis, die in de hemelen voor hen bewaard is, en voor welke erfenis zij in de kracht Gods door het geloof bewaard werden tot den dag van Christus.

Die hope kon hen bemoedigen en versterken, om de beproeving van hun geloof naar den wil van God met lijdzaamheid te verduren, ja er zich in te verheugen, wetende dat de heerlijkheid, die voor hen in Christus bereid is, zoo groot en onuitsprekelijk was, dat zelfs de engelen begeerig waren die in te zien, hfdst. 1:3—12.

Van hfdst. 1:13—2:10 vermaant hij de geloovigen tot eenen heiligen wandel en tot betrachting van de liefde onderling.

Van hfdst. 2:11—3:7 vinden wij vermaningen tot eenen onstraffelijken wandel, aan alle Christenen in hunne verschillende levensomstandigheden en betrekkingen.

Vervolgens opwekkingen tot een wandel in de liefde, tot

volharding in het goeddoen, tot geduld en lijdzaamheid onder het lijden naar het exempel van Christus, hfdst. 3:8—4:6.

En eindelijk, van hfdst. 4:7—5:14, dringt de apostel, met heenwijzing op het einde aller dingen, nog eenmaal ernstig aan tot een leven in alle godzaligheid, en bidt hen toe: „De God nu aller genade, Die ons geroepen heeft tot zijne eeuwige heerlijkheid in Christus Jezus, nadat wij een weinig tijds zullen geleden hebben, Dezelve volmake, bevestige, versterke *en* fundeere ulieden.”

Onze lezers zullen reeds bespeurd hebben, dat deze Brief niet van eigenlijk leerstelligen aard is tot onderwijzing in de Christelijke waarheid, maar meer een troost- en vermaanbrief, waaraan de Christenen, tot wie hij gericht is, het allermeest behoefte hadden.

Is het lijden onzes tijds, om den naam van Christus, niet zwaar, vergeleken bij het lijden en de beproevingen der Christenen in den tijd der apostelen en later, nog blijft het voor alle geloovigen waar, dat zij niet zonder verdrukking ingaan in het Koninkrijk Gods, en daarom behoefte hebben aan den troost en de versterking van de levende hope op de zaligheid, die bereid is om geopenbaard te worden in den laatsten tijd.

Maar niet minder heeft de Gemeente des Heeren van onzen tijd noodig opgewekt en vermaand te worden tot eenen wandel in alle matigheid, rechtvaardigheid en godzaligheid, en tot de betrachting der liefde en des vredes onderling.

Stelle de Heere hiertoe deze eenvoudige praktikale uitlegging van Petrus' Eersten Zendbrief tot een rijken zegen.

EERSTE HOOFDSTUK.

1. Petrus, een apostel van Jezus Christus, aan de vreemdelingen, verstrooid in Pontus, Galatië, Kappadócië, Azië en Bithynië.
2. Den uitverkorenen naar de voorkennis van God den Vader, in de heiligmaking des Geestes, tot gehoorzaamheid en besprenging des bloeds van Jezus Christus: genade en vrede zij u vermenigvuldigd.

Petrus noemt zich in het opschrift van dezen Brief een „apostel van Jezus Christus," evenals Paulus dit gemeenlijk aan het begin zijner Brieven doet.

Heeft Paulus er zijne reden voor, dat hij zich niet onder zijn vorigen Hebreeuwschen naam Saulus aan de gemeente bekend maakt, ook Petrus weet waarom hij niet zijn ouden naam Simon gebruikt.

Aan dien naam kleven voor hem smartelijk droevige herinneringen, terwijl de eervolle Petrus-naam, dien hij van zijnen Heer en Zender ontving, voor hem de hoogste waarde heeft. Die hoogvereerende naam is voor hem geen ijdele klank of titel, maar een bewijs van zijns Heeren gunst, en een onderpand van de krachtdadige genade Gods, waardoor hij in waarheid een Rotsman in en voor de gemeente werd.

Is Petrus de apostel aan wien God het eerst de verborgenheid openbaarde, dat de Heidenen onmiddellijk, zonder overgang tot het Jodendom, door het geloof deelgenooten

van het heil in Christus konden worden — zie Hand. 10 en 11 — toch is hem, meer bijzonder in onderscheiding van Paulus, door den Heere het apostelschap der besnijdenis, der Joden toebetrouwd, Gal. 2:7 en 8.

Getrouw aan die opdracht vergeet hij dan ook niet zijne vroegere broederen naar het vleesch, maar die hem thans in Christus zoo nauw naar den geest bestaan, en richt hij dit zijn apostolisch schrijven aan „de verstrooide vreemdelingen in Pontus, Galatië, Kappadócië, Azië en Bithynië."

Die vreemdelingen der verstrooiing in genoemde provinciën van Klein-Azië waren oorspronkelijk Joden, die met de Assyrische en Babylonische verwoestingen uit hun erfland weggevoerd, of die het later uit eigen beweging verlaten hadden, en zich sinds dien tijd en later over Azië en over bijna de geheele bekende wereld verstrooid hadden, en vreemdeling onder de volken waren. Zie Joh. 7:35; 11:52; Hand. 2:9, 10.

Door de prediking van Paulus, die ook deze deelen van Klein-Azië bezocht had, waren vele Joden en Jodengenooten tot het geloof in Christus gebracht, terwijl anderen misschien den Messias zegen van het Pinksterfeest te Jeruzalem hadden medegebracht.

Het laat dan ook geen twijfel over of er waren in die deelen van Klein-Azië in den apostolischen tijd reeds vele Christengemeenten, wat uit den Brief aan de Galaten, en uit de zeven Brieven in de Openbaringen overvloedig blijkt.

Bestonden die gemeenten ook uit geloovigen uit de Heidenen, het meerendeel zal wel uit Israël geweest zijn, waarom Petrus hen dan ook met de benaming van „vreemdelingen der verstrooiing" aanspreekt.

Maar hij heeft voor hen nog een anderen en beteren naam, die de geheele gemeente uit Joden en Heidenen, en alle gemeenten insloot, dien van „uitverkorenen naar de voorkennis van God den Vader," over wie hij als

apostel den zegen uitspreekt: „genade en vrede zij u vermenigvuldigd.”

De genade Gods is de bron van den vrede Gods. Uit haar vloeien der gemeente Gods in Christus door den Heiligen Geest alle zegeningen toe. Wie haar deelachtig is, deelt in al hare heiligende, vertroostende en versterkende weldaden.

Maar vergeten wij het niet, zij moet „vermenigvuldigd” worden; altijd en tot alles behoeven wij nieuwe genade en steeds meerdere genade, om op te wassen in de genade en kennis van den Heere Jezus Christus.

Petrus noemt de verstrooide vreemdelingen „uitverkorenen.” Onze kantteekenaren merken bij dit woord op: „hierdoor wordt niet eigenlijk de eeuwige verkiezing (die door den volgenden titel verstaan wordt) beteekend, maar de verkiezing in den tijd uit den gemeenen hoop der menschen en inzonderheid der Joden, welke verkiezing naar de Schrift anderszins ook de roeping of de roeping „naar Gods voornemen” genoemd wordt,” Joh. 15:19; Rom. 8:29; 1 Cor. 1:26.

Deze daadwerkelijke verkiezing in den tijd geschiedde „naar het voornemen van God den Vader;” zij was de betooning, de openbaring van het voornemen Gods, en alzoo het zekere kenteeken der verkiezing van eeuwigheid. Niet naar de werken der rechtvaardigheid, die zij gedaan hadden, waren zij in den tijd geroepen, wedergeboren en geheiligd geworden, maar naar het welbehagen Gods des Vaders, naar zijne vrije liefde waarmede Hij hen in Christus vóór de grondlegging der wereld had uitverkoren. Hetzelfde verzekerde Paulus aan Timotheüs: „Die ons heeft zalig gemaakt, en geroepen met eene heilige roeping; niet naar onze werken, maar naar zijn eigen voornemen en genade, die ons gegeven is in Christus Jezus, vóór de tijden der eeuwen,” 2 Tim. 1:9.

Petrus was alzoo van de eeuwige verkiezing der geloovigen niet verzekerd, omdat hij in den raad van God gezien,

en hunne namen in het Boek des levens gelezen had, maar alleen uit hunne heilige roeping in den tijd, hieruit dat zij door de werking des Heiligen Geestes, van den gemeenen hoop der menschen afgezonderd, toegebracht waren tot de gemeente van den Heere Jezus Christus, en hun geloof uitspraken in eene zuivere belijdenis en in eenen godzaligen wandel.

Op dien grond en naar dien maatstaf hebben ook wij de leden van 's Heeren gemeente te beoordeelen en hen voor uitverkorenen te houden. Calvijn antwoordt op de bedenking: „en of wel eén iegelijk door het getuigenis des Heiligen Geestes verzekerd wordt van zijne verkiezing, zoo kan hij toch van anderen niets zekers daarvan weten," het volgende: „dat het niet noodig is angstig te onderzoeken de verkiezing onzer broederen, maar veelmeer, dat wij die moeten afleiden uit hunne roeping, alzoo dat wij uitverkoren houden al degenen, die door het geloof tot de gemeente toegedaan zijn."

Ons komt over anderen alleen het oordeel der liefde toe, God de Heere alleen heeft over ons en anderen het oordeel der onfeilbaarheid; daarom beproeve een iegelijk zichzelven of hij in het geloof is.

Merken wij daartoe verder op, welke de vruchten en bewijzen der uitverkiezing zijn: „in de heiligmaking des Geestes, tot gehoorzaamheid en besprenging des bloeds van Jezus Christus."

Het woord heiligmaking hebben wij hier in eene breedere beteekenis te nemen, insluitende ook het begin, den wortel der vernieuwing: de krachtdadige roeping en de wedergeboorte, waardoor de uitverkorenen vernieuwd worden naar het evenbeeld Gods.

Van den Heiligen Geest, door zijn Woord, gaat die vernieuwing en heiligmaking uit, niet van den mensch; Hij alleen is er de almachtige Werkmeester van, naar het voornemen van God den Vader.

Die heiligmaking heeft ten oogmerk om den onwilligen, onmachtigen zondaar te brengen „tot gehoorzaamheid en besprenging des bloeds van Jezus Christus."

De gehoorzaamheid is hier de dadelijke beoefening des geloofs en der godzaligheid. Door die gehoorzaamheid komen wij tot de besprenging des bloeds van Jezus Christus, waardoor de vergeving der misdaden en de reiniging van alle ongerechtigheid ontvangen is, 1 Joh. 1:9.

Met de woorden „besprenging des bloeds" zinspeelt de apostel op de voorbeeldige besprenging van het volk Gods met het bloed des Verbonds, Exod. 24:8; Hebr. 9:20, waardoor het geëigend, geheiligd en ingewijd werd tot een volk zijns eigendoms.

En in hoeveel hoogeren zin was dit waar van de besprengden door het alles reinigende offerbloed van Jezus Christus, Gods Zoon.

Zoo is dan de Drieëenige God het eenige en onwankelbare fundament der zaligheid: de Vader in de voorkennis zijner eeuwige liefde, de Zoon door zijn bloed ter verzoening, de Heilige Geest in het werk der heiligmaking.

Op dit fundament kan Petrus voortbouwen, en allen, aan wier adres deze Brief is, mogen zich zijn inhoud vrijmoedig en dankende toeëigenen.

3. Geloofd zij de God en Vader van onzen Heere Jezus Christus, Die naar zijne groote barmhartigheid ons heeft wedergeboren, tot eene levende hoop, door de opstanding van Jezus Christus uit de dooden.

In dit vers opent de apostel zijn schrijven aan de verstrooide vreemdelingen met eene lofverheffing aan den God en Vader van den Heere Jezus Christus vanwege de uitnemende weldaden zijner genade, waarvan de levende hope op de eeuwige erfenis de voornaamste is.

Petrus slaat hiermede den rechten toon aan, waarmede hij de teederste snaren in het hart dier vreemdelingen doet trillen, want de verwachting dier hope was hun troost en sterkte onder alle lijden en verdrukking, en hunne kracht tot heiligmaking des levens.

Evenals Paulus, 2 Cor. 1:3 en Efeze 1:3, brengt ook Petrus den lof toe aan „den God en Vader van onzen Heere Jezus Christus," dat is aan God, Die de Vader van onzen Heere Jezus Christus is.

Die God en Vader is de eenig ware God, en in de orde van de huishouding der genade de eerste oorzaak van alle geestelijke en hemelsche zegeningen, waarom Hem in den Zoon, door den Heiligen Geest alle aanbidding, eer en dankzegging door zijn rijk begenadigd volk moet worden toegebracht.

En nu gaat de apostel over, die zegeningen der genade te vermelden. Hij begint met het begin: „Die ons heeft wedergeboren tot eene levende hope door de opstanding van Jezus Christus uit de dooden."

De „wedergeboorte" is de eerste weldaad der genade in den tijd, maar waarin, als in den wortel, alle andere geestelijke en eeuwige weldaden besloten zijn.

Wat Petrus hier in vs. 23 „wedergeboren" noemt, is hetzelfde, wat Paulus verstaat onder „opgewekt," „levendgemaakt," „geschapen" te zijn in Christus Jezus, en Johannes „uit God geboren te zijn." Col. 3:1; Ef. 2:5, 10; 1 Joh. 4:6, 7.

Het is die wonderbare instorting en mededeeling van een nieuw leven uit God in de harten der uitverkorenen, in de gemeenschap met Christus door den Heiligen Geest. Door dat leven wordt het verduisterd verstand zaligmakend verlicht tot de kennisse Gods in het aangezicht van Jezus Christus; dat leven dringt door tot 's menschen innerlijkst bestaan, en maakt den zondaar van dood levend, van onwillig gewillig, om God in nieuwigheid des geestes te dienen en te verheerlijken.

In verband met het oogmerk van zijn schrijven, wijst de apostel bovenal op de heilrijke vrucht der wedergeboorte: „tot eene levende hope.”

Noemt hij, vs. 4, het voorwerp der hope: de onverderfelijke, onbevlekkelijke en onverwelkelijke erfenis der eeuwige heerlijkheid, hier, in vs. 3, verstaat hij door de levende hope, de levende en zekere verwachting in het hart der geloovigen op die heerlijke erfenis. Zij is de onmiddellijke vrucht van het leven der wedergeboorte en des geloofs, en daarom eene „levende” hope, die het hart vervult met de zekerste en zaligste verwachting en de onuitsprekelijkste blijdschap onder alle leed en lijden, onder alle verdrukking en strijd, zie vs. 6; Rom. 5:3; 2 Cor. 4:17, 18.

En de bron en grond der wedergeboorte tot eene levende hope is „de opstanding van Jezus Christus uit de dooden.” Door zijne opstanding heeft Christus het leven en de onverderfelijkheid aan het licht gebracht, en gelijk Hij opgewekt is tot de heerlijkheid des Vaders, alzoo ook zijne gemeente in en met Hem, opdat zij in nieuwigheid des levens zouden wandelen.

Is alzoo de opstanding van Christus de verwervende oorzaak van de wedergeboorte tot eene levende hope en van alle weldaden der genade, de eerste en diepste oorzaak ligt in de barmhartigheid van God den Vader; wat de apostel met aanbidding en dankzegging doet uitspreken: „naar zijne groote barmhartigheid.”

De apostel daalt af tot de groote barmhartigheid, de onuitsprekelijk rijke liefde Gods in Christus, waarnaar Hij hen voorgekend had vóór de grondlegging der wereld, en naar welke Hij hen nu wedergeboren had tot eene levende hope.

Dat woordeke „naar” wijst op de bron, waaruit al hun heil vloeide, maar wijst er tegelijk op, dat God in hunne wedergeboorte die groote barmhartigheid daadwerkelijk in hen als schuldigen en ellendigen bewezen had.

Petrus ontzegt hiermede aan zich en aan al zijne medegeloovigen elke aanspraak en elk verdienstelijk aandeel op hunne zaligheid, en kent haar alleen en geheel der barmhartigheid Gods des Vaders toe, „Die rijk is in barmhartigheid, door zijne groote liefde, waarmede Hij ons liefgehad heeft," Ef. 2:4.

Zij waren weleer dood door de misdaden en de zonden, levende in de begeerlijkheid des vleesches, doende den wil des vleesches en der gedachten, en waren van nature kinderen des toorns gelijk ook de anderen, Efeze 2:3. Eertijds waren zij geen volk, maar nu Gods volk; eertijds niet ontfermd, maar nu ontfermd geworden.

Wie der uitverkorenen Gods stemt niet in met deze lofverheffing aan den God en Vader van onzen Heere Jezus Christus? Zij kunnen het niet nalaten, de onmetelijke grootte der barmhartigheid Gods te aanbidden en te verheerlijken. En hun lof klimt te hooger naarmate zij dieper inblikken in de onpeilbare afgronden der ellende, waarin zij spoorloos verloren lagen, en waaruit alleen de hand der groote barmhartigheid Gods hen redden kon.

Zalig allen, die, wedergeboren tot eene levende hope, alzoo de groote barmhartigheid Gods aanbidding en dankzegging toebrengen.

4. Tot eene onverderfelijke, en onbevlekkelijke, en onverwelkelijke erfenis, die in de hemelen bewaard is voor u.

De apostel gaat voort met het beschrijven en verheffen van de schoone en rijke erfenis der heerlijkheid die bereid was voor allen, die er door genade hunne levende hope op stelden.

Maar Hij doet meer. Hij verzekert hen ook van de zekere bewaring dier kostbare erfenis, en tegelijk van hunne bewaring voor die erfenis. En aan die troostrijke verzekering had-

den die verstrooide vreemdelingen en hebben alle ware geloovigen van alle tijden behoefte.

„Tot eene onverderfelijke, en onbevlekkelijke, en onverwelkelijke erfenis.” De drie woorden, waarmede Petrus die erfenis beschrijft, kenmerken haar in haar onvergankelijk bestaan, in haar heilig karakter en in hare nimmer tanende schoonheid en heerlijkheid.

Zij is „onverderfelijk” als God zelf, Die haar bereid heeft. De tand des tijds knaagt niet aan die erfenis, de roest en de mot verteert haar niet, zij verduurt eene eeuwigheid.

Zij is ten tweede „onbevlekkelijk,” aan haar kleeft niets onreins; heilig is die erfenis. Hare goederen zijn rechtvaardig verworven, door het dierbare en kostbare bloed van den grooten Testamentmaker Jezus Christus, Gods Zoon; en zij zal hare gelukkige erfgenamen doen deelen in de volmaaktste heiligheid en heerlijkheid voor den troon van God en van het Lam.

En ten derde is zij „onverwelkelijk.” De schoonheid en glans dier erfenis taant, verbleekt, vergaat nimmermeer. Zij behoudt hare schoonheid en waarde voor altijd, voor eeuwig. Hare bezitters zullen zich eeuwig in haar licht en glans kunnen verblijden.

Wel mocht een ander apostel van die erfenis getuigen, dat zij „een gansch zeer uitnemend eeuwig gewicht der heerlijkheid is,” 2 Cor. 4:17*b*.

En hieraan geven allen getuigenis, die de levende hope op de eeuwige erve in hun hart bezitten en alzoo het beginsel des eeuwigen levens deelachtig zijn, en er hier reeds de voorsmaken van genieten.

Geen aardsche erfenis, hoe groot en rijk ook, is met deze erfenis te vergelijken. „Verderfelijk” zijn de aardsche erflatingen, hoe rijk en uitgebreid hare schatten zijn. Zij zijn niet allen „onbevlekt.” Aan hoe menige erfenis kleven onrecht en bedrog, en het bloed en de tranen van weduwe

en wees, van onderdrukten en armen. De glans en schoonheid van aardsche erfenissen en schatten zijn niet „onverwelkelijk," zij verliezen hare waarde door het gebruik, en voor de meeste erfgenamen behouden zij haar glans en schoonheid niet; voor velen worden zij een bron van smart en droefheid, waarvan zij zich teleurgesteld afkeeren. Dit is ervaring, menigeen maakte eene erfenis armer en ongelukkiger, helaas! ook slechter dan hij te voren was.

Maar hoe verklaarbaar is het dan dat de erfgenamen van zulk eene rijke en schoone erfenis gedurig in vreeze zijn, dat die schat hun zal ontroofd worden of dat zij zelven er aan ontrukt zullen worden, dat de erfenis voor hen, of zij voor de erfenis verloren zijn.

Petrus heeft dit voor hen gevoeld; hij zelf wist wat het zegt: in de zeef des satans gezift te worden, en dat alleen de voorbede van den Heiland hem behouden had in de ure der verzoeking.

Daarom laat hij er op volgen, „die in de hemelen bewaard is voor u."

De erfgenamen der eeuwige zaligheid hebben niet te vreezen, „zij is bewaard in de hemelen." Hooger en veiliger kan die schat niet bewaard worden, de satan kan daar niet bij, die sterkgewapende kan ze niet bemachtigen. En door wien en hoe wordt die erfenis bewaard? Door de engelen, die sterke helden en getrouwe wachters? Ware dit alzoo, het zou veel zijn, maar niet genoeg om de erfgenamen gerust te stellen. Neen, zij hebben hooger, de hoogste waarborgen; Paulus zegt, Col. 3:3, „uw leven," dat is het leven der heerlijkheid, „is met Christus verborgen in God."

Merk wel op, de erve der heerlijkheid wordt niet slechts bewaard door God, maar in God. Zij is besloten in zijn oneindig en almachtig wezen, en dit „met Christus," met den verheerlijkten Godmensch, Die haar verwierf, en Die, zegt een andere Schrift, onze hope is.

Is er hooger en veiliger bewaring denkbaar dan deze? Is er vaster verzekering en vertroosting dan wanneer een arm en zwak kind van God roemen mag: „mijne zaligheid is in de handen van mijn God, ik zou haar geen oogenblik kunnen bewaren.”

En om elke vrees en twijfel uit het hart der erfgenamen weg te nemen, voegt Petrus er aan toe: „voor u.” Calvijn teekent bij deze woorden aan: „Want dan zijn onze conscientiën eerst gerust, als zij hooren dat de Heere uit den hemel roept: ziet, uwe zaligheid is in mijne hand en zij wordt voor u bewaard. Intusschen, overmits de zaligheid een iegelijk zonder onderscheid niet toekomt, zoo roept Hij ons tot geloof, opdat al degenen die daarmede begaafd zijn, zich van anderen onderscheiden, en niet twijfelen, of zij zijn rechte en wettige erfgenamen van het rijk Gods; want gelijk het geloof tot de hemelen doordringt, alzoo brengt het ons ook toe de goederen die in de hemelen zijn.”

Maar het is Petrus niet genoeg de erfgenamen der zaligheid te verzekeren dat de erfenis voor hen zoo veilig in de hemelen bewaard wordt, hij wil hun ook den gewissen troost toedienen, dat de erfgenamen, zoolang zij hier nog in het gevaar van vele en velerlei verzoekingen van satan, zonde en wereld zijn, in de kracht Gods bewaard worden, totdat zij in het volle bezit van hunne erfenis gesteld zullen zijn.

5. Die in de kracht Gods bewaard wordt door het geloof tot de zaligheid, die bereid is, om geopenbaard te worden in den laatsten tijd.

Dit is een der classieke bewijsplaatsen der Heilige Schrift voor de troostvolle leer van de volharding der heiligen.

De zekerheid van de eindelijke zaligheid der kinderen Gods wordt in deze uitspraak des apostels boven elken twijfel verheven; er is geen afval der heiligen; zoo zeker hunne

erfenis bewaard wordt voor hen, even gewis worden zij bewaard voor die erfenis.

Men merke tot verklaring van deze uitspraak op: hoe de apostel deze erfenis omschrijft: „de zaligheid die bereid is om geopenbaard te worden in den laatsten tijd," hoe de erfgenamen bewaard worden: „in de kracht Gods," en op welk eene wijze: „door het geloof."

„De laatste tijd" beteekent hier wat Petrus Hand. 2:7 en Paulus Hebr. 1:1 „de laatste dagen" en Johannes „de laatste ure" noemt, 1 Joh. 2:18.

Het is de tijd van de bedeeling des Nieuwen Verbonds, die met de komst van Gods Zoon in het vleesch en met de uitstorting des Heiligen Geestes een aanvang heeft genomen, en met zijne tweede komst in heerlijkheid voleindigd zal worden.

In dien tijd, in die laatste dagen „wordt de zaligheid, die bereid is, geopenbaard." Wij hebben hier te denken aan den eindtijd der laatste dagen, aan het slot der eeuwen, wanneer de geloovigen, wier leven met Christus verborgen is in Gode, met Hem zullen geopenbaard worden in heerlijkheid.

Want, is het ook, dat de zaligheid in het Evangelie geopenbaard is, en in deze laatste dagen verkondigd wordt, zij zal eerst in de werkelijkheid geopenbaard en genoten worden in de openbaring en verschijning van den Heere Jezus Christus ten jongste dage.

Dan zullen de geloovigen beiden naar ziel en lichaam volmaakt verheerlijkt worden, en in hunne mate deelen in de heerlijkheid van hun Hoofd Jezus Christus, Wiens medeërfgenamen zij zijn.

Die onuitsprekelijke groote zaligheid is de erfenis, waarop de kinderen Gods hopen, en zij is „bereid." Ook dit woord heeft beteekenis. Die zaligheid behoeft niet meer voor hen bereid te worden, zij is gereed, zij ligt daar op de erfgena-

men te wachten; God heeft haar van de grondlegging der wereld in zijn eeuwig voornemen in Christus voor hen besteld, Matth. 25:34.

De erfgenamen der zaligheid behoeven alzoo niet te vreezen, zij mogen met volle zekerheid op die erfenis hopen; de genadegiften en de roepingen Gods zijn onberouwelijk, den vrijmachtigen en onveranderlijken God ontgaan de oogmerken zijner eeuwige liefde niet.

En hoe zouden Hem zijne oogmerken kunnen ontgaan! Hij zelf bewaart hen in zijne kracht tot zaligheid.

„Die in de kracht Gods bewaard wordt." Heeft de apostel vs. 4 van de erfenis gezegd dat zij bewaard wordt, in vs. 5 zegt hij hetzelfde van de erfgenamen, maar hij gebruikt hiervoor niet dezelfde woorden.

Het Grieksche woord in vs. 4, dat de onzen door „bewaren" vertaald hebben, beteekent eenig voorwerp van waarde in eene veilige plaats opbergen, maar in vs. 5 gebruikt de apostel een ander Grieksch woord, dat aan de krijgskunde ontleend is, en beteekent: eene plaats, eene stad, eene vesting door eene krijgsmacht „bezetten," „omsingelen," „insluiten," zoodat er niemand in of uit kan komen.

In den eigenlijken zin gebruikt Paulus dit woord 2 Cor. 11:32, waar hij verhaalt: „De stadhouder van den koning Arétas in Damascus „bezette" de stad der Damaskenen, willende mij vangen," en in Gal. 3:23 bezigt hij het in overdrachtelijke beteekenis van het in „bewaring" gesteld zijn, als onder de wet „besloten," en evenzoo Filip. 4:7 dat de vrede Gods de harten en zinnen „bewaart" in Christus Jezus.

Zoo bewaart, dat is: „bezet," „besluit" God de erfgenamen der zaligheid met en in zijne „kracht," opdat Hij hen behoede tegen al hunne vijanden en onder al hunne gevaren. Zijne almachtige kracht is een vurige muur rondom hen, waardoor geen vijand, hoe listig en geweldig ook, kan door-

dringen, zoodat alle instrument, dat tegen hen bereid wordt niet zal gelukken.

Want voorwaar, het moeten wel machtige en listige vijanden zijn, die de erfgenamen der zaligheid belagen, indien de almacht Gods noodig is hen te behoeden en te bewaren, maar die oneindige kracht Gods, altijd tot hunne hulp gereed, waarborgt dan ook het kind van God onder de grootste gevaren zijne behoudenis en zaligheid. „Mijn Vader," sprak de Heiland, „Die ze Mij gegeven heeft, is meerder dan allen, en niemand kan ze rukken uit de hand mijns Vaders."

En hoe, op welke wijze bewaart God de zijnen in zijne kracht? Onmiddellijk, zonder het bewustzijn of de medewerking der geloovigen?

Zeker is er eene onmiddellijke werking en betooning van de kracht Gods, waarvan de geloovigen zich niet altijd bewust zijn. De Heere verhindert en weerhoudt menigmaal de vijanden, zonde, satan en wereld, en eerst van achteren zien dan Gods kinderen, tegen hoe groote gevaren zij bewaard zijn. Of God weerhoudt de zondige genegenheden in het hart zijner kinderen in de oogenblikken als hunne vijanden de gelegenheden tot verzoeking geschapen hebben, of in uren als de verdorvene genegenheden in hen woelen, en zij gewis verstrikt zouden worden en vallen, dan waakt Hij over hen, dat er geene gelegenheden tot het kwade zijn.

Ware er niet eene zulke onmiddellijke bewaring, geen kind van God zou behouden worden, dit bekennen zij allen met ootmoedigen dank aan de hand, waaruit niemand ze rukken kan.

Toch is er ook eene middellijke bewaring, in de kracht Gods, die de geloovigen zich bewust zijn, en niet zonder hunne medewerking geschiedt. Petrus zegt: „Die in de kracht Gods bewaard wordt door het „geloof."

De apostel gedenkt hier zijn eigen schuldigen en droevigen weg en het Woord des Heeren: maar Ik heb voor u gebe-

den, dat uw „geloof" niet ophoude." Den wortel des geloofs kon de satan niet uit zijn hart rukken, hiervoor had Jezus gebeden, en het was die wortel des geloofs, die hem in zijn diepen val naar buiten deed gaan en bitterlijk weenen.

Door het geloof bewaart God zijne uitverkorenen, en dat geloof is het wel verordineerde en bekwame middel, waardoor God zijn volk in zijne kracht bewaart.

Door dat geloof zijn zij Christus ingelijfd en met Hem ééne plant, leden van zijn lichaam geworden, en kunnen zij Hem niet uitgerukt worden.

Maar dat geloof is ook een licht in hun verstand, waardoor zij hunne vijanden en de verzoekingen kunnen onderkennen, en waardoor zij in de ure der verzoeking tot de kracht Gods de toevlucht nemen, en haar in het gevoel van hun onmacht aangrijpen tot hunne behoudenis.

Dat geloof is het schild, dat hen dekt, en waartegen alle vurige pijlen van den booze worden uitgebluscht.

Door dat geloof staan zij, indien zij gevallen zijn, weder op, weenen zij bitterlijk over hunne afdwalingen en zonden gelijk Petrus deed, en roepen met David: gena, o God, gena!

Die woorden „door het geloof" moeten in Petrus' uitspraak niet overzien worden; dit van God verordende uitnemende middel tot onze bewaring in de kracht Gods mogen wij niet minachten of vergeten.

Als wij de bewaring der geloovigen en de zekerheid van de volharding der heiligen afscheiden van het geloof en zijne werkzaamheden, handelen wij tegen de van God gestelde orde en misbruiken wij die heilige en troostrijke waarheid tot groot nadeel van onze ziel.

Tijdelijk kunnen zelfs Gods uitverkorenen zich hieraan schuldig maken, door met eene werkelooze hand zich vast te houden aan de leer van de volharding der heiligen, en zich in hunne afwijkingen en zonden gerust te stellen door de wetenschap: Zij zullen niet verloren gaan in eeuwigheid.

Dat zich klemmen en zich beroepen op de ééne zijde der waarheid, dat God de zijnen kent en bewaart, niet tegelijk aan de andere zijde der zelfde waarheid, dat de Heere ook den weg en de middelen verordend heeft, waarin en waardoor Hij de zijnen bewaart, en alzoo te scheiden wat God heeft saâmgevoegd, hoevele en groote nadeelen heeft dit de leden van 's Heilands gemeente al toegebracht.

Beware ons de Heere tegen dat heilloos en Hem onteerend misbruik der waarheid, en doe Hij ons door het geloof bij het gevoel onzer onmacht, om ook maar een oogenblik uit ons zelven staande te blijven, den rijken en krachtigen troost deelen, dat Hij ons in zijne kracht bewaren zal tot de zaligheid, die bereid is, om geopenbaard te worden in den laatsten tijd.

6. In welken gij u verheugt, nu een weinig *tijds* (zoo het noodig is) bedroefd zijnde door menigerlei verzoekingen;
7. Opdat de beproeving uws geloofs, die veel kostelijker is dan van het goud, hetwelk vergaat en door het vuur beproefd wordt, bevonden worde te zijn tot lof, en eer, en heerlijkheid, in de openbaring van Jezus Christus.

Indien erfgenamen van aardsche goederen zich als bij voorbaat verheugen in de bezittingen die zij te wachten hebben, met hoeveel meerder recht mocht dan de apostel van de erfgenamen der eeuwige heerlijkheid verklaren: „in welken gij u verheugt."

Dit „in welken" slaat terug op al het voorgaande, waarin gehandeld is van de groote zaligheid, die bereid is om geopenbaard te worden in den laatsten tijd, en waarop zij hoopten.

De vrucht der levende hope, vs. 3, was eene heilige, onuitsprekelijke verheuging. Het Grieksche woord, door „verheu-

gen" vertaald, duidt den hoogsten trap van blijdschap aan; zich verheugen tot opspringens toe, eene blijdschap die zich op de gevoeligste wijze uitspreekt.

En hiertoe hadden die gelukkige erfgenamen alle reden; hunne rijke en schoone erfenis was met geene aardsche erfenis, hoe uitgebreid en schoon, te vergelijken, vs. 4, en zij waren ten volle verzekerd dat die erfenis voor hen en zij voor de erfenis bewaard werden.

Maar die blijdschap was nog geene onbepaalde, geene onvermengde, want de apostel laat er op volgen: „nu een weinig *tijds* (zoo het noodig is) bedroefd zijnde door menigerlei verzoekingen."

De geloovigen waren alzoo blijde en bedroefd tegelijk. Dit schijnt te strijden, want hoe kunnen twee geheel tegenovergestelde aandoeningen op hetzelfde oogenblik in één gemoed samenwonen? En toch is dit bestaanbaar; wij hooren Paulus, 2 Cor. 6:10, zeggen: „als droevig zijnde, doch altijd blijde," en de ervaring der kinderen Gods, ook als zij het niet verklaren kunnen, bevestigt dit.

Maar men merke op, dat het „bedroefd zijn" iets bijkomstigs is, terwijl het „verheugd zijn" tot het wezen van den nieuwen mensch behoort, die wedergeboren is tot eene levende hope. De stroom der geestelijke blijdschap, die voortvloeit uit de geloovige erkenning der genadeweldaden Gods in Christus Jezus aan schuldige en onwaardige zondaren, en gevoed wordt door de hoop op de heerlijkheid, die stroom is blijvend en vloeit tot in de eeuwigheid.

Daarom zegt Paulus: „doch altijd blijde" en vermaant hij elders: „verblijdt u in den Heere ten allen tijd; wederom zeg ik u: verblijdt u."

Maar het bedroefd zijn door menigerlei verzoekingen is iets tijdelijks en bijkomstigs. Het behoort tot het „nu," tot dezen tijd, tot de bedeeling waarlangs de godzaligen ingaan in het Koninkrijk Gods, en alzoo voor een „weinig tijds"

in vergelijking met de eeuwige heerlijkheid, die hen wacht. Of zooals Paulus het noemt: „eene lichte verdrukking, die zeer haast voorbijgaat, en die ons werkt een gansch zeer uitnemend eeuwig gewicht der heerlijkheid,” 2 Cor. 4:17.

En noemden wij het bedroefd zijn iets bijkomstigs, dan versta men dit niet alsof het iets toevalligs ware dat hen naar de willekeurige verzoekingen van zonde, satan en wereld overkwame, geenszins. Integendeel, het komt hun toe van de hand des Heeren en dat naar zijnen wil en raad, Petrus zegt: „zoo het noodig is.”

„Indien het,” zegt hij hfdst. 3:17, „de wil van God wil.” Dit onderstelt dat het bedroefd zijn door menigerlei verzoekingen niet iets is dat de geloovigen altijd treft, maar dat de Heere die verzoekingen hun doet toekomen, als zijne liefde en wijsheid ze voor hen noodig oordeelt.

Hierin ligt een rijke en zoete troost voor de geloovigen onder hunne verdrukking en vervolging, dat zij zich mogen verzekerd houden, dat de Geneesmeester Israëls, de Behouder hunner zielen die bittere medicijn voor hen noodig keurt, en dat Hij hen niet plaagt of kastijdt van harte, maar tot hunne behoudenis.

Wel zien Gods kinderen, als zij in bange en lange proefwegen zijn, dit: „zoo het noodig is” niet altijd in; en vragen menigmaal: Heere, waarom, en hoelang zult Gij op ons toornen? want de kastijding als zij tegenwoordig is, schijnt hun geene zaak van blijdschap maar van droefheid te zijn; maar hun barmhartige Hoogepriester doet de verdrukking lijdzaamheid werken, en de lijdzaamheid bevinding, en de bevinding hope, en de hope beschaamt niet, omdat de liefde Gods in het hart is uitgestort door den Heiligen Geest.

Het is de blijdschap der hope, die het bedroefde en neergebogen hart steunt en opricht, troost en sterkt, en roemen doet: „bedroefd, doch altijd blijde!”

Zij erkennen dan het wijze, liefdevolle en heerlijke oogmerk der menigerlei verzoekingen, zooals de apostel dit in vs. 7 opnoemt: „Opdat de beproeving uws geloofs, die veel kostelijker is dan van het goud, hetwelk vergaat en door het vuur beproefd wordt, bevonden worde te zijn tot lof, en eer, en heerlijkheid, in de openbaring van Jezus Christus."

Die menigerlei verzoekingen zijn de van den Heere verordende middelen tot „beproeving des geloofs." Zij moeten dienen om het geloof, eigenlijk den geloovige te reinigen en te louteren van alle vreemde bestanddeelen van eigen zin en eigen wil, van onverloochendheid en wederstreven tegen den wil van God, opdat de beproefdheid, het proefhoudende van het geloof, openbaar worde.

Wat het vuur voor het goud is, waardoor het in den smeltkroes gelouterd en gereinigd wordt, opdat het in zijne zuivere gehalte bevonden worde, dat zijn voor het geloof de verzoekingen en de verdrukkingen. De hitte der verdrukking, waar zij eene vreedzame vrucht der gerechtigheid werkt, loutert en reinigt den geloovige, en doet het geloof in zijne echte en zuivere gehalte openbaar worden.

En is nu de beproeving van het goud noodzakelijk, verhoogt het de waarde van dit edel metaal, en verkrijgt het daardoor den lof van zuiver, fijn goud te zijn, en is daarom die beproeving kostelijk te noemen: hoeveel kostelijker is dan de beproeving des geloofs! En hierop legt Petrus nadruk.

De beproeving van het goud geldt nog altijd maar een stof, die, hoe duurzaam zij ook is, toch eenmaal „vergaat," die niet blijvend is; maar de beproeving des geloofs geldt hetgeen blijvend, eeuwig is, en zal „bevonden worden te zijn tot lof, en eer, en heerlijkheid in de openbaring van Jezus Christus."

Gelijk het goud, nadat het gelouterd is door het vuur, „bevonden" wordt, dat is: de proef, de keur kan doorstaan,

alzoo zal in den dag van Christus, bij zijne verschijning het beproefd geloof bevonden worden tot lof, en eer, en heerlijkheid te zijn.

De drie woorden: lof, eer en heerlijkheid, die wij meermalen vereenigd in de Schrift aantreffen, spreken uit hoe welgevallig en uitnemend voor God het geloof is, dat onder de verzoekingen is staande gebleven, en in al zijne kracht en heerlijkheid is te voorschijn gekomen.

Zullen de ware geloovigen, die door lijden geheiligd zijn, in dien lof, en eer, en heerlijkheid deelen, zal de Zone Gods hunnen naam in dien dag belijden voor God zijnen Vader en voor de uitverkoren engelen, en zullen alle tranen der verdrukking van hunne oogen afgewischt worden, zij zullen toch met die eere en heerlijkheid eindigen in Hem, Die hen onder de beproeving heeft staande gehouden, en hen in zijne kracht bewaard heeft tot de bereide zaligheid en heerlijkheid.

Zoo de menigerlei verzoekingen bezien, zeggen wij met een anderen apostel: „Acht het voor groote vreugde, mijne broeders! wanneer gij in velerlei verzoekingen valt.”

8. Denwelken gij niet gezien hebt, en *nochtans* liefhebt; in Denwelken gij nu, hoewel *Hem* niet ziende, maar geloovende, u verheugt met eene onuitsprekelijke en heerlijke vreugde;
9. Verkrijgende het einde uws geloofs, *namelijk* de zaligheid der zielen.

Niet gezien en nochtans liefhebben, niet ziende, maar geloovende, zich verheugen met eene onuitsprekelijke en heerlijke vreugde.

Wij denken hier aan het woord des Heeren tot Thomas: „Zalig zijn zij, die niet zullen gezien hebben, en nochtans zullen geloofd hebben.”

De Christenen, aan wie Petrus schreef, hadden Christus

niet in het vleesch gezien, niet gekend in zijne aardsche verschijning, en toch hadden zij Hem zoo lief, en verheugden zij zich in Hem met zulk eene onuitsprekelijke en heerlijke vreugde.

Maar de reden hiervan lag in hun „geloof," dat rustte op het onfeilbare getuigenis van degenen, die Hem, het Woord des levens, met hunne oogen aanschouwd, en met hunne handen getast hadden, 1 Joh. 1:1.

De apostelen, of die van hen gezonden waren, hadden hun het Woord des Evangelies verkondigd, en zij hadden dit niet aangenomen als der menschen woord, maar (gelijk het waarlijk is) als Gods Woord, 1 Thess. 2:13.

De Heilige Geest had onder die prediking krachtdadig in hunne harten gewerkt, die geopend als van eene Lydia, en in hunne harten een oprecht geloof ontstoken, waardoor zij Christus leerden kennen, en ten volle verzekerd waren van hetgeen van Hem getuigd werd.

Petrus stelt hier het geloof tegen het zinnelijk zien en waarnemen, maar spreekt hiermede geenszins uit dat het geloof blind is, en geen waarnemend vermogen, geen oog zou hebben. Integendeel, het geloof heeft een helder en scherp gezichtsorgaan, doch niet om de stoffelijke, maar om de geestelijke en onzienlijke dingen te zien en te bevatten. Paulus zegt van het geloof, dat het een vaste grond is der dingen, die men hoopt, en een bewijs der zaken, die men niet ziet, Hebr. 11:1, en van Mozes getuigt hij: hij hield zich vast als ziende den Onzienlijke, vs. 27.

Zegt dezelfde apostel, 2 Cor. 5:7, „Want wij wandelen door geloof en niet door aanschouwen," dan stelt hij ook dáár het geloof tegenover het zinnelijk aanschouwen. Want hoe zouden wij den geloofsweg veilig kunnen bewandelen en in de rechte sporen blijven, indien het geloof blind ware?

Maar het zien des geloofs is naar den aard der dingen, die het waarneemt, een geestelijk zien; want evenals het

natuurlijke en lichamelijke oog slechts de stoffelijke, de natuurlijke schepping kan waarnemen, zoo neemt het geloof, maar met geene mindere zekerheid, alleen de geestelijke en eeuwige dingen waar.

Zoo wil Petrus verstaan zijn, als hij het „zien" tegenover het „gelooven" stelt.

Het is de Heilige Geest, Die door het geloof voor het oog der ziel Christus in zijn persoon en werk en alle hemelsche dingen ontdekt. Die Hem doet kennen naar hetgeen van Hem in het Woord geopenbaard is. Het is dezelfde Geest, Die door het geloof den zondaar uit en naar Gods Woord en Wet zijne ellende doet kennen, opdat hij tot dien algenoegzamen Zaligmaker vluchte, Die verklaard heeft: „die tot Mij komt, zal Ik geenszins uitwerpen."

Uit dat zaligmakend geloof vloeit de liefde tot en de onuitsprekelijke en heerlijke blijdschap in Christus Jezus voort.

Wie, dien Christus door het waar geloof ziet en kent, kan niet anders dan Hem liefhebben, Die ons te voren zoo uitnemend heeft liefgehad, en Zichzelven voor ons heeft overgegeven, opdat Hij ons van zoo grooten nood en dood verlossen zou.

En die liefde gaat vergezeld, altijd naar de mate des geloofs, van eene onuitsprekelijke en heerlijke blijdschap, „in Denwelken gij nu, hoewel *Hem* niet ziende, maar geloovende, u verheugt met eene onuitsprekelijke en heerlijke vreugde."

De „vreugde" is hier de overzalige blijdschap der hope op de zaligheid der zielen, waarvan de apostel, vs. 9, spreekt, en hier een voorsmaak geeft van de eeuwige en ongestoorde blijdschap in den hemel.

Die vreugde en verheuging kan gesmaakt, maar niet uitgesproken worden; zij gaat alle verstand te boven, zij kan onder geene woorden gebracht worden, zij is „onuitsprekelijk." En hoe zouden onze tongen en monden dit kunnen,

als Petrus die vreugde tegelijk eene „heerlijke" noemt. Eigenlijk staat er „verheerlijkte," dat is eene vreugde, die naar haar wezen gelijk is aan de vreugde des hemels, aan de blijdschap der gezaligden in de heerlijkheid.

Het is, wat onze Catechismus noemt, het beginsel der eeuwige vreugde, die de ware geloovige hier in zijn hart gevoelt, en die voor hem het onderpand is, dat hij na dit leven de volkomene zaligheid bezitten zal.

En die volkomene zaligheid was voor hen bereid: „verkrijgende het einde uws geloofs, *namelijk* de zaligheid der zielen."

De verkrijging der zaligheid was de grond van hunne blijdschap. De hoop op die heerlijkheid stortte in hunne harten die onuitsprekelijke en heerlijke vreugde.

Dat Petrus hier spreekt van de zaligheid der „zielen," en niet van de zaligheid, waarin de geheele mensch, naar ziel en lichaam, eenmaal deelen zal, dit doet hij, omdat de ziel onsterfelijk, en het voornaamste bestanddeel des menschen is, en waar de ziel behouden is, noodzakelijk ook het lichaam, de geheele mensch behouden is. Evenzoo spreekt de Heere Christus meermalen van het behouden of verliezen der ziel.

Die zaligheid is het „einde" des geloofs, dat is: het doel, het oogmerk waarop het geloof gericht is, de groote bate des geloofs, de kroon der rechtvaardigheid, die de rechtvaardige Rechter in den dag zijner toekomst geven zal aan allen, die zijne verschijning liefgehad hebben, 2 Tim. 4:8.

En hiermede komt overeen de beteekenis van het Grieksche woord dat Petrus gebruikt, en door onze overzetters voor „verkrijgen" vertaald is. Het wordt meermalen in het Nieuwe Testament gebezigd voor het „wegdragen" of „ontvangen" van loon of straf; die iemand bij eene rechterlijke uitspraak wordt toebedeeld, zie 2 Cor. 5:10; Ef. 6:8; Col. 3:15; 1 Petr. 5:4. Niet als ware het einde des geloofs een verdiend loon, want het geloof sluit alle verdiensten buiten, maar de Schrift

spreekt meermalen van een loon, omdat God de Heere degenen, die Hij uit enkele genade om Christus' wille met de zaligheid kronen wil, daardoor aanmoedigen wil tot het doen van goede werken, en Hij zijn eigen werk in de zijnen beloonen wil.

Zoo hebben wij dan gehoord hoe Petrus de verstrooide Christenen, die oorspronkelijk Joden of Heidenen waren, prijst vanwege hun geloof, liefde en blijdschap in Christus en zijne zaligheid, hoewel zij Hem niet gezien hadden in het vleesch.

Hij geeft hun dit getuigenis niet om hen te verheffen, maar om daarmede te bewijzen hoe zeker en heerlijk de eeuwige erfenis was, door Christus voor hen verworven, en waarvan zij door het geloof de gelukkige erfgenamen waren geworden.

Zouden wij ons ook zoo kunnen beroepen op het geloof, de liefde en de blijdschap dergenen, die in onzen tijd belijden dat zij wedergeboren zijn tot eene levende hope op de onverderfelijke, onbevlekkelijke en onverwelkelijke erfenis?

Ik vreeze of wij het zouden kunnen. Hoever staan wij in geloof en hoop, in liefde en geestelijke blijdschap ten achteren bij die verstrooide vreemdelingen! De Heere mag ons wel vragen: „Waar is uw geloof?" Waar is bij ons de levende hope? Hoe hebben wij de eerste liefde verlaten, en hoe is de geestelijke blijdschap in onze harten als uitgedoofd!

Ik ga hier niet verder op in; keere een iegelijk er mede tot zichzelven in.

10. Van welke zaligheid ondervraagd en onderzocht hebben de profeten, die geprofeteerd hebben van de genade, aan u *geschied;*

11. Onderzoekende, op welken of hoedanigen tijd de Geest van Christus, Die in hen was, beduidde en te voren getuigde het lijden, *dat* op Christus *komen zou*, en de heerlijkheid daarna *volgende.*

12. Denwelken geopenbaard is, dat zij niet zichzelven, maar ons bedienden deze dingen, die u nu aangediend zijn bij degenen, die u het Evangelie verkondigd hebben door den Heiligen Geest, Die van den hemel gezonden is; in welke dingen de engelen begeerig zijn in te zien.

De apostel gaat in deze verzen voort de groote zaligheid, waarvan de verstrooide Christenen erfgenamen waren, te verheffen en bij hen aan te prijzen, opdat zij vermaand en opgewekt werden, om onder al hunne verdrukking op die zaligheid volkomen te hopen.

Om nu de uitnemendheid der genade, die aan hen geschied was, klaarlijk te doen uitkomen, wijst hij op het ernstig en heilbegeerig verlangen der profeten van het Oude Testament, waarmede deze ondervraagd en onderzocht hebben naar den tijd en de gelegenheden, wanneer en waaronder die genade en zaligheid door het lijden en de heerlijkheid van Christus verworven en ten volle zou geopenbaard worden.

Want wel had de Geest van Christus, die in de profeten was, te voren aan hen beduid en getuigd van het lijden en de heerlijkheid Christi, maar hun was tegelijk geopenbaard, dat zij niet zichzelven, maar ons bedienden deze dingen, die u, zoo vervolgt Petrus, nu aangediend zijn bij degenen, die u het Evangelie verkondigd hebben door den Heiligen Geest, Die van den hemel gezonden is.

En niet alleen dat de profeten, de heilige mannen Gods, evenals vele koningen, begeerd hebben te zien, wat de geloovigen van het Nieuwe Testament aanschouwen, en dat deze onze dienaren geweest zijn, maar zoo vol van de wonderbare wijsheid en genade Gods is het vervulde Evangelie der zaligheid, dat zelfs de engelen, met zooveel dieper verstand en meerdere kennis begaafd dan de menschen, begeerig zijn in die dingen in te zien.

Onze lezers zullen erkennen dat Petrus in deze drie verzen, die niet van elkander kunnen gescheiden worden, een schat van diepe en schoone gedachten heeft weggelegd; rijk aan onderrichting in de verhevene Goddelijke waarheden van de ingeving der Heilige Schrift; van het onderscheid tusschen de Bedeelingen van het Oude en Nieuwe Testament, en de voortreffelijkheid van de laatste boven de eerste; en van de betrekking der engelen tot de in Christus geopenbaarde zaligheid.

Opdat wij van deze waarheden, zoo gewichtig voor de Gemeente des Heeren, tot hare toeneming in de kennis en genade van onzen Heere Jezus Christus, iets mogen verstaan, zullen wij ons met de verklaring van deze verzen langer moeten bezig houden dan wij gewoon zijn.

De apostel spreekt hier niet alleen uit, dat al de Schrift van God is ingegeven, maar ontdekt ons ook iets van de wijze dier ingeving.

Hij verklaart dat de profeten van het Oude Testament, hetgeen hun geopenbaard is, ontvingen door „den Geest van Christus Die in hen was;" dat de inhoud dier openbaring was „het lijden, dat op Christus komen zou, en de heerlijkheid daarna volgende;" dat „dit hun beduid en te voren getuigd werd," en zij deze openbaringen zoo weinig in een onbewusten staat ontvingen, dat zij integendeel, „ondervraagd en onderzocht hebben, onderzoekende op welken en hoedanigen tijd het lijden op Christus komen zou, en de heerlijkheid, daarna volgende."

Zegt Petrus in zijn Tweeden Brief, hfdst. 1 : 21, dat „de heilige menschen Gods," de profeten des Oude Testaments, „gedreven zijn door den Heiligen Geest," hier noemt hij den Geest, die in de profeten was, den „Geest van Christus." Hieruit blijkt dat de Heilige Geest reeds onder het Oude Testament als Geest van Christus werkzaam was, en dat alzoo

Christus, als de van eeuwigheid gezalfde Koning over Sion, toen alreede zijne Kerk, in de eenswezenheid met den Vader en den Heiligen Geest, geregeerd en geleid heeft.

Daarom kon Paulus, Hebr. 11: 26, spreken van de „smaadheid Christi," die Mozes meerderen rijkdom achtte dan de schatten van Egypte, en elders, 1 Cor. 10:4 en 7, dat Christus de steenrots was, waaruit Israël in de woestijn gedronken heeft, en dat zij Christus verzocht hebben.

Zoo waren dan, evenals later de apostelen, de profeten dienaren van Christus, openbaarde Zich Christus aan hen door denzelfden Geest, Dien Hij aan zijne jongeren beloofde, en op den Pinksterdag over hen werd uitgestort. Daarom kent de apostel, 2 Petr. 3:2, aan het gebod der apostelen hetzelfde gezag toe als aan de woorden der profeten.

Dit is een krachtig en schoon bewijs voor de eenheid van de Oud- en Nieuw-Testamentische bedeeling; want zijn zij verscheiden, in wezen toch zijn zij één, onder beide bedeelingen één en dezelfde Middelaar en Koning. Maar niet minder is het een duidelijk bewijs voor de eenheid der ingeving van de gansche Heilige Schrift: het is dezelfde Geest waardoor de profeten gedreven werden, en Die de apostelen in alle waarheid leidde.

En merken wij nu op, dat de inhoud van hetgeen de Geest van Christus aan de profeten openbaarde, dezelfde is, die de Heilige Geest aan de apostelen verklaarde, Joh. 16 : 14.

De Geest beduidde en getuigde te voren van „het lijden, dat op Christus komen zou, en de heerlijkheid, daarna volgende."

Door het lijden en de heerlijkheid van Christus hebben wij al de trappen van zijne vernedering en verhooging te verstaan, van de kribbe tot zijn kruis en graf, nederwaarts, en opwaarts, van zijne opstanding tot zijne wederkomst ten oordeel.

Dit is de hoofdinhoud van hetgeen aan de profeten ontdekt

en door hen gesproken is, en in schrift gesteld. Wel zijn aan de profeten nog meerdere dingen geopenbaard, die de toekomst van 's Heeren Kerk en van de wereld betreffen, maar die allen stonden in het nauwste verband met het lijden en de heerlijkheid des Heeren.

Christus in zijn persoon en werk is het middelpunt van Gods raad, Hij is vóórgekend vóór de grondlegging der wereld, en daarom is Hij ook het middelpunt der profetie die van Hem getuigd heeft. Van Hem, van zijne komst in het vleesch hebben alle profeten tot den laatste, tot Maleachi toe, gesproken. De belofte van zijne komst in het vleesch is de gouden keten, die van af de Paradijsbelofte door de Schriften van het Oude Testament gaat, en al hare deelen te zamen schakelt en tot één geheel verbindt.

Dat Petrus juist hier spreekt van het lijden Christi en de heerlijkheid, daarna volgende, is niet zonder opzicht tot het lijden der geloovigen, dat voor hen, gelijk voor hun Hoofd, voor Christus, gevolgd zou worden door de heerlijkheid, die voor hen bereid was.

Aangaande nu de openbaring aan de profeten, zegt de apostel dat de Geest van Christus „beduidde en te voren getuigde."

Wij hebben bij deze woorden aan eene buitengewone en onmiddellijke werking des Heiligen Geestes te denken. Het eerste woord, dat Petrus hier in het oorspronkelijke gebruikt, en door de onzen voor beduiden vertaald is, beteekent iets aan iemand „bekendmaken," „ontdekken," maar door zekere middelen en teekenen, zie Hebr. 9 : 8 en 12 : 12.

Het „beduiden" beteekent dan dat de Heilige Geest de dingen die Hij aan de profeten openbaarde in gezichten te aanschouwen gaf; zoo zagen zij in extase, in verrukking van zinnen het lijden en de heerlijkheid van Christus, en werden van de waarheid en zekerheid van hetgeen zij aanschouwden door diezelfde werking des Geestes ten volle overtuigd en verzekerd.

Dit laatste drukt de apostel uit door het tweede woord „te voren getuigen"; hierbij hebben wij te denken aan een innerlijk spreken en getuigen des Geestes tot bevestiging van hetgeen de profeten aanschouwden.

In deze buitengewone werkzaamheid des Heiligen Geestes in de profeten en apostelen is eene hoogheilige verborgenheid, gelijk elke andere werking van denzelfden Geest in de geloovigen; de woorden van den apostel lichten ons, zij het ook maar een klein tipje van den sluier op, die deze verborgenheid voor onze oogen bedekt.

En als nu de profeten, zooals wij nader hooren zullen, door hetgeen hun beduid en getuigd werd zoo aangetrokken werden dat zij heilbegeerig onderzocht en ondervraagd hebben, wanneer deze dingen zouden geschieden, zouden dan ook wij, onder de voorlichting des Heiligen Geestes, niet begeerig mogen zijn om iets meer te weten van de wijze waarop de Heilige Geest de dingen geopenbaard heeft, die ons nu in het Evangelie aangediend zijn? Hiernaar te onderzoeken en te vragen, bij het licht van Gods Woord en Geest, is geen ijdele en onvruchtbare wetenschap, maar eene heilige en voor verstand en hart vruchtbare oefening.

En nu de vierde gedachte over de ingeving der Heilige Schrift, door den apostel uitgesproken in de woorden: „Van welke zaligheid ondervraagd en onderzocht hebben de profeten, onderzoekende op welken of hoedanigen tijd het lijden, dat op Christus komen zou, en de heerlijkheid daarna volgende."

Men merke op: Petrus zegt hier niet dat de profeten ondervraagd en onderzocht hebben naar den inhoud van hetgeen de Geest van Christus aan hun beduidde en getuigde, maar wel naar den tijd of gelegenheden, wanneer of waaronder deze dingen, betreffende Christus' vernedering en verhooging, vervuld zouden worden.

De inhoud, het lijden en de heerlijkheid van Christus,

waardoor Hij de groote zaligheid verwerven zou, werd aan hen klaarlijk ontdekt en getuigd. Dat lijden en die heerlijkheid werd hun als voor de oogen der ziel geschilderd, zij zagen het in den Geest in al de bijzonderheden; hoe getuigen hiervan profetieën en de letterlijke vervulling van die, zooals ons die zijn opgeteekend in de Evangeliën.

En juist die aanschouwing der groote zaligheid, door Christus in zijne vernedering en verhooging in de volheid des tijds te verwerven, wekte bij de profeten dat ernstig en heilbegeerig ondervragen en onderzoeken, om tot kennis te komen van dien welaangenamen tijd, van den dag der zaligheid.

Het is duidelijk, het was bij de heilige mannen Gods geene ijdele weetgierigheid waardoor zij bij dat ondervragen en onderzoeken gedreven werden, maar aangetrokken door de uitnemende zaligheid, die aan hen geopenbaard werd, konden zij zich niet weerhouden om met heiligen ernst te onderzoeken of mogelijk dat heil nog in hun tijd zou verwezenlijkt worden, en ook zij zelven er nog in deelen zouden.

Petrus kon zich ten bewijze, dat de profeten zoo ondervraagd en onderzocht hadden, beroepen op den profeet Daniël, zie hiervan hfdst. 9:20—27; 10:13—21 en 12:4—13 van de profetieën van dien profeet — waaruit het, evenzoo als uit de antwoorden, die hij kreeg, duidelijk wordt, dat „zij niet zichzelven, maar ons bedienden," dat niet in hun tijd, maar in een lateren, in onzen tijd die zaligheid zou verwezenlijkt worden.

Op dit heilbegeerig ondervragen en onderzoeken der profeten naar den tijd der vervulling, legt de apostel sterken nadruk, om daardoor te doen uitkomen de hooge waarde, die deze heilige mannen Gods aan de zaligheid hechtten, waarin de geloovigen onder het vervulde Evangelie deelen.

Ook de Heiland wijst hierop, als Hij tot zijne jongeren sprak: „Zalig zijn de oogen, die zien hetgeen gij ziet. Want Ik zeg u, dat vele profeten en koningen hebben begeerd te

zien hetgeen gij ziet, en hebben het niet gezien; en te hooren hetgeen gij hoort, en hebben het niet gehoord," Luk. 10:23, 24.

Die profeten en koningen zijn alzoo de in alles geloofwaardige getuigen voor de zekerheid en de heerlijkheid van het vervulde Evangelie der zaligheid; hun onderzoeken, begeeren en verlangen naar de volheid des tijds vergewist ons dat het Evangelie, hetwelk ons nu aangediend wordt, niet eene nieuwe leer is, maar het eeuwenoude Evangelie, wiens heerlijkheid profeten en koningen op de enkele aanschouwing in de zaligste verrukking kon brengen.

Wel mocht Petrus later zeggen: „Wij hebben het profetische woord, dat zeer vast is; en gij doet wel, dat gij daarop acht hebt, als op een licht, schijnende in eene duistere plaats, totdat de dag aanlichte, en de morgenster opga in uwe harten," 2 Petr. 1:19.

En wij, die in het vervulde heil in Christus deelen, wij hebben meerder reden dan David om uit te roepen: „O, hoe groot is uw goed, dat Gij weggelegd hebt voor degenen, die U vreezen; dat Gij gewrocht hebt voor degenen, die op U betrouwen, in de tegenwoordigheid der menschenkinderen!" Ps. 31:20.

Maar er is meer dat onze aandacht verdient; wat Petrus hier van de profeten getuigt, ontdekt ons iets van de wijze waarop de profetie is voortgebracht.

Is de profetie voortijds niet voortgebracht door den wil eens menschen; is zij geen voortbrengsel, geen produkt van menschelijke willekeur, maar hebben de heilige menschen Gods haar gesproken, gedreven zijnde door den Geest van Christus, toch zien wij uit Petrus' woorden, dat die menschen Gods de profetie niet ontvangen en gesproken hebben als levenlooze en ongevoelige instrumenten, maar als levende en zelfbewuste organen des Heiligen Geestes.

De apostel zegt niet alleen dat de Geest van Christus „in

hen was," maar kent nadrukkelijk aan de profeten, aan wie die Geest het toekomende beduidde en getuigde, een „ondervragen en onderzoeken" toe, dat van de werkzaamheid van hun geheiligd verstand en gevoel getuigt.

De profeten waren geene fluiten of citers, waardoor of waarop de Heilige Geest klanken voortbracht, waarvan zij zelven noch besef, noch gevoel hadden, maar zij waren geestelijk levende persoonlijkheden met innerlijk waarnemende zintuigen van verstand en hart beiden.

Hun onderzoeken en ondervragen naar „welken of hoedanigen tijd" het geopenbaarde zou vervuld worden, werd veroorzaakt, was het gevolg van de aanschouwing en het inzicht in de heerlijke verborgenheden, die aan hen ontdekt werden, en die heerlijke dingen brachten hen tegelijk in zalige verrukking om te weten of ook zij daarin nog deelen zouden.

En op hunne vragen en onderzoekingen ontvingen zij antwoorden — zie de boven aangehaalde plaatsen uit Daniël, — waarin hun, volgens des apostels woorden „geopenbaard is, dat zij niet zichzelven, maar ons bedienden deze dingen, die u nu aangediend zijn bij degegenen, die u het Evangelie verkondigd hebben door den Heiligen Geest, Die van den hemel gezonden is," vs. 12.

Hieruit blijkt te meer met welk een klaar inzicht en met welke heilige aandoeningen en begeerten de profeten hetgeen hun door den Heiligen Geest ontdekt en ingegeven, en door hen gesproken is, ontvangen hebben.

Daarom zijn hunne woorden ook de levende woorden Gods, die zij wisten van Wien en hoe zij ze ontvangen hadden, en welk gezag zij hebben.

Wij danken den Heiligen Geest, Die ons deze dingen door een apostel geopenbaard heeft, wiens woord hetzelfde levende en eeuwig blijvend Woord Gods is, als dat der heilige mannen Gods van het Oude Testament, — en verheugen ons door

hem iets naders te weten van de ingeving der H. Schriften, die ons door het geloof wijs kunnen maken tot zaligheid.

Bezitten wij in deze woorden eene onwaardeerbare onderwijzing hoe voortijds de profetie door den Geest van Christus is voortgebracht, wij ontvangen in diezelfde woorden ook eene duidelijke onderrichting aangaande het onderscheid tusschen de bedeelingen van het Oude en Nieuwe Testament, en de uitnemendheid van de laatste boven de eerste.

Gelijk wij reeds opmerkten, is het Petrus te doen om de verstrooide Christenen, tot wie hij zijn schrijven richtte, door de hoop op de eeuwige heerlijkheid onder al hunne verdrukking te versterken en te vertroosten.

En hiertoe is hij in deze verzen bezig de uitnemende grootheid der genadeweldaden te verheffen, die zij, als geloovigen des Nieuwen Testaments, boven die van het Oude Testament waren deelachtig geworden; en beroept hij zich op hetgeen de profeten voortijds van die genade ingezien en gevoeld hebben, en hoe begeerig zelfs de engelen zijn haar in te zien en te doorgronden.

Wij hebben hier bij Petrus niet, als bij Paulus, 2 Cor. 3, eene opzettelijke tegenstelling tusschen de beide bedeelingen, maar niet minder, als bij Paulus in genoemd hoofdstuk, wordt hier èn het onderscheid tusschen die beide bedeelingen èn de uitnemendheid van de laatste boven de eerste openbaar.

Men merke op, dat het geene gewone geloovigen des Ouden Testaments waren, die zoo heilbegeerig en ernstig „ondervraagd en onderzocht hebben op welken en hoedanigen tijd het lijden, dat op Christus komen zou en de heerlijkheid, daarna volgende" in vervulling zou komen, maar dat het hoogverlichte profeten waren, heilige mannen Gods, in wie de Heilige Geest was.

Zulke hoogbegenadigde mannen waren het, die bevoorrecht werden met de openbaringen des Heiligen Geestes aangaande

de zaligheid, die door het lijden en de heerlijkheid van Christus in de volheid des tijds zou verworven worden.

Dat zulke mannen in onderscheiding van de gemeene, de gewone geloovigen, verwaardigd werden met die openbaringen, en dat deze daardoor tot in zulk eene mate van verrukking, verlangen en onderzoeken gebracht konden worden, hoe getuigde dit voor de uitnemende heerlijkheid der zaligheid, die de Geest van Christus hun gaf te aanschouwen en in te zien.

Maar hoe hoog bevoorrecht die menschen Gods in hunnen tijd ook waren, toch stonden zij verre achter en beneden de apostelen van het Nieuwe Testament, en waren zij minder bevoorrecht dan de gewone geloovigen van den tijd der vervulling.

Zij zagen alleen in profetische vergezichten de toekomstige zaligheid door Christus bij zijne komst in het vleesch te verwerven, terwijl de tijd en de gelegenheden waarin en waaronder dit geschieden zou voor hen verborgen bleef.

Hoe geheel anders de apostelen, die de volheid des tijds beleefden, die drie jaren met Hem omgewandeld, met Hem gegeten en gedronken hebben, en Hem, het vleesch geworden Woord, met hunne oogen gezien en met hunne handen getast hebben; die beiden, zijn lijden en zijne heerlijkheid, aanschouwd hebben. Hoeveel helderder moest dan hunne kennis en hoeveel zekerder hunne wetenschap boven die der profeten zijn!

Maar niet alleen stonden de profeten in kennis en wetenschap beneden de apostelen, ook de gewone geloovigen van het Nieuwe Testament zijn bevoorrecht boven hen. Het werd toch „aan de profeten geopenbaard, dat zij niet zichzelven, maar ons bedienden deze dingen," niet zij, maar de geloovigen van het Nieuwe Testament zouden de belofte verkrijgen, en dadelijk deelen in hare vervulling.

Zoo onderscheiden waren de beide bedeelingen, en zoo uitnemend heerlijk was de laatste, die van de volheid des

tijds, boven de eerste, die der schaduwen en voorbeelden.

Wij hebben hier Petrus, zoowel als Paulus, 2 Cor. 3 en in zijn Brief aan de Hebreeën, waar hij van deze dingen, van de beide verbonden, spreekt, wèl te verstaan. Niet alsof zij leeren dat die beide verbonden in w e z e n onderscheiden zijn, alzoo dat het eerste vleeschelijk en het tweede daarentegen geestelijk is, zoodat de Kerk des Ouden Testaments alleen aardsche en tijdelijke beloften had, en de geestelijke en eeuwige weldaden haar onbekend waren.

Dit is eene ketterij van de oude Manicheeën, van de Wederdoopers en Socinianen, maar waarvan geen spoor te vinden is noch bij Petrus, noch bij Paulus, noch in de gansche Heilige Schrift.

Om ons alleen bij Petrus' woorden te bepalen, dan zien wij dat de profeten en alle geloovigen onder het Oude Testament geen anderen Messias en Middelaar gekend, aangekondigd en in geloof verwacht hebben dan onzen Heere Jezus Christus, Davids Zoon en Davids Heer, Die in de volheid des tijds in het vleesch is gekomen.

Dat het dezelfde Heilige Geest is, Die in de profeten was, hun het lijden en de heerlijkheid van Christus openbaarde, en Die op de apostelen daalde, hen vervulde, en het toekomende verkondigde.

En, om niet meer op te noemen, dat de geloovigen onder de Oude bedeeling, zij het ook met minder licht en zekerheid, op dezelfde zaligheid gehoopt en uitgezien hebben, waarin de geloovigen van het Nieuwe Testament zich verheugen met eene onuitsprekelijke blijdschap. Zie tot nader bewijs Job 19:25–27; Ps. 17:15; 73:24; Jes. 25:9 enz.

Daarom houden wij vast aan de verscheidenheid, maar ook aan de wezenlijke eenheid der beide bedeelingen, terwijl wij ons verheugen over de uitnemende heerlijkheid van den aangenamen tijd en den dag der zaligheid, waarin ons door de vrijmachtige liefde Gods geschonken is te leven.

De laatste woorden van deze verzen: „in welke dingen de engelen begeerig zijn in te zien,” blijven ons nog ter verklaring over.

Van de werkzaamheid der profeten omtrent de verlossing door Jezus Christus klimt de apostel op tot die der heilige engelen voor Gods troon.

Hebben de profeten van het Oude Testament, gelijk wij zagen, heilbegeerig ondervraagd en onderzocht naar het verlossingswerk door Christus te volbrengen, en hierdoor bewezen hoe uitnemend heerlijk de bedeeling van het Nieuwe Testament zijn zou, niet zij alleen hebben dit gedaan, ook de heilige engelen voor Gods troon doen dit, als zij begeerig zijn de verborgenheden der verlossing in te zien en te bewonderen. De dingen toch, welke zij begeerig zijn in te zien, zijn dezelfde dingen, die aan de profeten door den Geest van Christus beduid en getuigd zijn; het zijn de verborgenheden der verlossing zooals dezen in en door de vernedering en verhooging van Christus in de volheid des tijds geopenbaard zijn. In die dingen zijn de engelen „begeerig in te zien.” Het Grieksche woord, door de onzen voor „inzien” vertaald, zegt eigenlijk „zich nevens iets bukken om het nauwkeurig in te zien.” Zoo wordt het Joh. 21:11 voor „bukken” vertaald: „En Maria stond buiten bij het graf, weenende; als zij dan weende, bukte zij in het graf;” en Jak. 1:25, „Maar die inziet in de volmaakte wet die der vrijheid is, en daarbij blijft.”

Sommige uitleggers leiden uit de beteekenis van dit woord af, dat de apostel zinspeelt op de Cherubim, die zich over de ark des verbonds bogen. Of dit zoo is, beslissen wij niet, maar dit is duidelijk, dat het ons wijst op een begeerig, opgewekt verlangen der engelen, om in te zien, nauwkeurig waar te nemen, in te dringen in de diepe verborgenheden der verlossing in het Evangelie geopenbaard.

Maar men zou kunnen vragen: Wat maakt de engelen zoo

begeerig om de verborgenheden der verlossing in te zien, daar toch de verlossing door Christus zich niet uitstrekt tot de engelen, maar alleen tot de menschen?

Wij antwoorden hierop: zekerlijk, Christus is geen Middelaar tusschen God en de engelen, „want waarlijk,” zegt een apostel, „Hij neemt de engelen niet aan, maar Hij neemt het zaad van Abraham aan,” Hebr. 2:16. En de Heere zelf heeft verklaard: „Ik heb uw naam geopenbaard den menschen, die Gij Mij uit de wereld gegeven hebt,” Joh. 17:6. Neen, de Zaligmaker van zondaren is geen Middelaar tot verzoening der engelen; de goede engelen behoeven Hem hiertoe niet, en het lot der kwade engelen is onherroepelijk, zij worden naar het rechtvaardig oordeel Gods met eeuwige banden onder de duisternis bewaard.

Maar is Hij hun Middelaar niet, toch staan de engelen in betrekking tot Christus en tot de Gemeente door Hem verlost, waaruit het zich overvloedig laat verklaren, dat zij begeerig zijn het werk van Christus in te zien en te bewonderen.

Immers, als Gods eeuwige Zoon, zijn ook de engelen door Hem geschapen: „Want door Hem zijn alle dingen geschapen, die in de hemelen en die op aarde zijn, die zienlijk en die onzienlijk zijn, hetzij tronen, hetzij heerschappijen, hetzij overheden, hetzij machten: alle dingen zijn door Hem en tot Hem geschapen,” Col. 1:16. Hij is alzoo der engelen Schepper en Heer, en zij hebben Hem te dienen en te verheerlijken.

Meer dan dit, is Christus als Middelaar het „Hoofd” der Gemeente, Hij wordt ook, Col. 2:10, het „Hoofd” van alle overheid en macht genoemd. Zoo is Hij dan niet alleen het Hoofd der Gemeente, die zijn lichaam is, maar tegelijk ook der engelen Hoofd. Het is toch — zie Efeze 1:10 en 11 — naar den wil en het welbehagen des Vaders, om in de bedeeling van de volheid der tijden wederom alles tot één te vergaderen in Christus, beide dat in den hemel en op de

aarde is. Daarom lezen wij ook Hebr. 1 : 6, „en als Hij wederom den Eerstgeborene inbrengt in de wereld: en dat alle engelen Gods Hem aanbidden.”

Zoo is er dan, al is Christus niet de Middelaar der engelen, toch eene betrekking tusschen Hem en de engelen, en daarom ook tusschen de engelen en zijne Gemeente. Zij zijn beiden, de Gemeente op de aarde en in den hemel, en de engelen voor Gods troon onder één Hoofd, onder Christus vergaderd. Beiden aanbidden en verheerlijken zij hetzelfde verheerlijkte Hoofd, ieder naar de betrekking waarin zij tot Hem staan.

Zij staan er niet buiten als bloote toeschouwers, het verhoogt hunne zaligheid; de Gemeente der verlosten uit de gevallen menschheid, zijn hunne medegenooten, met wie zij den Drieëenigen God eeuwig zullen verheerlijken.

Bedenken wij hierbij, hoe dienstbaar zij geweest zijn aan de voorbereiding des heils onder het Oude Testament, sinds de eerste belofte van het Vrouwenzaad in het Paradijs; hoe zij Gods Zoon bij zijne menschwording in Bethlehems velden begroet en bezongen hebben; Hem gediend hebben na zijn bangen verzoeksstrijd in de woestijn; hoe het een engel was, die Hem sterkte onder zijn lijden in Gethsémané; en engelen de getuigen waren bij ’s Heeren opstanding, en straks bij zijne hemelvaart, dan is het meer dan verklaarbaar, dat die hemelgeesten begeerig zijn om in te zien, om steeds dieper in te zien en te doorgronden de verborgenheden van dat wonderbare werk der verlossing.

Hebben de engelen niet in den raad des Eeuwigen gestaan, heeft God met hen geen raad genomen, toch kunnen zij niet onbekend gebleven zijn met hetgeen God van eeuwigheid in Christus bereid heeft dien, die Hem liefhebben.

Neen, zij waren geen onbewuste dienaren van Gods raad, en zijn het nog niet. Ook hun is trapsche wijze, bij toeneming steeds helderder, de raad der verlossing ontdekt; en hoe meer hun veelomvattend engelenverstand van die ver-

borgenheden inzag, zooveel te begeeriger waren en zijn zij om dieper en dieper in die geheimnissen in te zien.

Ook de engelen, die voor den troon Gods zijn, nemen in kennis en wetenschap toe, en hierin moet de Gemeente des Heeren de engelen dienen. Paulus toch schrijft aan de Efeziërs: „Opdat nu, door de Gemeente, bekend gemaakt worde aan de overheden en de machten in den hemel de veelvuldige wijsheid Gods, naar het eeuwig voornemen, dat Hij gemaakt heeft in Christus Jezus, onzen Heere," Efeze 3:10 en 11.

De door Christus verloste gemeente, uit Israël en de Heidenwereld in den hemel en op de aarde, is voor de engelen eene openbaring, eene bekendmaking van de veelvuldige wijsheid Gods, naar zijn eeuwig voornemen in Christus Jezus.

De engelen aanschouwen in die gemeente uit Israël en alle volken de verborgene wijsheid van Gods raad tot verlossing van zondaren en tot prijs van zijne heerlijkheid.

Wat wonderen van Gods wijsheid en liefde, van zijne rechtvaardigheid en genade krijgen hier de troongeesten te aanschouwen, te bewonderen en te aanbidden. Hoe zal dat inzien door alle eeuwigheden hunne zaligheid verhoogen, en zullen zij, vol van de hoogste blijdschap, hun lofzang mengelen met het loflied der verlosten voor den troon van God en van het Lam.

Hoe wonderbaar groot is dan het werk der verlossing en de zaligheid door Christus verworven, als niet alleen koningen en profeten er heilbegeerig naar ondervraagd en onderzocht hebben, maar ook de engelen Gods in de hoogste verrukking begeerig zijn de verborgenheid dier verlossing te onderzoeken en te aanbidden.

Met hoeveel recht mocht dan ook Petrus den erfgenamen van zulk eene uitnemende zaligheid toeroepen:

13. Daarom opschortende de lendenen uws verstands, *en* nuchteren zijnde, hoopt volkomen

op de genade, die u toegebracht wordt in de openbaring van Jezus Christus.

De apostel gaat in dit vers over, om de uitverkorenen naar de voorkennis van God den Vader op te wekken en te vermanen tot een leven in ware heiligmaking.

Hij heeft hiertoe den grond gelegd in de eerste 12 verzen, waarin hij hen gewezen heeft op de uitnemende en groote weldaden der genade Gods in Christus Jezus, waarvan zij, als geloovigen van het Nieuwe Testament erfgenamen geworden waren. Eene genade en zaligheid, zoo uitnemend groot en heerlijk, dat niet slechts profeten en koningen er met heilig verlangen naar ondervraagd en onderzocht hebben, maar dat zelfs de engelen, in kennis en wetenschap zoover boven ons verheven, begeerig zijn de verborgenheden dier genade in te zien, te bewonderen en te aanbidden.

Om die redenen verbindt Petrus de opwekking in vs. 13 door het redegevend woord „daarom" met hetgeen hij in de vorige verzen gezegd heeft. Als zeide hij: Broeders, laat die groote genade, u naar Gods vrijmachtig voornemen te beurt gevallen, u toch dringen, om, opschortende de lendenen uws verstands, en nuchteren zijnde, volkomen te hopen op de genade, die u zal worden toegebracht in de openbaring van Jezus Christus.

De hoofdgedachte is hier de opwekking: „volkomen op die genade te hopen," en de nevengedachten wat de geloovigen te doen hebben om zoo volkomen te hopen: „op te schorten de lendenen van hun verstand, en nuchteren te zijn."

„Opschortende de lendenen uws verstands." Het is eene bekende beeldspraak, die ook de Heiland bezigde, toen Hij, Lukas 12 : 35, zijne discipelen vermaande: „Laat uwe lendenen omgord zijn, en de kaarsen brandende," gelijk ook Paulus de gemeente te Efeze toeroept: „Staat dan, uwe lendenen omgord hebbende met de waarheid," Efeze 6 : 14.

De Oosterling verstaat die beeldspraak; hij is gewoon zijne lange kleederen, wanneer zij hem in zijn loopen, arbeiden of strijden hinderen, onder den gordel, dien hij om zijne lendenen draagt, op te schorten, opdat hij zich vrij en vaardig zou kunnen bewegen.

Wat zij zoo tot bevordering van hunne lichamelijke bewegingen plegen te doen, datzelfde, begeert de apostel, zullen zij ook in beoefening brengen in belang van hunne geestelijke bewegingen, opdat zij ongehinderd, vrij en vaardig, werkzaam zouden zijn in de hemelsche en eeuwige dingen tot een volkomen hopen op de genade, die hun eenmaal zou worden toegebracht.

Want waren zij aanvankelijk door den Heiligen Geest verlicht en geheiligd tot de kennis en betrachting der hemelsche en geestelijke dingen, en wedergeboren tot eene levende hope, zij toch wisten bij ervaring hoeveel duisternis en onkennis, vooroordeelen en wanbegrippen, ongeloof en onwil in hen was overgebleven, altemaal hindernissen en beletselen, die hun verstand, hun inwendigen mensch, in den weg stonden, om met een helderen en klaren geloofsblik de hemelsche dingen in te zien, te onderscheiden en te betrachten.

En aan die opwekking verbindt de apostel eene tweede, „en nuchteren zijnde.”

Petrus prijst hier niet alleen de matigheid in het gebruik van spijs en drank aan, en dat zij zich te onthouden hebben van de gemeene dronkenschap en brasserijen, maar van alles wat hun verstand benevelen en bedwelmen kon.

Want niet alleen de wijn en de sterken drank doen duizelen en waggelen, maar elke zonde van vleeschelijke begeerlijkheden, zorgen en bekommeringen benevelen het verstand, verduisteren het zelfbewustzijn, verwarren het denken, en maken den mensch, ook den geloovige, onbekwaam tot verstandelijke en geestelijke werkzaamheid.

Terecht verbindt daarom Petrus de opwekking „nuchteren

zijnde" aan het opschorten van de lendenen des verstands. De dronkene, waardoor ook, kan de beletselen en hindernissen, die zijn verstand, zijn inwendigen mensch, bezet houden, niet waarnemen; hij ziet ze niet; hem ontbreekt de kracht die lange kleederen op te heffen en onder den gordel zijner lendenen te brengen. Doch de nuchtere ziet ze, gevoelt er al het schadelijke en nadeelige van, en begeert en ijvert, biddende om 's Heeren licht en kracht, om er van bevrijd en verlost te worden, opdat hij volkomen mag hopen op de genade, die hem zal toegebracht worden.

Die genade bezitten de kinderen Gods hier reeds in beginsel door het geloof, zij zijn in hope zalig geworden, en hebben in zichzelven een beter en blijvend goed in de hemelen.

Maar het volle en blijvend bezit en genot van die genade wacht hen „in de openbaring van Jezus Christus," wanneer Hij zal geopenbaard worden, dan zullen zij met Hem geopenbaard worden in heerlijkheid.

Petrus spreekt hier niet van Christus' komst en verschijning in het vleesch, niet van zijne eerste komst, maar van zijne tweede komst in heerlijkheid.

Bij die komst zal de genade en zaligheid in al hare volheid den uitverkorenen Gods „toegebracht" worden; zij zal hun toegewezen, geschonken worden als een geschenk van Gods vrije genade, die voor hen bereid is voor de grondlegging der wereld.

En het is op die genade der heerlijkheid dat zij opgewekt worden „volkomen te hopen," daartoe „opschortende de lendenen van hun verstand, en nuchteren zijnde."

„Volkomen te hopen" zegt niet alleen ten einde toe in die hope te volharden, haar vasthoudende als een anker der ziel, dat vast en zeker is, en ingaat in het binnenste heiligdom, maar het zegt tegelijk dat die hope, wat haar gestalte betreft, niet duister en zwak, niet neergedrukt en gebogen mag zijn, maar helder en krachtig, blijmoedig en met opge-

stoken hoofd te verwachten de heerlijke openbaring der kinderen Gods.

Aan die opwekking hadden de geloovigen, aan wie Petrus schreef, behoefte, en wij zeker niet minder.

Het staat toch onder ons met het „volkomen hopen” op de genade, die zal worden toegebracht in de openbaring van Jezus Christus, zoo gunstig niet. Wij kunnen hier buiten aanmerking laten de ongeloovige spotters, die daar zeggen: „waar blijft de belofte van zijne toekomst?” en de onverschillige zonde- en werelddienaren, die zich over geene toekomst na dit leven bekommeren, en meenen genoeg te hebben aan dit leven, zij zijn zonder God en kennen Christus niet, en daarom zonder hope.

Maar wij hebben het oog op hen, die belijden uit God geboren te zijn, en naar het vrijmachtig voornemen Gods in Christus Jezus erfgenamen der eeuwige zaligheid te wezen, en op Christus en zijne gerechtigheid alleen te hopen. Hoe weinig wordt bij die hoogbevoorrechten dat „volkomen hopen” gevonden. Dat heldere, vaste en blijmoedige hopen, dat ook onder de verdrukking doet roemen in heerlijkheid Gods, en met heilig verlangen er naar uitziet. Gering is het getal van zulke welverzekerde en blijmoedig roemende kinderen Gods, men moet ze als met een kaars zoeken.

En wat is hiervan de reden? Is de arm des Heeren verkort? Is de Geest der genade onmachtig geworden? Wie zou het durven uitspreken? Neen, de oorzaak ligt bij ons; wij schorten de lange kleederen van ons verstand niet op. Onze geestelijke onkennis en blindheid zien wij niet, onze vooroordeelen en wanbegrippen hebben wij lief en strijden er voor, en tegen ons ongeloof en onwil, en booze begeerlijkheden voeren wij den krijg niet. Wij zijn niet „nuchteren” van geest, om onze vijanden en gevaren te kennen, wij waken en bidden niet, maar zijn beneveld en bedwelmd, dronken van begeerlijkheden, bekommeringen en zorgen des

levens, en slapen den vermoeienden slaap der dronkenen en onmatigen.

Laat Petrus', laat 's Heeren Woord, ons opwekken uit dien gevaarlijken slaap. Worden wij, kinderen Gods, ons zelven weer bewust, komen wij als de verloren zoon tot ons zelven, staan wij met een voornemen des harten op om weder te keeren tot den Heere, opdat wij, den Drieëenigen God tot eere en ons zelven tot heil, volkomen hopen mogen op de genade en heerlijkheid, die ons zal worden toegebracht in de openbaring van Jezus Christus.

14. Als gehoorzame kinderen, wordt niet gelijkvormig aan de begeerlijkheden, die te voren in uwe onwetendheid waren;
15. Maar gelijk Hij, Die u geroepen heeft, heilig is, *zoo* wordt ook gij zelven heilig in al *uwen* wandel;
16. Daarom dat er geschreven is: Zijt heilig, want Ik ben heilig.

Nadat de apostel de geloovigen zoo ernstig opgewekt heeft, om op te schorten de lendenen van hun verstand, en nuchteren zijnde, volkomen te hopen op de genade, die hun toegebracht wordt in de openbaring van Jezus Christus, gaat hij zeer geleidelijk over hen te vermanen tot een heiligen wandel in den Heere.

Hij doet dit met beroep op hetgeen zij waren: „Als gehoorzame kinderen." Het woordeke „als" duidt hier geene vergelijking aan, maar drukt uit wat zij waren, en als zoodanig geroepen waren te doen. Het is de grond en drangreden der vermaning. Het is als zeide de apostel: geliefden, dewijl gij gehoorzame kinderen zijt geworden, daarom mag ik u vermanen, en moogt gij niet achterblijven die vermaning op te volgen.

In het oorspronkelijke worden zij „kinderen der gehoor-

zaamheid" genoemd, gelijk ook Paulus, Efez. 5:8, de geloovigen „kinderen des lichts" en de ongeloovigen „kinderen des toorns en der ongehoorzaamheid" noemt, Efez. 2:2, 3.

Petrus spreekt hiermede uit, dat zij als kinderen der gehoorzaamheid de natuur, het karakter der gehoorzaamheid deelachtig waren geworden; zij waren wedergeboren en vernieuwd, geene kinderen der ongehoorzaamheid meer, maar der gehoorzaamheid tot heiligmaking.

Daarom komt dan ook de vermaning tot hen: „wordt niet gelijkvormig aan de begeerlijkheden, die te voren in uwe onwetendheid waren."

Te voren in hunne onwetendheid, in de verduistering van hun verstand en vervreemd zijnde van het leven Gods, gaven zij zich over aan de onreine vleeschelijke begeerlijkheden van hun onvernieuwd hart, en waren zij kinderen der ongehoorzaamheid.

Maar kan, zoo vraagt men, Petrus zóó spreken van het „eertijds" dier vreemdelingen in de verstrooiing, die toch zeker voor het meerendeel uit Israël en geene zondaren uit de Heidenen waren? Het eertijds van Israël was toch niet in dien zin een staat van onwetendheid en vervreemding van God als die der volken buiten hen, van wie Paulus, Efez. 4:18, zegt: verduisterd in het verstand, vervreemd zijnde van het leven Gods door de onwetendheid, die in hen is, door de verharding huns harten?

Wij antwoorden: niet in dien zin, maar dan toch. Israël had het licht van 's Heeren Woord en de verbonden der belofte, maar zij zagen dat licht niet, er lag een deksel op hunne harten; zij lieten zich door blinde leidslieden verleiden; ook zij dwaalden en tastten om in de duisternis en blindheid van hun verduisterd en verharde hart, en maakten het in hun ongeloof en ongerechtigheid, in het najagen van hunne begeerlijkheden erger dan de Heidenen, zoodat de Heere bij den profeet Mozes sprak: „Noem zijnen naam

Lo Ammi; (niet mijn volk) want gijlieden zijt mijn volk niet."

Was er verschil tusschen het „te voren" van Israël en van de Heidenen, dat verschil was niet ten gunste van hen die uit Israël waren, en Petrus kon met alle recht beider eertijds een staat van „onwetendheid" noemen.

In dien staat van schuldige onwetendheid hadden zij beiden, een ieder op zijne wijze, geleefd naar het vleesch, doende den wil des vleesches en der gedachten.

Als gehoorzame kinderen mogen zij aan hun schuldige en droevige eertijds niet weder „gelijkvormig" worden. Zij hebben te bedenken hoe zij er uit verlost zijn, dat zij der Goddelijke natuur deelachtig waren geworden. Zij hadden eene gedaanteverwisseling ondergaan, het oude was voorbijgegaan; aan die oude en verdorven gedaante mochten zij niet weer gelijkvormig worden, maar, als herschapen en naar het beeld Gods in ware kennis, gerechtigheid en heiligheid, tegen de begeerlijkheden des vleesches een heiligen krijg voeren.

Zij worden geroepen heilig te zijn in al hunnen wandel. „Maar gelijk Hij, Die u geroepen heeft, heilig is, *zoo* wordt ook gij zelven heilig in al *uwen* wandel." En de apostel dringt dit aan met een uitspraak uit het Oude Testament: „Daarom dat er geschreven is: Zijt heilig, want Ik ben heilig."

„Heilig te zijn in al uwen wandel," dat is het hooge en heerlijke oogmerk en einde, waartoe de Heere zijn volk geroepen heeft. Hij heeft hen verordineerd den beelde zijns Zoons gelijkvormig te worden, en om dit oogmerk te volvoeren, roept, rechtvaardigt en verheerlijkt Hij hen. Zie Rom. 8 : 29, 30.

De Heere wil in zijne kinderen zijn beeld van ware heiligheid zien; als zijne geliefde kinderen begeert Hij, dat zij zijne navolgers zijn. Gelijk Hij, als de Heilige, al wat rein is be-

mint en al het onreine haat, zoo eischt Hij van de zijnen, dat zij heilig zijn in al hunnen wandel.

Zij hebben zich te onthouden van alle onreine begeerlijkheden, welke krijg voeren tegen de ziel, zich te onttrekken aan alle werken der duisternis, en al wat rechtvaardig, heilig, rein is, te betrachten.

Petrus kan zich hierbij beroepen op het bevel Gods onder het Oude Testament. Tot vier malen beveelt de Heere in Mozes' derde Boek zijn volk: „zijt heilig," en telkens voegt Hij er aan toe: „Want Ik ben heilig." Zie Lev. 11:44; 19:2; 20:7, en 21:8.

Maar, men zal misschien zeggen: die eisch, dat bevel des Heeren kan toch niet volstrekt zijn, wie kan heilig zijn gelijk God de Heere? Gewisselijk neen, volstrekt heilig is de Heere alleen; Hij bezit die volmaaktheid, evenals al zijne deugden en volmaaktheden, van eeuwigheid in Zichzelven, daarom is Hij „de Heilige" en de „Heerlijke", de bron van al wat heilig is.

De heiligheid der geloovigen is eene medegedeelde, eene uit- en afstraling van Gods heiligheid, eene eindige, zooäls eindige wezens die in hunne mate kunnen bezitten.

Doch dit vermindert of verzwakt het bevel Gods aan zijn volk en kinderen niet. 's Heeren eisch: „zijt heilig" is eene volstrekte, eene volmaakte. En dit bevreemde ons niet; of zou de volmaakt Heilige ons eene betrekkelijke en gedeeltelijke heiligheid kunnen bevelen? En heeft de ware geloovige geen lust om niet slechts naar sommige, maar naar alle geboden Gods te leven? Hooren wij Paulus niet, ook als hij het nog niet gegrepen heeft en nog niet volmaakt is, met heiligen ernst betuigen: „Ik jaag er na, of ik het ook grijpen mocht, waartoe ik ook van Christus Jezus gegrepen ben?"

Geenszins alsof wij, als de volmaaktheidsdrijvers van vroegeren en onzen tijd, zouden stellen dat de geloovigen in dit leven tot een onzondigen staat van volkomene heiligheid

zouden kunnen komen, wat met de Schrift en de ervaring in strijd is, doch waar wij deze gevaarlijke ketterij met geheel ons hart verwerpen, daar mogen wij toch den eisch Gods, zijn bevel niet verzwakken, niet bekibbelen.

Het ideaal, het volmaakte moeten wij in den weg der heiligmaking voor onze oogen blijven houden, opdat wij te meer onze onvolmaaktheid en onreinheid mogen zien en met schaamte voor den Heere belijden; opdat wij niet genoegzaam en voldaan in ons zelven worden; opdat al onze gerechtigheden in het licht der heiligheid, die God beveelt, een onrein, verwerpelijk kleed worden; opdat wij Christus niet achter onzen rug krijgen, maar te aller tijd Hem noodig hebben ook tot onze heiligmaking, en eindelijk dat wij te begeeriger uitzien naar dien volmaakten staat van heiligheid na dit leven, voor den troon van God en het Lam.

17. En indien gij tot eenen Vader aanroept Dengene, Die zonder aanneming des persoons oordeelt naar eens iegelijks werk, zoo wandelt in vreeze den tijd uwer inwoning.

De apostel verbindt in dit vers de vermaning: „Zoo wandelt in vreeze den tijd uwer inwoning," onmiddellijk aan de voorgaande: „Zoo wordt ook gij zelven heilig in al uwen wandel," en hij dringt die vermaning aan met een beroep op de betrekking der geloovigen tot God als tot hun Vader, maar tot zulk een Vader, Wiens liefde een heilige is, want Hij oordeelt zonder aanneming des persoons naar een iegelijks werk.

Deze beide vermaningen dekken elkander; wie in ware vreeze voor God wandelt, zal gewisselijk toenemen in heiligen wandel en godzaligheid.

Hier is geen sprake van de slaafsche vreeze uit den geest der dienstbaarheid, maar van de kinderlijke vreeze voor God, geboren uit den Geest der aanneming tot kinderen.

Het is de vrees der liefde, die de slaafsche en bange vrees van het onverzoende en onvernieuwde hart en geweten buitensluit, en toch heiliglijk vreest voor een God en Vader, Die zonder aanneming des persoons oordeelt naar eens iegelijks werk.

De drangreden, waarmede Petrus de vermaning bij de geloovigen aanbindt, verklaart ons dit: „En indien gij tot eenen Vader aanroept." Spreekt de apostel zich onderstellend uit, evenals Paulus Col. 3:1, het is niet omdat hij er onzeker van was of twijfelde aan de waarheid en oprechtheid van hun aanroepen van God als hun Vader, wat strijden zou met hetgeen hij vss. 2, 3 en 14 van hen getuigd had, maar hij kiest dien onderstellenden vorm van spreken, om zijne vermaning te ernstiger aan te dringen.

Zij roepen God aan als Vader; het woord „aanroepen" slaat hier terug op de woorden in vs. 15: „Maar gelijk Hij, Die u „geroepen" heeft." De Heere had hen door zijn Woord en Geest geroepen tot zijne kinderen, en de uitwerking van die genadige en krachtdadige roeping was, dat zij nu dien God als hun Vader aanroepen.

God had den Geest zijns Zoons in hunne harten uitgestort, Die in hen riep: Abba, Vader! en met hunnen geest getuigde, dat zij kinderen Gods waren, Rom. 8:14—16.

Die Geest van het kindschap Gods had den geest der dienstbaarheid tot bange vrees en verschrikking uit hunne harten uitgedreven, en die harten vervuld met den vrede der verzoening, die vergezelschapt is van de heilige en kinderlijke vreeze voor een Vader, Die, als de Heilige, zonder aanneming des persoons oordeelt naar een iegelijks werk.

Hij oordeelt „zonder aanneming des persoons," Hij ziet den persoon des menschen niet aan. Hij is niet gelijk aan zoo menigen aardschen vader, die uit onheilige voorliefde het eene kind boven het andere trekt en ontziet, niet „oordeelende naar eens iegelijks werk," maar naar de luimen van zijne willekeurige voorliefde.

Alzoo niet bij God; is Hij door Jezus Christus een genadig en barmhartig Vader van al zijne kinderen, die Hij gelijkelijk met dezelfde liefde bemint, als de Heilige en Rechtvaardige oordeelt Hij hen, allen onpartijdiglijk, een iegelijk naar zijn werk.

Petrus gebruikt hier het enkelvoudige „werk," waar wij in gelijk verband bij Paulus, Rom. 2:6, het meervoudige „werken" aantreffen. Hij heeft hiermede het geheele werk der geloovigen, naar het innerlijke en uiterlijke, al hunnen wandel op het oog.

Dat werk „oordeelt" God, hier in dit leven reeds. Hij, de Heilige, neemt nauwkeurig het werk zijner kinderen waar, of zij voor zijn aangezicht den tijd hunner inwoning in vreeze heiliglijk wandelen.

De Heere geeft, naardat hun werk is, er zijne heilige afkeuring of genadige goedkeuring over te kennen. Gelijk een vader den zoon kastijdt, dien hij liefheeft, alzoo kastijdt de Heere zijne kinderen, wanneer zij niet beantwoorden aan zijne roeping tot heerlijkheid en deugd. Maar Hij vergeldt ook uit genade de vlijt dergenen die Hem zoeken, en doet hen ondervinden, dat er in het houden van zijn gebod groote loon is; alzoo geene belooning naar verdiensten maar uit genade.

Hoe liefelijk en tegelijk ernstig is die drangreden om de geloovigen der verstrooiing te bewegen om heilig te worden in al hunnen wandel, om in vreeze te wandelen den tijd hunner inwoning.

Hunner „inwoning," dat is: van hun „vreemdelingschap." „Vreemdelingschap noemt Petrus dit tegenwoordig leven, niet met die meening, gelijk hij te voren de Joden, aan wie hij schrijft, in het begin des Briefs, vreemdelingen genoemd heeft; maar omdat alle godzaligen in deze wereld vreemdelingen zijn, Hebr. 11:13." Wij zijn dit met Calvijn eens.

Als geborenen uit God was hun burgerschap in de heme-

len, en waren zij vreemdelingen op aarde, maar daarom ook waren zij te meer geroepen tot een heiligen en hemelschgezinden wandel, en zich te onthouden van de vleeschelijke begeerlijkheden, welke krijg voeren tegen de ziel, zie hfdst. 2:11, 12 van dezen Brief.

Zij, die in God door Jezus Christus een Vader aanroepen, en belijden, dat zij gasten en vreemdelingen zijn op aarde, hebben deze dingen ernstig ter harte te nemen.

De liefde en de heiligheid van God, hun Vader, die Hij aan hen bewezen heeft en bewijst, moet hen dringen, in kinderlijke vreeze voor zijn aangezicht te wandelen al de dagen van hun vreemdelingschap op aarde.

Zij hebben zich van deze waarheden te doordringen, om gewapend te zijn tegen de aanlokselen en verzoeking van de zonde, den satan en de wereld, die niet ophouden hen te belagen.

Die drie doodvijanden hebben geen anderen toeleg dan de kinderen Gods, die geroepen zijn uit de duisternis tot Gods wonderbaar licht, opdat zij zijne deugden zouden verkondigen, tot die duisternis van zonde en satansdienst terug te voeren.

En wat is het beste wapen in dien gevaarvollen en ongelijken strijd, waarin wij geen oogenblik in ons zelven kunnen staande blijven? Welk ander, dan de geloofswetenschap en beoefening, dat God onze Vader door Christus geworden is, en dat die Vader, vol van barmhartigheid, maar ook blinkende van heiligheid en rechtvaardigheid is.

Geve 's Heeren Geest dit allen te verstaan, in wier harten Hij de liefde tot dien God en Vader heeft uitgestort.

18. Wetende dat gij niet door vergankelijke dingen, zilver of goud, verlost zijt uit uwe ijdele wandeling, die *u* van de vaderen overgeleverd *is;*

19. Maar door het dierbaar bloed van Christus, als van een onbestraffelijk en onbevlekt Lam;
20. Dewelke wel voorgekend is geweest voor de grondlegging der wereld, maar geopenbaard is in deze laatste tijden om uwentwil.

De apostel brengt in deze verzen eene nieuwe drangreden bij, om zijne vermaning tot eenen heiligen wandel nog sterker bij de geloovigen aan te dringen, namelijk deze: hunne verlossing door Jezus Christus en den duren prijs, dien Hij hiertoe had opgebracht.

Deze nieuwe beweeggrond is zeker de krachtigste, omdat hij het fundament van hun geloof en hoop was, en zij er ten volle van verzekerd waren.

Immers hij kon zich op hunne wetenschap beroepen: „Wetende," zegt hij. De verlossing door Christus' dierbaar bloed en niet door goud of zilver, was een feit, eene gebeurtenis, die aan de geloovigen, aan wie Petrus schreef, door het Evangelie verkondigd was, en waarvan zij de waarheid en kracht in hunne wedergeboorte en bekeering door de werking des Heiligen Geestes ervaren hadden.

Hunne wetenschap was alzoo eene dubbele, eene geloofs- en eene ervaringswetenschap. Hunne geloofswetenschap rustte op het onbedriegelijk getuigenis des Evangelies, dat hun door de apostelen of andere dienaren Gods verkondigd was; en hunne ervaringswetenschap was, gelijk wij reeds zeiden, de vrucht van de toepassing der verlossing door den Heiligen Geest.

Zoo waren zij zeker van hunne verlossing „uit hunne ijdele wandeling, die hun van de vaderen overgeleverd was." Hier, als in vs. 14, herinnert de apostel den verstrooiden Christenen aan hun „eertijds," aan den jammerlijken staat en hun schuldig gedrag vóór hunne bekeering.

Hier noemt hij dat eertijds „eene ijdele wandeling, die hun

van de vaderen overgeleverd was," en in vs. 14, een staat van „onwetendheid," waarin zij waren.

„IJdel," ledig was in hunne onwetendheid hun wandel, geheel hun leven. Ledig aan allen zedelijken en geestelijken inhoud; er was in hun wandel en leven geen spoor van gerechtigheid en waarheid, van heiligheid, matigheid en godzaligheid te ontdekken.

Integendeel, hun wandel en leven was vol van alle boosheid en dwaling, van gruwelijke ongerechtigheden, schandelijke begeerlijkheden en afgodendienst.

„Die *u*," zegt Petrus, „van de vaderen overgeleverd is." Die vaderen, Joden en Heidenen, hadden ieder op hunne wijze hunne wandeling, hunne levensrichting en levenswijze van enkel ongerechtigheid, dwaling, begeerlijkheden en afgoderij aan hen, hunne kinderen, overgeleverd, geleerd en medegedeeld door opvoeding, onderricht en voorbeeld.

Zij hadden al die gruwelijke zonden als met de moedermelk ingedronken. Zij waren één geworden met de verdorven natuur waarmede zij geboren waren, zoodat zij in alles die vaderen geleken, en in hetzelfde heillooze spoor voortgingen. Geboren en opgevoede slaven en gevangenen der zonde en des satans waren zij; zij hadden geen anderen staat gekend, geene andere voorbeelden gezien, en beseften daarom hunne jammeren en ellende niet; de voorgeslachten waren er hun voorgegaan, hun pad te volgen was zelfs in hun oog plichtmatig.

En uit die ijdele wandeling waren zij door Christus vrijgekocht en verlost. En om nu die uitnemende weldaad in het helderst licht te stellen, zegt de apostel bij tegenstelling: „niet door vergankelijke dingen, zilver of goud,... maar door het dierbaar bloed van Christus, als van een onbestraffelijk en onbevlekt Lam."

Tot verlossing en vrijkooping van slaven en gevangenen werden vaak hooge prijzen, groote sommen van het edelste

metaal, goud of zilver, geëischt en opgebracht, maar wat was die prijs, vergeleken bij den prijs van Christus geëischt en door Hem opgebracht, om slaven en gevangenen van zonde en satan uit hunne boeien en gevangenis vrij te koopen en te verlossen.

De prijs door Christus opgebracht, was zijn „dierbaar bloed,” waarin Hij zijn leven heeft uitgestort tot in den dood. Wat is bij eene bloedstorting tot in den dood te vergelijken! Hierin toch is de hoogste liefde, dat iemand zijn bloed, zijn leven, zijne ziel stelt voor zijne vrienden.

En dan Christus’ bloed, zoo „dierbaar,” zoo kostbaar. Het is het bloed van Jezus Christus, Gods Zoon. Is het zijn waar menschelijk bloed; door de eenigheid van zijne menschelijke natuur met den persoon van Gods Zoon, heeft zijn bloed een Goddelijke waardij, en is het met geen goud of zilver, ook niet met het bloed van den edelste der menschenkinderen te vergelijken.

Het is het bloed en het leven „van een onbestraffelijk en onbevlekt Lam.” Aan het offerlam, dat Israël naar ’s Heeren verordening Gode tot verzoening of dankzegging had op te brengen, mocht niets gebrekkigs zijn, „onbestraffelijk,” onberispelijk en „onbevlekt,” rein en volkomen moest het zijn, zie Lev. 22 : 20—24.

Aan al die eischen voldeed Christus, het ware Offerlam, in den hoogsten zedelijken en geestelijken zin en beteekenis. Van dat lijdende Offerlam, dat onze ongerechtigheden gedragen heeft, had reeds Jesaja getuigd: „dat Hij geen onrecht gedaan heeft, noch bedrog in zijn mond geweest is,” Jes. 53 : 9. Hij heeft geene zonde gekend, Hij was ons in alles gelijk, uitgenomen de zonde; Hij, de eenig ware Hoogepriester, was heilig, onnoozel, onbesmet, afgescheiden van de zondaren, 2 Cor. 5 : 21; Hebr. 7 : 26.

Wie spreekt de waardij van dien prijs uit, wie kan dien naar waarde schatten? De vrijgekochten en verlosten des

Heeren hebben door alle eeuwen heen gepoogd de waarde van dit dierbare bloed te berekenen, maar niemand van hen was machtig die som te tellen, zij gaat alle gedachten van menschen en engelen verre te boven.

En die verlossing, zij is in oorsprong eene eeuwige, maar om onzentwille indertijd geopenbaard: „dewelke wel voorgekend is geweest voor de grondlegging der wereld, maar geopenbaard is in deze laatste tijden om uwentwil.”

Petrus voegt er dit aan toe, opdat de geloovigen des te meer verzekerd zouden zijn van het waarachtige van het verlossingswerk door Jezus Christus volbracht.

Was Hij onder het Oude Testament afgeschaduwd en de Beloofde door de profeten, om ter wille van zijne Gemeente in deze laatste tijden geopenbaard te worden, de oorsprongen van zijn bestaan en werk lagen reeds vóór de grondlegging der wereld, in de diepte der eeuwigheid.

Was zijne Gemeente uitverkoren naar de voorkennis van God den Vader, diezelfde Vader had ook den Zoon, dat onbestraffelijk en onbevlekte Lam „voorgekend,” in den eeuwigen vrederaad verordineerd tot een Middelaar en Zaligmaker.

Hoe verhoogt dit het heerlijk verlossingswerk van Christus, welk eene zekerheid biedt het voor het geloof aan; de Christus, het Lam Gods, dat door zijn dierbaar bloed in deze laatste tijden eene eeuwige verlossing teweeg heeft gebracht, is geene toevallige, geene tijdelijke verschijning, maar was van eeuwigheid het in Gods raad geslachte Lam voor de zonden zijns volks.

Wie door deze drangredenen niet bewogen wordt tot een heiligen wandel en godzaligheid, die kent dit Lam en zijn dierbaar bloed niet, die verstaat nog niets van de liefde des Vaders en van de genade des Zoons, maar die is ook nog niet ontdekt aan den schuldigen en jammerlijken slavenstaat van zonde en satan, waaruit Christus alleen verlossen kan,

die kent nog geen „eertijds” en „nu,” en volhardt nog in de ijdele wandeling in de onwetendheid, die hem van de vaderen overgeleverd is.

Lezer of lezeres, wat kent uw hart hiervan? Wie is Christus? En wat is zijn dierbaar bloed voor u? En waartoe dringt het u? Zijt gij verlost, om heiliglijk voor Hem te wandelen?

21. Die door Hem gelooft in God, Welke Hem opgewekt heeft uit de dooden, en Hem heerlijkheid gegeven heeft, opdat uw geloof en hoop op God zijn zou.

Zagen wij in het vorige vers, dat de Christus, in het Evangelie geopenbaard, geene toevallige en eindige verschijning is, maar vóór de grondlegging der wereld door God voorgekend, opdat Hij onze Middelaar zou zijn, en hiertoe van den Vader geheiligd en in deze wereld gezonden is, in dit vers verklaart de apostel, dat God, de Vader, Hem uit de dooden opgewekt en heerlijkheid gegeven heeft, opdat wij, door Hem in God geloovende, ons geloof en hoop op God zouden hebben.

Petrus herinnert aan de verstrooide Christenen ten eerste, dat zij door Christus in God geloofden, en ten tweede, dat alzoo hun geloof en hoop tot zaligheid rustte op God, den Vader van onzen Heere Jezus Christus.

„Die gij door Hem gelooft in God.” Naar ’s Heilands eigen woord, Joh. 14:6, is er geen geloof in God mogelijk dan door Hem: „Niemand komt tot den Vader, dan door Mij.” Hij alleen is de weg tot den Vader; Hij alleen is de waarheid. Niemand heeft ooit God gezien, de eeniggeboren Zoon, Die in den schoot des Vaders is, Die heeft Hem ons verklaard. Hij is het leven, in Hem woont de volheid der Godheid lichamelijk.

Zonder den Zoon kan niemand den onzienlijken en oneindigen God in zijne heerlijkheid en majesteit aanschouwen,

daarom heeft Hij Zich in den Zoon geopenbaard, Die zeggen kon: „Die Mij gezien heeft, die heeft den Vader gezien." Daarom noemt de Schrift Hem: „het beeld des onzienlijken Gods," „het afschijnsel van zijne heerlijkheid," en „het uitgedrukte beeld van zijne zelfstandigheid," en kennen wij God alleen in waarheid in het aangezicht van Jezus Christus.

Dit is eene grondwaarheid van het Christendom, tegenover de onzinnige dwaling van het oude en moderne heidendom, dat van eene onmiddellijke gemeenschap met den Onzienlijke droomt. Maar ook tegenover het van Gods Woord vervallen valsche Jodendom, dat den Messias als den in het vleesch verschenen Zoon van God niet erkent.

Tegenover die hersenlooze dwaling hebben wij de grondwaarheid des Christendoms te belijden en vast te houden, dat de Onzienlijke alleen kenbaar is en aanschouwd kan worden in Jezus Christus, Die het beeld Gods is.

Maar ook alleen door Christus kunnen wij, schuldigen en onreinen, die wij zijn, met den Heilige en Rechtvaardige gemeenschap hebben en in Hem gelooven.

Of wie kan toenaderen tot Hem, in Wiens oogen de hemelen niet zuiver zijn? En Die, buiten Christus, voor den schuldigen en onreinen mensch een verterend vuur is? Alleen in Christus hebben wij den toegang met vrijmoedigheid tot God; Hij neemt de vreeze en verschrikking van onze conscientie weg, en doet ons door den Heiligen Geest in Hem tot God naderen als tot een verzoend en bevredigd God en Vader.

Alzoo gelooven wij door Christus in God, en rust ons geloof en hoop op God, „Welken Hem opgewekt heeft uit de dooden, en Hem heerlijkheid gegeven heeft." Deze toevoeging houdt den grond en reden in van het laatste lid van het vers: „opdat uw geloof en hoop op God zijn zou."

God, de Vader, heeft den Zoon uit de dooden opgewekt: „Dezen Jezus heeft God opgewekt," zegt Petrus, Hand. 2:32, en Paulus, Rom. 4:24, 25, „Die Jezus, onzen Heere, uit de

dooden opgewekt heeft, Die overgeleverd is om onze zonden, en opgewekt is om onze rechtvaardigmaking."

De Vader heeft den Zoon verheerlijkt: „Hij dan, door de rechterhand Gods verhoogd zijnde, en de beloften des Heiligen Geestes ontvangen hebbende van den Vader," Hand. 2:32; en Filip. 2:9 verklaart Paulus: „Daarom heeft God Hem uitermate verhoogd, en heeft Hem eenen naam gegeven, welke boven allen naam is."

De opstanding en de heerlijkheid van Christus is het zegel en het loon des Vaders op zijn volbracht Middelaarswerk, en daarom de vaste grond des geloofs en der hope op God.

Zoo eindigt dan het ware geloof niet in Christus, maar door Christus in God, den Vader. Dit is de van God verordende heilsweg, dien Hij overal in zijn Woord geopenbaard heeft. „Want door Hem, door Christus, hebben wij beiden, Joden en Heidenen, den toegang door éénen Geest tot den Vader," Ef. 2:18.

Het is dan ook eene onschriftuurlijke voorstelling, die wij zelfs bij geloovige Christenen, inzonderheid bij de broedergemeente, de volgelingen van den Graaf van Zinzendorf, aantreffen, die het verlossingswerk uitsluitend aan den Zoon toekennen als van Hem uitgaande, waarbij de betrekking van den Vader en van den Heiligen Geest tot het verlossingswerk bijna geheel wegvalt, en Jezus de geheele Godheid wordt.

De Gereformeerde Kerk heeft zich in hare Belijdenisschriften en in hare Liturgische schriften van deze dwaling vrijgehouden, en zich ook in opzicht tot deze waarheid streng gehouden aan de leer der Schrift.

Laat ons dan aan deze waarheid vasthouden, en door geen anderen weg tot God naderen, en ons geloof en hoop tot zaligheid door Christus op den Vader stellen, wetende, dat Hij Christus opgewekt heeft om onze rechtvaardigmaking, en Hem verhoogd heeft als een onderpand der heerlijkheid, waarin wij eenmaal eeuwig met Hem deelen zullen.

22. Hebbende *dan* uwe zielen gereinigd in de gehoorzaamheid der waarheid, door den Geest, tot ongeveinsde broederlijke liefde, zoo hebt elkander vuriglijk lief uit een rein hart.

In vs. 22 gaat de apostel voort met zijne vermaningen: „zoo hebt elkander vuriglijk lief uit een rein hart." De liefde tot de broederen is voor hem de voornaamste vereischte voor den opbouw en welstand der gemeente, wier leden elkander zoo na bestaan, waarom hij ook, hfdst. 4:8, nog eenmaal tot hetzelfde vermaant: „Maar vooral hebt vurige liefde tot elkander."

Hij leidt deze vermaning in en dringt haar aan met de herinnering, dat hiertoe hunne harten gereinigd waren in de wedergeboorte: „Hebbende *dan* uwe zielen gereinigd in de gehoorzaamheid der waarheid, door den Geest, tot ongeveinsde broederlijke liefde."

De reiniging hunner zielen was, volgens vs. 23, de vrucht der wedergeboorte; wedergeboren uit onvergankelijk zaad door het levende en eeuwig blijvend Woord van God, waren hunne zielen in beginsel gereinigd geworden van de zelfzucht, die het wezen der zonde is tegen God en den naaste, en waardoor zij hatelijk waren en elkander hatende.

De toevoeging: „in de gehoorzaamheid der waarheid, door den Geest, tot ongeveinsde broederlijke liefde," wijst er op hoe, waardoor en tot welk einde zij gereinigd waren.

Hoe: „in de gehoorzaamheid der waarheid." De waarheid is de door God in zijne wet, in de profeten en in het Evangelie geopenbaarde waarheid, die Jakobus „het Woord der waarheid" noemt, wat ook uit vs. 23—25 ten duidelijkste blijkt. Het is de waarheid, die naar 's Heilands woord vrijmaakt van den slavendienst der zonde.

De gehoorzaamheid „der waarheid" kan beteekenen de ge-

hoorzaamheid, die uit de waarheid is, of de gehoorzaamheid aan de waarheid. Wij kiezen de laatste beteekenis. Wedergeboren, worden de geloovigen gehoorzaam aan de waarheid; door het geloof verlaten zij zich op de beloften in het Woord der waarheid, en zijn ze van harte bereid en gewillig om naar alle geboden te leven.

En waardoor? De apostel antwoordt: „door den Geest." Die gewillige gehoorzaamheid des geloofs is niet uit hen, zij wordt in hen door den Heiligen Geest gewrocht bij den aanvang, en in hen onderhouden en versterkt bij den voortgang; al hunne bekwaamheid is uit God, den Heiligen Geest.

En het einde is: „tot ongeveinsde broederlijke liefde." De gehoorzaamheid der waarheid, die de Heilige Geest in hen werkt en onderhoudt, heeft ten oogmerk hen ongeveinsde broederlijke liefde te doen betrachten. Het naaste en beste bewijs van de gehoorzaamheid der waarheid wordt gegeven door de ongeveinsde, de ongehuichelde, de oprechte broederlijke liefde; die zijnen broeder niet liefheeft, die heeft God en zijne waarheid niet lief.

Daarom prijst de Heilige Schrift overal zoo dringend de broederlijke liefde aan, en wijdt de geliefde apostel Johannes er bijna zijnen geheelen Eersten Zendbrief aan, gelijk Paulus dit doet in al zijne Brieven. En het behoort tot de laatste woorden des Heeren tot zijne jongeren: „Een nieuw gebod geef Ik u, dat gij elkander liefhebt, gelijk Ik u liefgehad heb, dat ook gij elkander liefhebt." En Hij voegde er aan toe: „Hieraan zullen zij allen bekennen, dat gij mijne discipelen zijt, zoo gij liefde hebt onder elkander," Joh. 13 : 34, 35.

Zoo had dan Petrus wel goeden grond en reden voor zijne vermaning aan de geloovigen: „Zoo hebt elkander vuriglijk lief uit een rein hart."

Vuriglijk liefhebben, „uitgestrekt" staat er in het oorspronkelijke, met een uitgebreid hart, dat al de broeders in

Christus omvat, en met geen eng en bekrompen hart, waarin slechts plaats is voor enkelen, die ons het meest genegen zijn, of met ons karakter en onzen maatschappelijken stand overeenstemmen.

„Uit een rein hart,” gelijk ook Paulus vermaant 1 Tim. 1:5: „Maar het einde des gebeds is liefde uit een rein hart, en uit een goed geweten, en uit een ongeveinsd geloof.” Het woord „rein” slaat terug op het „reiniging der zielen,” en de apostel herhaalt dit, omdat alleen de liefde uit een hart gereinigd door het geloof de ware liefde kan zijn.

Van nature toch woont er in ons hart niet dan de doodelijkste zelfzucht, waaruit voortkomt haat en nijd en twist en alle booze handel. En worden er onwedergeboren menschen gevonden, die werken van weldadigheid en hulpvaardigheid verrichten jegens hunnen naaste, die op zichzelven prijzenswaardig zijn, het is bij hen niet uit een rein hart, uit de liefde des geloofs, maar bewust of onbewust uit eigenliefde, uit eerzucht, eigenbelang of om zich bij God en menschen verdienstelijk te maken.

Al die schijnliefde wordt door Petrus' woord geoordeeld en veroordeeld, alleen liefde uit een wedergeboren, rein hart is Gode welgevallig en aangenaam den menschen.

Wij hebben aan dit woord des apostels de bron en den aard van onze liefde te toetsen. Petrus laat ons niet in twijfel, indien het ons in oprechtheid te doen is, om te weten of wij dit onbedriegelijk kenmerk van het ware, levende Christendom bezitten, en alzoo door den Heiligen Geest wedergeboren en gereinigd zijn, om de broeders vuriglijk lief te hebben uit een rein hart.

En indien wij als geborenen uit God liefhebben degenen, die uit Hem geboren zijn, dan hebben wij deze dringende en welgegronde vermaning ernstig ter harte te nemen, opdat de ongeveinsde broederlijke liefde in onze harten meerder moge toenemen, en dagelijks vuriglijker worde.

Wij zijn er in onzen tijd zoo ver van af; ons Christenvolk, de geborenen uit God beoefenen zoo weinig die ongeveinsde liefde uit een rein hart. Twisten en krakeelen, verdeeldheden en geschillen, vaak over eene beuzeling, houden hen van elkander verwijderd, en wie berekent de onzalige gevolgen hiervan voor de enkele geloovigen en voor de gemeente des Heeren.

Welk eene schade brengt die koudheid in de liefde toe aan het leven der heiligmaking, hoe verdort en versteent zij de uitnemendste Christelijke deugden, en hoeveel verderfelijke vruchten van verdenking, veroordeeling, minachting en verwerping van elkander worden onder die kille en hartelooze atmosfeer gekweekt.

Een ieder klaagt zijn broeder aan, dat er bij hem geene liefde is, en weinigen keeren tot zichzelven in, en vragen: „heb ik mijn broeder lief?" — En daartoe toch zal het moeten komen, zal de ongeveinsde vurige liefde weer onder ons gezien worden, en wij het weer ondervinden, hoe goed en liefelijk het is, dat broeders ook te zamen wonen.

Legge daartoe de Heilige Geest des apostels vermaning aan ons hart en geweten, opdat het niet tevergeefs tot ons gebracht zij.

23. Gij, die wedergeboren zijt, niet uit vergankelijk, maar *uit* onvergankelijk zaad, door het levende en eeuwig blijvende Woord van God.
24. Want alle vleesch is als gras, en alle heerlijkheid des menschen is als eene bloem van het gras. Het gras is verdord, en zijne bloem is afgevallen;
25. Maar het Woord des Heeren blijft in der eeuwigheid; en dit is het Woord, dat onder u verkondigd is.

Heeft de apostel de vermaning in vs. 22: „Zoo hebt elkan-

der vuriglijk lief uit een rein hart," ingeleid en aangedrongen met de woorden: „Hebbende dan uwe zielen gereinigd tot ongeveinsde broederlijke liefde," dit is hem blijkbaar niet genoeg; hij acht het ter wille van het gewicht der vermaning noodig aan die drangreden nog eene nadere uitbreiding toe te voegen, wat hij dan ook in vs. 23—25 doet.

Hij herinnert in deze verzen de geloovigen aan de eenige ware bron der broederlijke liefde, aan hunne geboorte uit God: „Gij, die wedergeboren zijt."

Doch niet met een enkel woord wil hij hen aan die genadige en hooge weldaad der groote barmhartigheid Gods, hun bewezen, herinneren, hij wil hen die weldaad ook doen kennen in haar oorsprong en wezen, en tegelijk door welk middel zij in hen gewrocht was.

Petrus doet dit, opdat zijne lezers hem te beter zouden verstaan, door bij tegenstelling eerst uit te spreken, waaruit de wedergeboorte niet is: „niet uit vergankelijk zaad," en dan waaruit zij wel is: „uit onvergankelijk zaad, door het levende en eeuwig blijvend Woord van God."

Wij hebben hier dezelfde tegenstelling als Joh. 3:6, waar de Heiland tot Nicodemus zegt: „Hetgeen uit het vleesch geboren is, dat is vleesch, en hetgeen uit den Geest geboren is, dat is geest," en Joh. 1:13: „Welke niet uit den bloede, noch uit den wil des vleesches, noch uit den wil des mans, maar uit God geboren zijn."

Het is alzoo eene tegenstelling tusschen de natuurlijke geboorte uit den mensch, en de geestelijke geboorte uit God. De eerste is „uit vergankelijk zaad." God heeft in de gansche levende schepping, in plant en dier, ook in den mensch, een zaad tot voortplanting en voortbestaan van het geslacht gelegd, omdat het Hem behaagd heeft uit éénen bloede het gansche geslacht der menschen te maken. Dat zaad nu is „vergankelijk," heeft geen blijvend bestaan, en is door de

zonde onrein en verdorven, zoodat al wat daaruit geboren wordt, nu ook een vergankelijk, onrein en verdorven leven en bestaan heeft.

Niet uit dit vergankelijk zaad, maar uit „onvergankelijk" zaad worden de uitverkorenen wedergeboren. „Zij hebben," gelijk het in onze Gereformeerde Belijdenis zoo naar waarheid beleden wordt, „in zich een tweeërlei leven: het eene lichamelijk en tijdelijk, hetwelk zij van hunne eerste geboorte medegebracht hebben, en is allen menschen gemeen: het andere is geestelijk en eeuwig, hetwelk wordt gegeven in de tweede geboorte, dewelke geschiedt door het Woord des Evangelies in de gemeenschap des lichaams Christi, en dit leven is niet gemeen, dan alleen den uitverkorenen Gods."

Dit tweede leven, zegt Petrus, is „uit onvergankelijk zaad, door het levende en eeuwig blijvend Woord Gods." Vele uitleggers houden het er voor, dat het „onvergankelijke zaad" het Woord Gods is, en dat alzoo de laatste zinsnede eene nadere bepaling of verklaring van de eerste is. Wij kunnen hiermede niet instemmen, en wel omdat de apostel hier twee voorzetsels bezigt: uit en door, die ook in de oorspronkelijke, in de Grieksche taal eene verschillende beteekenis hebben. Uit (εκ) wijst den oorsprong aan, waaruit iets geboren wordt, en door (δια) duidt het middel aan, waardoor iets tot stand gebracht wordt.

Het „onvergankelijke zaad" is wat Johannes, 1 Joh. 3:9, „zijn," dat is: Gods „zaad" noemt. Het is het geestelijke leven, dat de Heilige Geest in de wedergeboorte in het hart uitstort door middel van het levende en eeuwig blijvend Woord Gods. Beiden, de Heilige Geest en het Woord, werken samen, maar elk verricht zijn eigen werk, zijne eigene functie in het hart van den zondaar, waardoor hij met Christus levend gemaakt en in Hem een nieuw schepsel is, Hand. 16:14; Ef. 2:1.

De wijze dier werking en samenwerking des Geestes en

des Woords in de wedergeboorte is eene verborgenheid, onnaspeurlijk en ondoorgrondelijk voor 's menschen eindig denken, waarvan de Heiland, Joh. 3:8, aan Nicodemus verklaarde: „De wind blaast waarheen hij wil, en gij hoort zijn geluid; maar gij weet niet, van waar hij komt, en waar hij heen gaat; alzoo is een iegelijk, die uit den Geest geboren is."

Maar is de wijze dier werking eene aanbiddelijke verborgenheid, hare uitwerking in het voortbrengen van een nieuw schepsel in Christus Jezus is niet onbekend en onzeker, en even waarneembaar als de uitwerking van den wind in de natuur.

Het leven der wedergeboorte bewijst zich een hemelsch, heilig en onvergankelijk leven te zijn, en het is vooral, wat uit vs. 24 en 25 blijkt, op de blijvende heerlijkheid van de wedergeboorte, dat de apostel zoo grooten nadruk legt.

De oorzaak hiervan ligt in het levende en eeuwig blijvende Woord Gods, dat zich door de werking des Heiligen Geestes als zoodanig in de harten der wedergeborenen bewezen heeft en bewijst; in de uitwerking is het Woord Gods blijvend tot in eeuwigheid.

Om dit te bewijzen beroept Petrus zich op het Woord des Heeren bij den profeet Jesaja, hfdst. 40:7 en 8. De aanhaling is eene meer vrije, naar de Grieksche vertaling der Zeventig, waarom Petrus het woord „heerlijkheid" voor „goedertierenheid" gebruikt.

Het Woord des Heeren in Jesaja 40 is eene belofte aan zijn volk aangaande hunne eindelijke verlossing uit Babel, het voor beeld en onderpand van de geestelijke verlossing door Jezus Christus.

Israël, 's Heeren volk, behoeft voor de grootheid, de macht en het geweld van Babel niet te vreezen; zij zullen de vervulling van 's Heeren belofte niet kunnen verhinderen, noch zijn Woord teniete doen. Zij zijn, gelijk alle menschen, „vleesch," zwak, vergankelijk en verderflijk, gelijk het gras

en zijne bloem. Al hunne „heerlijkheid" is maar voor een oogenblik; het gras is verdord, en zijne bloem is afgevallen. Zoo gaat het met alle vleesch, met allen die alleen uit vleesch geboren zijn.

Maar daartegenover, blijkt het Woord Gods in zijne uitwerking in de geloovigen, in de uitverkorenen tot in eeuwigheid; de heerlijkheid van hun nieuwe leven vergaat niet, maar blijft gelijk het Woord Gods tot in eeuwigheid, „en dit," voegt de apostel er aan toe, „is het Woord, dat onder u verkondigd is."

De wedergeborenen kunnen er zich van verzekerd houden, dat dit, en geen ander Woord onder hen door het Evangelie verkondigd is.

Onze lezers zullen verstaan hebben, dat de uitnemende weldaad der wedergeboorte in haar oorsprong, aard en onvergankelijk karakter niet te vergelijken is bij de natuurlijke geboorte uit het vleesch. Hier kan geene sprake zijn van iets meer of minder tusschen die beiden, hier is eene volstrekte tegenstelling, die elke gelijkstelling, hoe gering ook, uitsluit.

Maar dan ook hebben wij ons nauw te onderzoeken, of wij, boven onze natuurlijke geboorte uit den eersten Adam, uit vergankelijk en verderfelijk zaad, ook het geestelijke uit den tweeden Adam, Jezus Christus, uit onvergankelijk zaad deelachtig zijn, opdat wij niet verderven, maar blijven tot in eeuwigheid.

En indien wij op goede gronden weten: „wij zijn uit God," laat ons dan allen, die uit God geboren zijn, vuriglijk liefhebben uit een rein hart, en waardiglijk die hooge en onderscheidene weldaad wandelen.

TWEEDE HOOFDSTUK.

1. Zoo legt dan af alle kwaadheid, en alle bedrog, en geveinsdheid, en nijdigheid, en alle achterklappingen;
2. En, als nieuwgeborene kinderkens, zijt zeer begeerig naar de redelijke onvervalschte melk, opdat gij door dezelve moogt opwassen;
3. Indien gij anders gesmaakt hebt, dat de Heere goedertieren is.

Deze vermaning sluit zich zeer gepast aan des apostels vorig onderricht; want nadat hij geleerd heeft dat de geloovigen door het Woord Gods zijn wedergeboren, vermaant hij hen nu een leven te leiden, waardig die uitnemende weldaad der genade Gods in Christus.

Evenals Paulus, Efeze 4:22–25 en Col. 8:8–10, de geloovigen vermaant den ouden mensch met zijne werken af te leggen, en den nieuwen mensch, die naar God geschapen is, aan te doen, alzoo doet Petrus vs. 1 en 2, terwijl hij die vermaning in vs. 3 zoo liefelijk aandringt.

„Zoo legt dan af alle kwaadheid, en alle bedrog, en geveinsdheid, en nijdigheid, en alle achterklappingen." Al die zonden behooren tot den ouden mensch, zijn de booze vruchten der zelfzucht, en lijnrecht in strijd met de liefde tot den naaste in het algemeen, en bijzonder met de broederlijke liefde, die de geloovigen als wedergeborenen te betrachten hebben jegens allen die met hen uit God geboren zijn.

De apostel noemt hier niet alle zonden van den ouden mensch op, maar gelijk Calvijn zoo waar en juist zegt: „Wanneer de apostelen van den ouden mensch handelen, stellen zij voor sommige zonden tegen een exempel, met welke zij zijn ganschen aard aanwijzen. De werken des vleesches zijn openbaar, spreekt Paulus Gal. 5 : 19, nochtans verhaalt hij ze daar niet alle; maar in die weinige, die daar verhaald staan, kan men als in een spiegel zien, dat onmetelijk vuile grondsop, dat uit het vleesch opwelt."

Alzoo handelt ook Petrus; hij noemt sommige van de voornaamste en der booste leden van den ouden mensch, van het lichaam der zonde, die al de andere leden in beweging brengen, en aanzetten zich te openbaren en te bewijzen als wapenen der ongerechtigheid.

Is de oude mensch in beginsel in de geloovigen gedood, is het lichaam der zonde door het geloof met Christus gekruisigd, gestorven en begraven, en alzoo de heerschappijvoerende kracht der zonde verbroken, de onttroonde zonde, die nog in het vleesch overgebleven is, woelt en woedt in de wedergeborenen, zoolang zij in het vleesch inwonen, om de heerschappij weer te veroveren; waarom het een gestadige strijd blijft tusschen het vleesch en den Geest, waarvan Paulus, Rom. 7, uit eigen smartelijke ervaring getuigt.

Daarom vermaant Petrus de geloovigen alle werken van den ouden mensch af te leggen, en den nieuwen mensch aan te doen, opdat zij alzoo zouden opwassen.

Want het is hem in dezen en zijn tweeden Brief te doen om den wasdom der geloovigen in de genade en in de kennis van Christus.

„Opdat gij door dezelve moogt opwassen," zoo luidt het laatste lid van vs. 2. Elke wasdom, ook in de natuur, kenmerkt zich door afleggen en op- of aannemen. Door „af te leggen," wat zich met de voortgaande ontwikkeling niet verdraagt en haar verhindert of belemmert, en „op te

nemen," wat tot die ontwikkeling behoort, en haar bevorderlijk is; alzoo in de natuur, niet anders is het in de genade, in den geestelijken wasdom.

De voortgang in het leven der heiligmaking in de voortgaande bekeering bestaat dan ook in deze twee stukken: In de afsterving des ouden, en in de opstanding des nieuwen menschen.

En hiertoe mocht de apostel de geloovigen vermanen; immers zij waren wedergeboren, levendgemaakt in Christus, geboren uit onvergankelijk zaad, door het levende en eeuwig blijvende Woord Gods.

En het middel tot het toenemen en opwassen in de genade was hun niet onbekend en ontbrak hun niet: „En, als nieuwgeborene kinderkens, zijt zeer begeerig naar de redelijke en onvervalschte melk, opdat gij door dezelve moogt opwassen."

De apostel vergelijkt de geloovigen bij nog zeer jonge kinderen, hij noemt ze „nieuwgeborene kinderkens." Niet in den zin als Paulus dit, 1 Cor. 3:1 en Hebr. 5:12, doet in vergelijking met meergevorderde en volmaakter geloovigen, en dit tot hunne bestraffing, maar omdat de geloovigen, aan wie Petrus schreef, eerst onlangs tot het geloof in Christus gebracht en wedergeboren waren.

Als de zoodanigen vermaant hij hen, aan de jonggeborene, de kleine kinderkens in hunne aangeborene, natuurlijke begeerte naar de moedermelk gelijk te worden, en „zeer begeerig te zijn naar de redelijke en onvervalschte melk van het Woord Gods."

Gelijk de kleine kinderen vaak schreiend en dwingend begeeren naar de natuurlijke moedermelk, en niet rusten totdat zij aan de moederborst tot overstelping voldaan zijn, zoo ijverig en aanhoudend moeten de geloovigen begeeren naar de geestelijke melk, naar het voedsel der ziel tot hun opwassen en toenemen in het nieuwe leven des Geestes.

Die geestelijke melk is niets anders dan het levende en eeuwig blijvende Woord Gods, dat de apostel in vs. 24 en 25 van het vorige hoofddeel zoo zeer verheven had, en waardoor zij wedergeboren waren, vs. 23.

„Redelijk en onvervalscht" noemt hij het Woord Gods. „Redelijk," niet omdat al wat God in dat Woord gesproken heeft overeenstemt met 's menschen rede, en alzoo door het alledaagsche verduisterde verstand kan begrepen worden, die dwaze rationalistische leer was Petrus vreemd, maar het woord „redelijk" staat hier tegenover „natuurlijk," evenals Paulus, Rom. 12:1, spreekt van den „redelijken" godsdienst, tegen den schaduwachtigen des Ouden Testaments, en alzoo heeft „redelijk" hier en bij Paulus de beteekenis van „geestelijk."

Ten tweede heet de melk van Gods Woord „onvervalscht," dat is zuiver, onvermengd met dwalingen en ketterijen, die, als in het natuurlijke, de melk van Gods Woord verslappen, hare voedende deelen verminderen, wat meer zegt, onbruikbaar en verderfelijk maken voor de gebruikers.

Geestelijk en onvervalscht, zuiver en rein is het Woord Gods, waarnaar de geloovigen als nieuwgeborene kinderkens zeer te begeeren hebben.

En hoe welgegrond is deze vermaning; alle leven in de natuur wordt gevoed en onderhouden uit hetgeen, waaruit het ontstaan en geboren is, plant en dier en mensch, het kind uit de moeder, die het voortbracht, alzoo worden ook de geloovigen gevoed en onderhouden uit en door het onverderfelijk zaad en het Woord Gods, waaruit zij wedergeboren zijn. Ook hun is die begeerte naar het Woord Gods aangeboren, maar hierin onderscheidt zich hunne begeerte van die van het natuurlijke kind, dat hunne begeerte eene zelfbewuste is, en zij daarom geroepen worden die ijverig te betrachten.

Vandaar de drangreden: „Indien gij anders gesmaakt hebt, dat de Heere goedertieren is." Het is eene

aanhaling van de woorden des dichters, Ps. 34:9, „Smaakt en ziet, dat de Heere goed is.”

De apostel stelt het met de woorden: „Indien gij anders” niet twijfelachtig of de geloovigen de goedertierenheid des Heeren gesmaakt hebben, maar het is eene zekere onderstelling, dat zij, als wedergeborenen, de goedertierenheid des Heeren genoten hadden.

Gelijk het kind met de moedermelk de ziel, het gemoed van de moeder als indrinkt, en de liefde der moeder smaakt, alzoo ook trekken en smaken de wedergeborenen de goedertierenheid, de liefde en genade des Heeren, uit het levende en eeuwigblijvende Woord Gods, dat uit 's Heeren hart en mond is uitgegaan, en waarin Hij Zich geopenbaard en Zichzelven in al zijne goedheid en genade mededeelt.

Wie zoo gesmaakt heeft, dat de Heere goedertieren is, kan en mag niet nalaten zeer begeerig te zijn naar de redelijke en onvervalschte melk van Gods Woord, opdat hij daardoor opwasse in de heiligmaking des levens.

„Opdat gij door dezelve moogt opwassen,” dit is het, wat de apostel zoo ernstig begeert, en waartoe hij de geloovigen zoo dringend vermaant.

En die vermaning kan niet anders dan instemming en weerklank vinden bij allen in wier harten het nieuwe geestelijke leven is uitgestort.

Dat leven is de drang naar toenemen en opwassen aangeboren; het wil komen tot de volmaking der heiligen, tot eén volkomen man, tot de mate der grootte van de volheid Christi, waartoe het door den Heere bestemd is.

De apostel heeft hier vooral het oog op het toenemen en opwassen in het leven der heiligmaking, wat zich kenmerkt in het afleggen van den ouden mensch en zijne booze gezindheden en werken, en in het aandoen van den nieuwen mensch in ware kennis, gerechtigheid en heiligheid.

Dit opwassen is een zich ontwikkelen, een ontplooien van

de levenskiem uit het onverderfelijk zaad der wedergeboorte door het levende en eeuwig blijvende Woord Gods. Het gaat er mede als in de natuur: „eerst het kruid, daarna de aar, daarna het volle koorn in de aar," Mark. 4:28.

Gelijk in de natuur, alzoo is er ook in de genade eene orde Gods van toenemen en opwassen; geen der ontwikkelingstrappen wordt hierbij overgesprongen; niet onmiddellijk, zonder eerst het kruid en de aar, brengt het zaad het volle koorn in de aar voort. Het nieuwgeboren kind wordt niet op éénen dag een volkomen man. Ware geloovigen worden niet, gelijk Jona's wonderboom, in éénen nacht groot. Het zaad, dat op steenachtige plaats viel, ging terstond op, maar wij weten met welke uitkomst.

Toch valt er omtrent deze orde van opwassen op te merken, dat het leven der genade in de wedergeborenen zich onderscheidt van de ontwikkeling van het onvrije leven in de natuur.

Ten eerste: het leven in de natuur is zichzelven en zijne bestemming niet bewust; en ten tweede: dat leven is niet vrij, het heeft geene keuze bij het opwassen, en is daarom niet verantwoordelijk.

Anders is het met het leven der genade.

Dat leven is een geestelijk en zedelijk leven; de wedergeborene is zich de aandoeningen, uitingen en werkzaamheden ervan bewust; hij heeft er ervaringen en bevindingen van, ook als hij de wijze der werking van dat leven niet verklaren kan.

Hij is zich zijne bestemming, op te wassen, bewust. Hij weet uit Gods Woord, dat hij hiertoe verordineerd en geroepen is, en kent en erkent de heilige en zwaarwichtige drangredenen die hem tot dit opwassen verplichten, en de genade Gods, die er hem in staat toe wil stellen.

Heeft het onvrije natuurlijke leven geene keuze bij het al of niet opwassen, ook hierin verschilt het van het leven der

genade. In de wedergeboorte wordt de wil des menschen, die van nature een gebonden en gekluisterde slaaf van de zonde en den satan is, ontbonden, vrijgemaakt en verlost uit dien slaafschen staat der dienstbaarheid, om God, altijd in afhankelijkheid van Diens genade, als het hoogste goed, bij vrijwillige keuze, lief te hebben en te dienen; hij heeft een vermaak in de wet zijns Gods.

Daarom is de geloovige in opzicht tot zijn toenemen en opwassen verantwoordelijk voor den Heere; klaagt hij zich aan, veroordeelt hij zich over zijne traagheid en ijverloosheid, om op te wassen in de genade en kennis van den Heere Jezus Christus, en hij belijdt met schaamte: hoedanig behoorde ik te zijn in heiligen wandel en godzaligheid!

Hieruit laat zich ook verklaren het opvallend verschil tusschen de geloovigen in opzicht tot het leven der heiligmaking. Er zijn kinderen Gods, die naar den leeftijd hunner wedergeboorte eikeboomen der gerechtigheid moesten zijn, en zich vertoonen als zwakke en teere plantjes, die van den wind heen en weer gedreven worden. En daarentegen zijn er die eerst onlangs geplant zijn aan waterbeken, welig groeien en alreede overvloedig vruchten dragen.

Ik wil bij dit opvallend verschil in het opwassen der geloovigen, niet buiten rekening laten de vrijmachtige bedeeling der genade Gods, die een iegelijk toedeelt naar zijn wijs en heilig welbehagen; ook hebben wij niet te vergeten, dat het natuurlijk bestaan, het karakter en de levensomstandigheden der geloovigen een meer of minder gunstigen of ongunstigen invloed kunnen uitoefenen op het toenemen in de heiligmaking.

Maar dit alles ontslaat de wedergeborenen niet om, als nieuwgeboren kinderkens, zeer begeerig te zijn naar de redelijke onvervalschte melk, opdat zij door dezelve mogen opwassen.

Gelijk de Heere het natuurlijke leven van al zijne schep-

selen, elk naar zijn aard, voedt en onderhoudt om het aan zijne bestemming te doen beantwoorden, alzoo heeft Hij ook voor het geestelijke leven zijner kinderen de middelen verordend en gegeven, waardoor zij zouden opwassen, en één dier middelen is, zeker het voornaamste, „het levende en eeuwig blijvende Woord Gods."

Evenals het nieuw geboren kind gevoed wordt uit de moeder, uit wie het geboren is, even alzoo worden de geloovigen gevoed en opgekweekt uit het onverderfelijke zaad, door het Woord Gods, waaruit zij wedergeboren zijn.

Dat Woord Gods is in zijne werking in de geloovigen „levende en eeuwig blijvend" door de éénheid met het onverderfelijke zaad Gods, het leven des Heiligen Geestes. Het Woord en de Heilige Geest zijn hier niet gescheiden, de Geest werkt door het Woord.

En die vereenigde werking behoeven de wedergeborenen tot hun opwassen in de heiligmaking, tot hunne toeneming in de genade en kennis van Christus.

Dat Woord is hun geestelijk voedingsmiddel en tegelijk het wapen tegen de vele vijanden en belemmeringen in en om hen, die hun wasdom tegenstaan en onderdrukken.

De in hen overgeblevene verdorvenheden, in verbond met satan en wereld, staan hen onophoudelijk in den weg, en dringen hen tot een zwaren en bangen kampstrijd, waarin zij alleen door het tweesnijdend zwaard van het Woord Gods overwinnen kunnen.

Daarom vermaant de apostel de geloovigen zoo ernstig, om zeer begeerig te zijn naar het levende en eeuwig blijvende Woord Gods, opdat zij door dezelve mogen opwassen.

En dat opwassen kenmerkt zich innerlijk door een toenemen in kennis en geloof, in hoop en liefde, en openbaart zich in ootmoed, zelfverloochening, zoeken van de eere Gods, overgave en onderwerping aan 's Heeren wil, en in de broederlijke liefde en in de liefde jegens allen, 2 Petr. 1:5—8.

Vinde des apostels vermaning veel instemming en weerklank in onze harten, dan zal ook ons opwassen in de heiligmaking openbaar worden, den Heere tot eer, onze eigene zielen tot heil, en de broederlijke liefde tot een rijken zegen.

4. Tot Welken komende, *als tot* eenen levenden steen, van de menschen wel verworpen, maar bij God uitverkoren *en* dierbaar;
5. Zoo wordt gij ook zelven, als levende steenen, gebouwd *tot* een geestelijk huis, *tot* een heilig priesterdom, om geestelijke offeranden op te offeren, die Gode aangenaam zijn door Jezus Christus.

„Zoo wordt gij ook zelven, als levende steenen, gebouwd *tot* een geestelijk huis, *tot* een heilig priesterdom," deze opwekking, hoewel onderscheiden van de vermaning in de vorige verzen, sluit zich toch zeer gepast bij deze aan.

Immers de vermaning vs. 1—3 betreft den persoonlijken wasdom der geloovigen, en de opwekking in deze verzen heeft opzicht op den gemeenschappelijken opbouw van alle geloovigen, als levende steenen, tot een wel saamgevoegd gebouw op den levenden Hoeksteen, Jezus Christus.

Zijn alzoo deze vermaning en opwekking onderscheiden, toch staan zij tot elkander in noodzakelijk verband; want het enkele lid van een levend organisch lichaam kan niet toenemen en opwassen, zonder de eenheid en gemeenschap met het lichaam, waartoe het behoort; zoo is het in de natuur, niet anders is het in de genade.

De apostel noemt de geloovigen een „geestelijk huis," en een „heilig priesterdom." Hij zinspeelt hiermede op den tempel en de priesterschap onder het Oude Testament. In dien tempel woonde en openbaarde Zich de Heere, en de

vereenigde en geordende priesterschare diende Hem met offeranden in dien tempel.

Als zoodanig was de tempel des Ouden Testaments een afschaduwing en voorbeeld van de Nieuw-Testamentische Gemeente, waarin de Heere woonde en waarin Hij Zich in Jezus Christus door zijnen Heiligen Geest in al zijne heerlijkheid ontdekte en betoonde; die Gemeente, gelijk als ieder harer leden, was zijn geestelijk huis.

En was onder het Oude Testament het priesterdom van den tempel onderscheiden, onder het Nieuwe Testament was de Gemeente één met de priesterschap; de geloovigen waren tegelijk tempel en priesters, de apostel noemt hen, vs. 9, een koninklijk priesterdom.

Van dit geestelijke huis, van dien waren tempel, was Jezus Christus de levende Hoeksteen, op Welken de geloovigen, als levende steenen, moesten opgebouwd worden tot een heiligen tempel in den Heere, tot eene woonstede in den Geest.

Petrus bemint het woord „levend"; reeds heeft hij gesproken van eene „levende hope," van het „levende Woord Gods," en hier noemt hij de geloovigen „levende steenen," en Christus een „levenden steen."

Jezus Christus, dien Paulus, Efez. 2:20, den „uitersten Hoeksteen" noemt, is in Zichzelven de Levende, en deelt zijn God-menschelijk leven aan zijne Gemeente mede; uit Hem en door Hem worden de geloovigen „levende steenen."

Gedachtig aan hetgeen er in Ps. 118:22 en Jes. 28:16 van Christus, als van dien levenden steen, gezegd was, verklaart de apostel, met een gemengd gevoel van smart en erkenning, van Hem: „Van de menschen wel verworpen, maar bij God uitverkoren *en* dierbaar."

„Van de menschen wel verworpen." Heeft de apostel hierbij in de eerste plaats het oog op Israël en hunne oversten, de schriftgeleerden en de farizeën, die zich aan dien steen gestooten, en den Zoon buiten den wijngaard ge-

worpen hebben, hij begrijpt onder dat algemeene „menschen” niet minder die allen, buiten Israël, die zich in hunne moedwillige verblinding en verharding aan Christus ergeren en Hem verwerpen.

Hij wijst er de geloovigen op wat Christus ook naar het woord der profetie voor de ongeloovigen en ongehoorzamen is, opdat zij zich hierover niet zouden verwonderen, of door hen mede afgetrokken worden uit de vastheid van hun geloof, maar laat tegelijk niet na te getuigen, dat die Christus, als een levende steen, „bij God uitverkoren en dierbaar is.”

„Bij God uitverkoren,” dat zegt: in liefde uitverkoren, en daarom zijn „geliefde,” gelijk de Vader zelf Hem zijn „geliefden” Zoon noemt, in Welken Hij zijn welbehagen heeft, Matth. 18:5. En daarom is Hij Hem „dierbaar;” kostelijk is Hij bij, voor Hem, uit Wien en door Wien alle dingen zijn, de kostbaarste schat, in Wien al zijn lust en welbehagen is.

Op dien levenden, en bij God uitverkoren en dierbaren Hoeksteen moeten de geloovigen zich, als levende steenen, laten opbouwen tot een geestelijk huis, tot een heilig priesterdom.

De apostel zegt niet: „bouwt u zelven op dien levenden steen,” maar: „zoo wordt gij ook zelven, als levende steenen gebouwd,” dat is: „laat u bouwen” tot een geestelijk huis.

Van den Heer des huizes is het ontwerp en de uitvoering van dit geestelijk huis; Hij vergadert door zijn Woord en Geest die levende steenen, en voegt ze samen tot dien heiligen en sierlijken tempel. Hij wijst aan elk dier steenen de plaats aan, waarin zij staan in betrekking tot Christus, als den uitersten Hoeksteen, waarop zij gebouwd worden.

En de weg, waarin de Heere dit doet, is die des geloofs in Christus Jezus: „Tot Welken komende, *als tot* een levenden steen.”

Ook deze woorden verdienen onze opmerking. De apostel

zegt niet: „tot welken gij gekomen zijt," maar „tot Welken komende." Het gebruik van dit deelwoord wijst op het voortdurend komen des geloofs tot Christus, en niet op eene enkele of op de eerste daad des geloofs.

Worden de geloovigen bij hunne levendmaking eenmaal voor het eerst Christus ingelijfd en op Hem gebouwd, het blijft toch het voortdurend werk des geloofs, om, komende tot Christus, nauwer en inniger met Hem vereenigd te worden, en alzoo, met alle geloovigen opgebouwd in en op Hem, op te wassen tot een heiligen tempel in den Heere.

Zoo moeten wij het niet laten rusten bij de eerste daad des geloofs, maar ons beijveren alleszins op te wassen in Hem, Die het Hoofd is; en hebben Gods kinderen te weten, dat dit opgebouwd worden en opwassen niet hun, maar Gods werk is, als van den Heer des huizes, zij weten ook, dat de Heere dit niet doet zonder hunne medewerking, want hiertoe heeft Hij hen levendgemaakt, en voedt en onderhoudt Hij dat leven door zijn Geest en Woord.

Zijn zij 's Heeren geestelijke huis, zijn tempel, zij zijn ook zijn: „heilig priesterdom, om geestelijke offeranden op te offeren, die Gode aangenaam zijn door Jezus Christus."

Waren de priesters onder het Oude Testament de dienaren des Heeren in den tabernakel en den tempel, en was slechts éénen stam tot dienst verkozen, onder het Nieuwe Testament is de geheele Gemeente het heilig priesterdom; allen zonder onderscheid zijn tot dien rang verheven, om nu niet meer voorbeeldige dieren- en spijsoffers Gode op te brengen, maar om met hunne geestelijke offeranden van dankzegging, gebeden en aalmoezen den Heere te dienen. Zie Hebr. 13:15 en 16, en Filipp. 4:18*b*.

Van die geestelijke offeranden verklaart de apostel, dat zij Gode aangenaam, welgevallig, eene liefelijke reuk zijn, doch niet in zichzelven, maar door Jezus Christus. Hij, de groote

Hoogepriester over het huis Gods, Hij reinigt en veraangenaamt die offeranden door zijn eenige en volmaakte offerande en voorspraak bij den Vader; in den Geliefde is de Gemeente en haar werk bij den Vader geliefd.

Dat wij deze dingen bedenken en in beoefening brengen, ter bevordering van onzen persoonlijken wasdom in de heiligmaking, en gedurig door een heilbegeerig geloof tot Christus komende, langs zoo meer opgebouwd worden tot een geestelijk huis en tot een heilig priesterdom, om, als Gemeente des Heeren, Hem welbehagelijk te zijn door Jezus Christus, onzen Heere.

6. Daarom is ook vervat in de Schrift: Ziet, Ik leg in Zion eenen uitersten hoeksteen, die uitverkoren *en* dierbaar is; en: Die in Hem gelooft, zal niet beschaamd worden.
7. U dan, die gelooft, is Hij dierbaar; maar den ongehoorzamen *wordt gezegd:* De steen, dien de bouwlieden verworpen hebben, deze is geworden tot een hoofd des hoeks, en een steen des aanstoots, en eene rots der ergernis.
8. Dengenen *namelijk,* die zich aan het Woord stooten, ongehoorzaam zijnde, waartoe zij ook gezet zijn.

Wat de apostel in de beide vorige verzen van Christus en de geloovigen getuigd heeft, namelijk, dat Christus de levende steen is, opwelken de geloovigen, als levende steenen, gebouwd worden tot een geestelijk huis, dat gaat hij nu voort uit de Schrift des Ouden Testaments te bewijzen en te verklaren, en tegelijk wat Christus naar diezelfde Schrift voor de ongehoorzamen en de ongeloovigen is. Hij doet dit met beroep op hetgeen de Heilige Geest door den mond van Jesaja, den profeet, gesproken heeft en in het Boek der Psalmen gezegd is, zie Jes. 8:14; 28:16 en Ps. 118:22.

Petrus brengt deze plaatsen niet in haar geheel bij, maar voor zooveel hij haar algemeenen inhoud, onder de leiding des Heiligen Geestes, voor zijn oogmerk noodig oordeelt.

De formule: „Daarom is ook vervat in de Schrift,” die hij bij deze aanhaling bezigt, is eene ongewone, in plaats van de doorgaans gebruikelijke in het Nieuwe Testament „er is geschreven.” Het Grieksche woord, hier voor „vervat” vertaald, duidt meer in het algemeen den inhoud van het geschrevene aan, dan den letterlijken zin. Het schijnt wel dat Petrus daarom hier opzettelijk deze ongewone formule gebruikt, immers de doorgaans gebruikelijke was hem niet onbekend, zie hfdst. 1:16.

Vervat is in de Schrift, Jes. 28:16, „Ziet, Ik leg in Zion eenen uitersten hoeksteen, die uitverkoren en dierbaar is, en: Die in Hem gelooft zal niet beschaamd worden.” Die „uiterste hoeksteen,” waarop het geestelijke huis, de Gemeente des Heeren, gebouwd en saamverbonden wordt, is Jezus Christus, Dien Paulus het fundament noemt. Reeds de Joodsche rabbijnen verklaarden deze profetie van den Messias.

God, de Vader, heeft dien steen in Zion gelegd, hetwelk hier het geestelijk Zion, de Gemeente van het Nieuwe Testament beteekent, waarvan het aardsche Jeruzalem een voorbeeld was.

En die levende hoeksteen „is uitverkoren en dierbaar.” Dit slaat terug op vs. 4, waar de apostel gezegd heeft dat Christus, als een levende Steen, „bij God uitverkoren en dierbaar is.” Men zie wat wij hiervan bij vs. 4 gezegd hebben.

Die levende hoeksteen, niet gelegd door een mensch, maar naar de onfeilbare profetie en hare vervulling, door God zelf, en in Wien de Vader al zijn welbehagen heeft, die Christus is al het vertrouwen waardig van allen die op Hem gebouwd worden; want zoo heeft diezelfde profetie van Hem getuigd:

„Die in Hem gelooft, zal niet beschaamd worden."

Petrus haalt deze woorden aan, evenals Paulus Rom. 9:33, naar de Grieksche vertaling; de Hebreeuwsche tekst in het Oude Testament hebben de onzen vertaald voor: „Wie gelooft, zal niet haasten."

Wij kiezen, evenals Petrus en Paulus, de Grieksche vertaling. Het woord in het Hebreeuwsch voor „haasten" vertaald, beteekent eigenlijk „vluchten," gelijk men in den strijd voor den vijand op de vlucht gaat, en hem lafhartig en beschaamd den rug toekeert. Wie in waarheid in Hem gelooft, doet dit niet; gesterkt door het geloof, houdt hij in den geestelijken strijd tegenover den vijand moedig stand, en vlucht hij voor hem niet als een beschaamde. Als de mannen Israëls in den strijd tegen de Filistijnen den kampvechter Goliath zagen opkomen, zoo „vluchtten" zij voor zijn aangezicht, en zij vreesden zeer, maar David ging hem in den naam des Heeren tegen, en overwon hem. Hij vluchtte niet; en hij is niet beschaamd geworden.

Wij staan bij deze woorden opzettelijk wat langer stil, omdat zij zoo vaak verkeerd verstaan en misbruikt worden, om eigen traagheid en ijverloosheid in het werk des Heeren te verschoonen of goed te praten. Het klinkt zoo vroom, als wij geroepen worden tot de uitvoering van eenig werk in het koninkrijk Gods, om ons dan te beroepen op de woorden: „Wie gelooft, zal niet haasten," bovenal als men er een ander woord des Heeren bij Jesaja weet bij te voegen: „in stilheid en vertrouwen zal uwe sterkte zijn," alsof de Heere hier niet sprak van de stilheid des geloofs, waarbij wij op Hem wachten, en niet tot menschen de toevlucht nemen, waartegen Hij zijn volk Israëls in Jes. 30 zoo ernstig met bedreigingen waarschuwt. Een stilzitten des geloofs, dat 's Heeren hulp verbeidt, en geen vleesch tot zijn arm wil stellen, zal niet beschaamd worden. Maar vleeschelijke gerustheid en traagheid, als van Issaschar, Gen. 49:14, 15, en

als van Ruben, Richt. 5:15, 16, zullen gewisselijk tot schande worden. Dat het ons tot leering en waarschuwing zij!

En als gevolg van hetgeen Petrus in vs. 6 gezegd heeft, verklaart hij nu in het eerste lid van vs. 7: „U dan, die gelooft, is Hij dierbaar." Anderen vertalen deze woorden meer letterlijk naar den grondtekst: „U dan, die gelooft, is de eere."

Levert deze meer letterlijke vertaling geen verwerpelijken zin op, wij verkiezen haar toch niet boven de vertaling der onzen. Het woord voor „eere" of „heerlijkheid" vertaald, spreekt ook het begrip van „dierbaarheid" uit; en staat er „de dierbaarheid," dan zegt dit dat Christus voor zijne geloovigen boven allen en alles de dierbaarste, de heerlijkste en de begeerlijkste is.

Wat Christus bij God is: uitverkoren en dierbaar, dat is Hij naar de mate des geloofs ook voor zijne geloovigen, waardoor dezen zich door 's Heeren verkiezende liefde onderscheiden van de ongeloovigen en ongehoorzamen, voor wie Christus een steen des aanstoots en een rots der ergernis is, ongehoorzaam zijnde, waartoe zij ook gezet zijn.

Petrus wijst de geloovigen op die ontzaglijke tegenstelling tusschen hen en degenen hunner tijd- en natuurgenooten, die Christus, als den hoeksteen der zaligheid, verwierpen; opdat zij zich over de verwerping van Christus niet zouden verwonderen, of er door verleid en afgetrokken worden van de vastigheid huns geloofs, waardoor Hij hun zoo dierbaar was.

Wat dunkt U van dien Christus? Wie is Hij voor ons? Is Hij ook voor ons de dierbaarheid? Zingt ook ons hart, terwijl ons geloofsoog met heilig verlangen op Hem ziet en aan Hem gekluisterd is:

Wien heb ik nevens U omhoog?
Wat zou mijn hart, wat zou mijn oog
Op aarde nevens U toch lusten?
Niets is er, daar ik in kan rusten.

Bezwijkt dan ooit in bitt're smart
Of bangen nood, mijn vleesch en hart,
Zoo zult Gij zijn voor mijn gemoed
Mijn rots, mijn deel, mijn eeuwig goed!

Is Christus, door God gelegd als de hoeksteen in Zion, bij Hem uitverkoren en dierbaar, en allen, die gelooven de Dierbaarheid, Degene, Die hun boven alles en allen op aarde en in den hemel dierbaar en begeerlijk is, hoe anders staat dit met de ongehoorzamen, die zich aan het Woord stooten; voor hen is Christus een steen des aanstoots en een rots der ergernis.

Op die ontzaglijke tegenstelling wijst de apostel de geloovigen, niet als op iets toevalligs, waarvan wij de oorzaak te zoeken hebben in de keuze en genegenheden van den mensch, hetzij geloovigen of ongeloovigen, maar in den vrijmachtigen wil van God, Die zich alzoo in zijn profetisch Woord geopenbaard had.

Is Christus den geloovigen dierbaar, dit is alzoo, omdat zij uitverkoren zijn naar de voorkennis van God, den Vader, en als levende steenen gebouwd zijn op Christus, Die door God als de hoeksteen in Zion gelegd, en bij Hem uitverkoren en dierbaar is, maar ook de ongeloovigen, die zich aan Hem ergeren en stooten, zijn, als ongehoorzamen, tot dit vreeselijk oordeel van God gezet.

Petrus schroomt zich niet, zij het ook met heilig beven, deze ontzaglijke tegenstelling tot troost en waarschuwing der geloovigen uit te spreken.

Hiertoe verklaart hij eerst in vs. 7: „U dan, die gelooft, is Hij dierbaar," en onmiddellijk volgt er op deze liefelijke woorden een verschrikkelijk en ontzettend maar: „maar den ongehoorzamen *wordt gezegd:* De steen, dien de bouwlieden verworpen hebben, deze is geworden tot een hoofd des hoeks, en een steen des aanstoots, en eene rots der ergernis; denge-

nen namelijk, die zich aan het Woord stooten, ongehoorzaam zijnde, waartoe zij ook gezet zijn."

De ongehoorzamen staan hier tegenover degenen die gelooven. Het karakter des ongeloofs is ongehoorzaamheid: weigering en verzet van het Gode vijandige hart, om zijn geopenbaarden wil tot onze zaligheid te erkennen en er zich aan te onderwerpen.

Het geloof daarentegen is eene vrijwillige en blijmoedige gehoorzaamheid van het naar God geschapen en vernieuwde hart, dat den wil van God tot onze zaligheid in Christus Jezus als waarachtig en genadig erkent, zich er aan onderwerpt, en er zich ganschelijk op verlaat. Joh. 3:36.

Van die ongehoorzamen wordt in Ps. 118:22 gezegd: „de steen, dien de bouwlieden verworpen hebben." Zij worden „bouwlieden" genoemd, wat gewis hun ongehoorzaam gedrag te verantwoordelijker en strafbaarder maakt. Die oorspronkelijke bouwlieden zijn het oude volk Gods, Israël, naar Ps. 118, en, naar Matth. 21:42 en Hand. 4:11, in het bijzonder de hoofden des volks, hunne oversten, schriftgeleerden en farizeën, die den Zoon buiten den wijngaard geworpen en gedood hebben.

Maar hebben dezen Hem, den hoeksteen van God in Zion gelegd, afgekeurd en verworpen, was Hij hun niet dierbaar, zagen zij in Hem geene gedaante noch heerlijkheid, was Hij de verachte in hun oog, God de Heere, bij Wien Hij uitverkoren en dierbaar is, heeft Hem, in zijne opstanding en verhooging aan zijne rechterhand, gesteld tot een hoofd des hoeks, hoe wonderlijk dit ook in onze oogen is.

Door lijden en dood is Christus de heerlijkheid ingegaan, alzoo was niet der menschen, maar Gods raad, den geloovige tot blijdschap en zaligheid, maar den ongehoorzame en ongeloovige tot schrik en veroordeeling; want de Heiland heeft, Matth. 21:44, gezegd: „En wie op dezen (in zijne vernedering) valt, die zal verpletterd worden, en op

wien hij valt (in zijne verhooging) dien zal hij vermorzelen."

En voor wie is Christus zulk een steen des aanstoots en eene rots der ergernis? Voor „degenen namelijk die zich aan het Woord stooten, ongehoorzaam zijnde, waartoe zij ook gezet zijn."

Het Woord, waartegen zij zich stooten, struikelen, vallen en verplet worden, is het Woord des Evangelies, waarin Christus verkondigd wordt als de hoeksteen en het eenige fundament der zaligheid. Zij zijn dat Evangelie ongehoorzaam; in hunne eigengerechtigheid en wijsheid is het Evangelie hun eene dwaasheid en ergernis, terwijl het voor de geloovigen eene kracht Gods tot zaligheid is.

En vanwaar is het, dat het Evangelie voor dezen een reuke des doods, en voor anderen een reuke des levens ten leven is?

Petrus antwoordt van de ongeloovigen: „ongehoorzaam zijnde, waartoe zij ook gezet zijn," en Paulus, 1 Thess. 5:9, van de geloovigen: „God heeft ons niet gesteld tot toorn, maar tot verkrijging der zaligheid door Jezus Christus."

Zoo ligt dan de diepste en laatste oorzaak van 's menschen niet of al zalig worden in God, in zijn vrijmachtigen, heiligen, genadigen en alleenwijzen wil, en dien wij, zijn maaksel, niet te berispen, maar in ootmoedig geloof te aanbidden hebben, „want toch, o mensch! wie zijt gij, die tegen God antwoordt? Zal ook het maaksel tot dengene, die het gemaakt heeft, zeggen: Waarom hebt gij mij alzoo gemaakt?"

Daarom houden wij ons en onze lezers niet bezig met de vele proefnemingen van vertalers en verklaarders, die gepoogd hebben het, naar hun oordeel, het scherpe en harde in de woorden van Petrus te verzachten en te middelen, en dit „waartoe zij ook gezet zijn" vertalen: „waartoe zij zich gesteld hebben," of het „waartoe" verklaren van de „straf" tot welken zij gezet zijn.

Wij zeggen van al die verklaringen met een schriftuitlegger (De Wette), dien waarlijk niemand voor orthodox-gereformeerd zal houden: „voor deze Bijbelsche gedachte hebben de uitleggers niet terug te schrikken, en tot ontaalkundige of onlogische verklaringen de toevlucht te nemen,” en met den vader der Gereformeerden (Calvijn) „en tot dezen zin, dat zij verordineerd zijn tot het ongeloof, ben ik meest genegen om het woord **ook**, dat er bij staat.”

Zoo onderwijst en bemoedigt de apostel de geloovigen met deze scherpe en ontzaglijke tegenstelling. Hij onderwijst hen, dat, indien het ongeloof der ongehoorzamen niet toevallig is, maar naar Gods raad, hun geloof ook niet uit hen, maar het vrije geschenk Gods is, hun tot zaligheid; en hij bemoedigt hen hierdoor onder al hunne verdrukking en strijd, omdat dit vaste fundament van Gods raad vaststaat, en zij, als uitverkorenen, in de kracht Gods, door het geloof bewaard worden tot de zaligheid, die bereid is om geopenbaard te worden in den laatsten tijd.

Dat wij allen, zoovelen wij door de genade Gods gelooven, alzoo de leer der verkiezing tot onzen troost en sterkte leeren betrachten, en wij niet behooren mogen tot hen, die zich aan die leer ergeren, en voor wie Christus een steen des aanstoots en een rots der ergernis is.

9. Maar gij zijt een uitverkoren geslacht, een koninklijk priesterdom, een heilig volk, een verkregen volk; opdat gij zoudt verkondigen de deugden Desgenen, Die u uit de duisternis geroepen heeft tot zijn wonderbaar licht;
10. Gij, die eertijds geen volk waart, maar nu Gods volk zijt; die *eertijds* niet ontfermd waart, maar nu ontfermd zijt geworden.

Evenals in de beide vorige verzen onderscheidt de apostel ook hier de geloovigen, voor wie Christus dierbaar is, van

de ongehoorzamen, voor wie Christus een steen des aanstoots en een rots der ergernis is.

Maar men merke wel op, hoe hij dit in deze verzen doet. Hier wijst hij de geloovigen uit de Joden en de Heidenen op hunnen hoog onderscheiden en bevoorrechten staat, waartoe zij door de ontferming Gods verheven zijn, en tegelijk op hunne roeping, Gode hiervoor alle eer toe te brengen; want tot dit heerlijk en heilig oogmerk had de Heere hen aldus geformeerd.

De apostel geeft hun de hoogste en uitnemendste titels: een „uitverkoren geslacht," een „koninklijk priesterdom," een „heilig volk," een „verkregen volk."

Met al deze verhevene benamingen en titels benoemde de Heere zijn volk Israël onder het Oude Testament. Zoo sprak de Heere door den mond van Mozes tot Israël aan den Sinaï: „En gij zult Mij een priesterlijk koninkrijk, en een heilig volk zijn," Exod. 19:6; en Deut. 7:6, „Want gij zijt een heilig volk den Heere, uwen God; u heeft de Heere, uw God, verkoren, dat gij Hem tot een volk des eigendoms zoudt zijn uit alle volken, die op den aardbodem zijn."

Maar Israël was, door zijne ongehoorzaamheid en zijne verwerping van den Messias, als volk, van die hooge onderscheiding en eere vervallen; zij waren niet meer het uitverkoren en heilige volk Gods; de gemeente van het Nieuwe Testament was door 's Heeren vrijmachtige ontferming in hunne plaats aangenomen om Gods volk te zijn, en op die gemeente waren nu al die verhevene titels overgegaan.

In Christus zijn de geloovigen van het Nieuwe Testament die hoogbevoorrechten geworden, en zijn al die titels in nog veel hoogere beteekenis hun wettig eigendom geworden.

De gemeente van het Nieuwe Testament is, als Israël weleer, een „uitverkoren geslacht." God heeft haar in Christus uit de Joden en de Heidenen voorgekend en tot zijn bondsvolk verkoren. En gelijk Israël een „geslacht" was,

een volk dat éénzelfden oorsprong had, en allen uit éénen bloede uit Abraham waren, alzoo zijn de geloovigen van het Nieuwe Testament, hoe verschillend ook hun herkomst naar het vleesch zij, een „geslacht," een volk, dat zijn gemeenschappelijken oorsprong uit éénen God en Vader heeft, en daarom aan elkander op het nauwst verwant zijn.

Zij zijn een „heilig volk," niet enkel in den zin dat zij door de verkiezing Gods zijn afgezonderd van de onheilige en onreine wereld, maar „heilig" als gerechtvaardigden en geheiligden door het bloed van Christus, en door den Heiligen Geest Gods.

Zij zijn een „verkregen volk;" een volk dat de Heere Zich tot zijn bijzonder eigendom verworven heeft, dat Hem toebehoort als zijn Koninklijk domein, dat Hij met een zonderling welbehagen liefheeft, en over wien zijne oogen dag en nacht open zijn.

Zij zijn een „koninklijk priesterdom." Zij zijn verheven tot de dubbele waardigheid van koning en priester. Was de gemeente des Ouden Testaments tot die hooge waardigheden bestemd, sprak de Heere tot zijn volk aan den Sinaï: „En gij zult Mij een priesterlijk koninkrijk zijn," was Israël dit voorbeeldig, in de gemeente des Nieuwen Testaments is dit vervuld, tot werkelijkheid gekomen; de geloovigen zijn in en door Jezus Christus, hun eenigen Hoogepriester en eeuwigen Koning, tot koningen en priesters gemaakt. Openb. 1:6; 5:10.

Als dienende priesters des Allerhoogsten, offeren zij zichzelven tot eene levende offerande Hem op, en als koningen strijden zij in dit leven tegen de zonde en den duivel, en zullen zij, hier namaals, in eeuwigheid met Hem over alle creaturen heerschen.

En die verheven staat is geene ingebeelde, noch door hen zelven verkregen, maar zij zijn er toe door God geroepen, en dit uit den laagsten en schuldigsten staat, waarin zij ver-

zonken lagen: door „Dengene, Die u uit de duisternis geroepen heeft tot zijn wonderbaar licht.”

Uit „de duisternis” van onkennis en verblindheid van zonden en satans macht, waarin zij van nature lagen, zoowel zij, die oorspronkelijk Joden waren, als zij, die uit de Heidenen waren, had de Heere hen geroepen.

Uit dien schuldigen en jammerlijken staat van zonde en ellende, waarin zij voor eeuwig hadden moeten verzinken, had God hen naar zijn vrijmachtig welbehagen „geroepen,” dat is: inwendig en krachtdadig, door zijn Woord en Geest, geroepen.

Hij had hen uit de macht der duisternis getrokken, en overgebracht in het koninkrijk des Zoons zijner liefde, en tot „zijn wonderbaar licht.” Wonderbaar is het licht van Hem, Wiens wezen enkel licht is, en Wiens naam wonderlijk is. Wonderbaar is de heerlijkheid en glans, die van Hem uitgaat, die alle duisternis doet verdwijnen, die een ongezien licht van kennis en heiligheid, van vrede en zaligheid in het hart doet schijnen, en waarin de verlosten des Heeren voor eeuwig wandelen zullen.

En met welk oogmerk heeft onze God zijne uitverkorenen tot dien hoogen staat verheven? Gewis tot hunne redding en zaligheid, maar tegelijk tot zijne heerlijkheid en eere. Zij zijn geroepen, opdat zij zijne „deugden zouden verkondigen.”

„Dit volk,” sprak de Heere, „heb Ik Mij geformeerd, zij zullen mijnen lof vertellen,” Jes. 43:21. De Heere heeft in het formeeren van zijn volk al de deugden, de eigenschappen van zijne vrijmacht en almacht, liefde en wijsheid, goedertierenheid en heiligheid bewezen, en het is zijn oogmerk, dat zijn volk Hem hiervoor eere, lof en aanbidding zal toebrengen.

Het is alzoo de schuldige plicht der geloovigen hun God en Zaligmaker met hart, mond en daden te loven en te prijzen, opdat Hij zijn oogmerk in hen verkrijgen, en zij er zalig in zouden zijn.

En om dit nog nader bij hen aan te dringen, herinnert Petrus hen aan hetgeen zij eertijds waren, en nu door de ontferming Gods geworden waren.

„Eertijds geen volk," „eertijds niet ontfermd," „maar nu Gods volk," „maar nu ontfermd." Het is eene vrije aanhaling van de woorden des Heeren bij den profeet Hosea: „En Ik zal ze Mij op de aarde zaaien, en zal Mij ontfermen over Lo-Ruchâma; en Ik zal zeggen tot Lo-Ammi: Gij zijt mijn volk; en dat zal zeggen: O, mijn God!" Hos. 2:22.

Deze belofte van 's Heeren ontferming aan zijn afvallig volk Israël kwam in de volheid des tijds, toen God zijnen Zoon in de wereld zond, tot hare vervulling; beiden, de geloovigen uit de Joden en Heidenen, zou Hij tot zijn volk aannemen, Zich over hen ontfermen, en tot hen, die zijn volk niet waren, zou Hij zeggen: „Gij zijt mijn volk."

Want ook Israël was door hun afval van den Heere geen volk meer. De Heere had hen in zijn toorn verstrooid onder alle volken der aarde; zij hadden den waren dienst Gods niet meer, en waren als de Heidenen overgegeven aan allerlei begeerlijkheden der zonde. Daarom kon de apostel met recht van hen zeggen, gelijk als van de Heidenen, „gij die eertijds geen volk waart."

Waar wij zoo Petrus hooren spreken, zeggen wij met diepen weemoed: hoever leven wij, leeft ons Christenvolk beneden zijn stand? Is dat niet de oorzaak, dat wij zoo tragelijk den lof van 's Heeren deugden verkondigen? Hoe hebben wij ons te schamen en te verootmoedigen!

11. Geliefden! ik vermaan *u* als inwoners en vreemdelingen, dat gij u onthoudt van de vleeschelijke begeerlijkheden, welke krijg voeren tegen de ziel;

12. En houdt uwen wandel eerlijk onder de Hei-

denen; opdat in hetgeen zij kwalijk van u spreken, als van kwaaddoeners, zij uit de goede werken, die zij in *u* zien, God verheerlijken mogen in den dag der bezoeking.

Nadat de apostel den geloovigen herinnerd heeft aan den hoogheerlijken staat, waartoe zij door de ontfermingen Gods in Christus verheven waren, gaat hij nu, in vs. 11 en 12, over, hen te vermanen en op te wekken tot een wandelen, waardig dien uitnemenden staat. Immers had God hen uit de duisternis tot zijn wonderbaar licht geroepen, opdat zij zijne deugden zouden verkondigen, en hun licht alzoo laten schijnen voor de menschen, dat zij hunne goede werken mogen zien, en hun Vader, Die in den hemel is, verheerlijken, Matth. 5:16.

Hij begint met hen op innemende en bewegelijke wijze toe te spreken als „geliefden," als beminde broeders in den Heere. Hoe gepast is die benaming bij eene vermaning; zoo weet de Heilige Geest hem het rechte woord in de pen te geven.

Zijne vermaning is naar de orde der Christelijke heiligmaking; van het onthouden der vleeschelijke begeerlijkheden, vs. 11, gaat hij in vs. 12 over tot den wandel.

De „vleeschelijke begeerlijkheden" zijn alle zondige lusten, onmatigheden, ontuchtigheden, waarin zij weleer gewandeld hadden, en waarin de Heidenen, onder wie zij als inwoners en vreemdelingen verkeerden, nog wandelden.

Die begeerlijkheden en lusten „voeren krijg tegen de ziel." Zij staan als gezworen vijanden tegenover de „ziel," zij voeren er een onophoudelijken krijg tegen om haar te verderven.

Het woord „ziel" heeft hier zijne gewone beteekenis van 's menschen innerlijk, geestelijk bestaan, zooals dit staat tegenover zijn lichamelijk bestaan. Zeer juist verklaart Cal-

vijn deze woorden, als hij zegt: „Hij (de apostel) teekent hier niet den strijd, dien Paulus beschrijft, Rom. 7 en Gal. 5, waar hij de ziel stelt als een tegenpartij van het vleesch; maar dit zegt hij, dat de begeerten des vleesches, in wat manier de ziel daarin toestemt, tot haar verderf strekt.” Evenzoo teekenen onze kantteekenaren bij het woord „ziel” aan: „Dat is tegen de zaligheid der ziel, namelijk, om die te verderven. Eene andere zaak is het waarvan Paulus spreekt, Rom. 7:23 en Gal. 5:17, als hij den strijd van vleesch en geest tegen elkander beschrijft.”

Van die zoo verderfelijke begeerlijkheden des vleesches vermaant de apostel de geloovigen, ter wille van de zaligheid hunner zielen, zich te onthouden. Geene gemeenschap te hebben met de onvruchtbare werken der duisternis, die te haten en te ontvlieden; zoover het kan, ook den rok te haten, die van het vleesch bevlekt is, Efez. 5:11 en Judas’ Brief vs. 23.

En deze vermaning dringt hij aan met de woorden: „als inwoners en vreemdelingen.” Hij noemt hen hier inwoners of bijwoners en vreemdelingen, niet in den zin als hij hen, vs. 1, vreemdelingen genoemd heeft, voor zooveel zij als Joden verstrooid waren in de landen der Heidenen, maar omdat zij als uit God geborenen, in den hemel hun vaderland hadden. Want Gods kinderen, waar zij ook wonen, zijn vreemdelingen op deze aarde, en in dien zin waren niet alleen de geloovigen uit de Joden, maar ook die uit de Heidenen bijwoners en vreemdelingen.

Als zulke vreemdelingen is het hunne roeping zich te onthouden van de vleeschelijke begeerlijkheden; hunne hemelsche herkomst en bestemming moet hen weerhouden om zich bloot te geven aan die verderfelijke lusten, waaraan zich de lieden, die hier hun vaderland hebben, naar hunne vleeschelijke begeerlijkheden overgeven.

„En houdt uwen wandel eerlijk onder de Heidenen,” zoo gaat de apostel in vs. 12 voort. De vorige vermaning is de voorwaarde, waaronder deze alleen kan betracht worden, door zich te onthouden van de vleeschelijke begeerlijkheden.

Het woord, voor „eerlijk” vertaald, beteekent „goed,” „schoon;” alzoo een wandel, eene levensrichting, die zich in elk opzicht, zoo persoonlijk als huiselijk en maatschappelijk, onderscheidde van die der Heidenen, door goede werken van rechtvaardigheid en waarheid, reinheid en matigheid, liefde en weldadigheid jegens alle menschen.

Die Christelijke deugden, als vruchten des geloofs, Gode tot eer, hadden zij te midden der Heidenen, die van die allen vervreemd waren, in hun wandel te vertoonen. Alzoo moesten zij in de duisternis des Heidendoms hun licht laten schijnen, den Heere tot verheerlijking en die verblinde Heidenen tot behoudenis.

Dat is het oogmerk van den eerlijken en goeden wandel, waartoe Petrus hen vermaande: de verheerlijking van God, en de behoudenis dier verblinde Heidenen uit het verderf der zonde, waarin zij verzonken lagen.

En hoe zou dit geschieden? Petrus antwoordt: „Opdat in hetgeen zij kwalijk van u spreken als van kwaaddoeners, zij uit de goede werken, die zij in *u* zien, God verheerlijken mogen in den dag uwer bezoeking.”

In deze woorden ligt eene schijnbare tegenspraak. Hoe konden de Heidenen „in hetgeen,” dat is: in den eerlijken en goeden wandel der Christenen, waarvan „zij kwalijk spraken, als ware het een werk van kwaaddoeners,” tegelijkertijd uit de goede werken, die zij in hen zagen, God verheerlijken?

Dit schijnt met elkander in strijd te zijn, maar zal ons, bij nader inzien van Petrus' woorden, duidelijk worden.

De wandel, geheel de levensrichting der Christenen, kon het anders? moest den Heidenen, waaronder zij als vreemdelingen verkeerden, voorkomen als onwettig, onbetamelijk, omdat zij zoo geheel in strijd leefden met de wetten, zeden en gewoonten dier Heidenen. Zij waren daarom in hunne oogen „kwaaddoeners," van wie zij „kwalijk spraken," waartoe zij in hunne verblinding en afkeerigheid waanden alle recht te hebben.

Maar, en dit moest de Christenen aanmoedigen om in hun eerlijken wandel te volharden, er zou een tijd komen, een „dag der bezoeking," waarin zij den wandel der Christenen met geheel andere oogen zouden bezien, en zij „uit de goede werken, die zij in hen zagen, God verheerlijken zouden."

Dit zou geschieden „in den dag der bezoeking." Die dag der bezoeking is niet de dag des oordeels, of een dag des gerichts, als waarvan sprake is Jes. 10 : 3, maar de dag, de tijd van eene genadige bezoeking des Heeren, een dag van 's Heeren welbehagen, als waarvan de Heiland, Luk. 19 : 44, tegen het schuldig Jeruzalem sprak.

In dien dag zouden hunne oogen, door Gods ontferming geopend, in dienzelfden wandel, waarin zij de geloovigen gelasterd hadden, de goede werken zien, aandachtig beschouwen, en daarover God verheerlijken, Die zijne Christenen tot zulke goede en schoone werken in staat stelde. Vergelijk hierbij 1 Petr. 3 : 1 en 2.

Zóó Petrus' woorden bezien, wijkt het strijdige, en leveren zij eenen duidelijken en schoonen zin op.

Hier is veel, dat zijne beteekenis behoudt voor de geloovigen van alle tijden, ook als zij niet leven in eene Heidensche, maar in eene dusgenaamde Christelijke wereld. Ook nu nog zijn zij vreemdelingen, en dat in eene wereld, die het de Heidenwereld niet toegeeft in goddeloosheid en vijandschap tegen het ware Christendom; ook nu worden de kinderen Gods in hunnen goeden wandel nog gelasterd als

kwaaddoeners; maar dat zij daarom niet vertragen in dien wandel, want 's Heeren ontferming geeft ook nu nog vaak een dag van genadige bezoeking over de vijanden en lasteraars van zijn volk, waarin Hij hunne oogen opent om in te zien de goede werken van dat volk, en zij God verheerlijken.

Wat Petrus getuigt is, Gode zij dank! ervaring; wij hebben zijne woorden bevestigd gezien, en zullen ze bevestigd zien.

13. Zijt dan alle menschelijke ordening onderdanig, om des Heeren wil; hetzij den koning, als de opperste macht hebbende;
14. Hetzij den stadhouderen, als die van hem gezonden worden, tot straf wel der kwaaddoeners, maar *tot* prijs dergenen, die goed doen.
15. Want alzoo is het de wil van God, dat gij, weldoende, den mond stopt aan de onwetendheid der dwaze menschen.

Van de algemeene vermaning: „houdt uwen wandel eerlijk onder de Heidenen," gaat de apostel nu over tot bijzondere, dat is: waarin zij dien eerlijken wandel in hunne verschillende levensbetrekkingen te bewijzen hebben.

Hij maakt een begin met de betrekking, waarin zij, als bijwoners en vreemdelingen, tot hunne Heidensche overheden stonden, aan wie zij, als onderdanen, onderwerping en gehoorzaamheid schuldig waren: „Zijt dan alle menschelijke ordening onderdanig, om des Heeren wil."

Aan die vermaning hadden de verstrooide vreemdelingen van Petrus' dagen gewis niet minder behoefte, dan wij in onzen tijd. Calvijn geeft drie redenen op als oorzaken voor deze vermaning: ten eerste, omdat de Joden, van wie velen Christenen geworden waren, bekend en berucht stonden als weigerachtig en weerspannig tegen de Heidensche overheden, en vaak jammerlijke beroerten aanrichtten in de landschappen waarin zij verstrooid waren; ten tweede waren er onder

de Christenen die de vrijheid, welke het Evangelie predikte, alzóó verstonden, dat het onbetamelijk zou zijn, dat Gods kinderen zouden dienen, en dat de erfgenamen der wereld zelfs geene vrijheid over hunne eigene lichamen zouden hebben; en eindelijk waren er onder hen, die, omdat vele Heidensche overheden hunne macht tegen de Christenen misbruikten, het voor geoorloofd hielden zich aan zulke vijanden van Christus niet te onderwerpen.

Om al deze oorzaken, die ten deele uit onkennis van den aard der Evangelische vrijheid en verleiding, en ten deele uit den boozen tegenstand hunner harten voortvloeiden, vermaant Petrus de geloovigen, aan wie hij schreef, zoo ernstig: „alle menschelijke ordening onderdanig te zijn om des Heeren wil.”

Petrus noemt de overheden en machten „menschelijke ordening.” Sommigen vertalen het Grieksche woord, voor „ordening” vertaald, voor „schepping,” en verstaan hierdoor niet de overheden en machten, maar de bevelen en wetten, die door de overheden gegeven worden. Doch dit komt niet wel overeen met het volgende: „Hetzij den koning, als de opperste macht hebbende, hetzij den stadhouderen, als die van hem gezonden worden.”

Door den „koning” verstaat hij hier den Romeinschen keizer, dien de Grieken liever „koning” noemden, en door de „stadhouders,” die door hem gezonden worden, de landvoogden, die door den keizer over de Romeinsche wingewesten gesteld werden, gelijk er velen waren over de overheerde landschappen van Klein-Azië, waarin de Christenen uit de Joden verstrooid waren.

Noemt de apostel hen „menschelijke ordening,” hij doet dit niet, omdat hij den oorsprong en het gezag der overheden verklaarde uit den mensch te zijn; neen, met Paulus, (Rom. 13:1) weet hij, dat de machten, die daar zijn, uit God zijn, waarom hij de Christenen ook vermaant hun onderda-

nig te zijn „om des Heeren wil.” Maar hij noemt hen alzoo, omdat zij door Gods voorzienigheid gesteld zijn over de aardsche, de menschelijke maatschappij tot handhaving van de goede orde, de veiligheid en welvaart onder de menschen.

En die overheden zijn „tot straf wel der kwaaddoeners, maar tot prijs dergenen die goeddoen,” gelijk ook Paulus zegt, Rom. 13:3, „Want de oversten zijn niet *tot* eene vrees den goeden werken, maar den kwaden. Wilt gij nu de macht niet vreezen, doe het goede, en gij zult lof van haar hebben.”

Om twee redenen alzoo moesten de Christenen aan hunne overheden onderdanig zijn: om des Heeren wil, en om hun eigen belang.

Men zou hiertegen kunnen inbrengen, dat de overheden, bij name de Heidensche overheden in de dagen der apostelen, menigmaal het tegendeel deden van hetgeen Petrus en Paulus verklaarden waartoe zij gesteld waren; zij vervolgden en onderdrukten de Christenen, die het goede deden alsof zij kwaaddoeners waren, en lieten de schuldige kwaaddoeners vrij, of hadden lof voor dezulken.

Petrus ontkent dit niet, integendeel hij bevestigt dit in het volgende vers; hij zelf had het ondervonden dat er zulke onrechtvaardige overheden waren, die tegen de ordinantie Gods de goeden veroordeelden en de kwaden vrijspraken en lof gaven.

Maar dit doet voor hem het oogmerk Gods, waartoe die overheden onder Diens bestuur aan de regeering zijn gekomen, niet te niet, en, in weerwil van hun onrechtvaardig en tyranniek gedrag, vermaant de apostel ook die harde heeren onderdanig te zijn.

In stede dan van de Christenen te ontslaan van de gehoorzaamheid aan hunne overheden, wijst hij hen in vers 15 een beteren weg: „Want alzoo is het de wil van God, dat gij, weldoende, den mond stopt aan de onwetendheid der dwaze menschen.

De apostel noemt de bron van het kwade, dat die ongeloovige overheden den Christenen toebrachten: „de onwetendheid der dwaze menschen.” Al beroemden zij zich ook op hunne wijsheid, toch waren zij „dwazen,” levende in de „onwetendheid” van hunne verblinding en onkennis van God en zijnen geopenbaarden wil. Het Evangelie van Christus was hun eene dwaasheid, en de gehoorzaamheid der Christenen aan dat Evangelie opstand tegen de wetten en zeden der Romeinen.

Die onwetende en dwaze overheden tot beter inzien te brengen en te overtuigen van de waarheid des Evangelies, en dat zij Gode meer gehoorzamen moesten dan de menschen, vermochten zij evenmin, als de Heiland dit de Sadduceën kon, Matth. 22:35; hiertoe was de bovennatuurlijke werking des Heiligen Geestes noodig. Maar iets vermochten zij toch, zij konden „weldoende, den mond stoppen van de onwetendheid der dwaze menschen.”

Zij werden geroepen om, ook als zij om den naam des Heeren kwalijk gehandeld werden, door hun Christelijk gedrag jegens hunne vervolgers, en bij alle gelegenheden, door geheel hun wandel den mond te stoppen aan de onwetendheid der dwaze menschen.

„Den mond stoppen” is eene beeldspraak, ontleend aan het muilbanden van beesten — zie Deut. 25:4 — en waardoor aangeduid wordt iemand tot zwijgen te brengen, een lasteraar te verstommen, zoodat hij beschaamd wordt, en zwijgt; zoo stopte de Heiland den Sadduceën den mond, Matth. 22:34, waar in ’t Grieksch hetzelfde woord staat als hier.

Dien beteren weg hadden de Christenen te bewandelen, dit was „de wille Gods;” alzoo zouden zij, eerende hunne overheden, hun licht laten schijnen voor de menschen, die, ondanks hunne onwetendheid en dwaasheid, daardoor weerhouden konden worden hen te vervolgen.

Dien goeden en door God gewilden weg zien wij dan ook

in lateren tijd de Christenen onder de vervolging van onwetende en dwaze overheden en machten bewandelen, en vaak met een gunstig gevolg voor hen.

Socialisten en anarchisten, en allen die in de overheid geene dienares Gods erkennen, zullen het met Petrus wel niet ééns zijn, en met zijne vermaning den spot drijven; doch de ware Christenen, ook in onzen tijd, doen met die verkeerders en verwoesters van alle menschelijke ordening niet mede, maar gevoelen zich geroepen aan de van God gestelde machten onderworpen en gehoorzaam te zijn, ook als dezen zich niet altijd betoonen dienaressen Gods te zijn.

16. Als vrijen, en niet de vrijheid hebbende als een deksel der boosheid, maar als dienstknechten van God.
17. Eert een iegelijk; hebt de broederschap lief; vreest God; eert den koning.

De apostel gaat voort de geloovigen te vermanen tot erkenning van het gezag hunner overheden, aan wie zij naar den wille Gods eere, onderwerping en gehoorzaamheid schuldig waren.

Er waren er evenwel onder hen, die, gelijk wij reeds opmerkten, de vrijheid, welke het Evangelie predikte, alzoo verstonden, dat het onbetamelijk zou zijn, dat Gods kinderen onderworpen zouden zijn aan ongeloovige overheden, en dat de erfgenamen der wereld geene macht over hunne eigene lichamen zouden hebben.

Tegen die dwaling waarschuwt hen de apostel vs. 16, als hij zegt: „Als vrijen, en niet de vrijheid hebbende als een deksel der boosheid, maar als dienstknechten Gods.”

Hij erkent dat zij „vrijen,” verlosten en vrijgemaakten door Jezus Christus zijn, en alzoo tot vrijheid geroepen waren; maar die vrijheid ontsloeg hen niet van de gehoorzaam-

heid aan de van God gestelde machten. Integendeel „als vrijen” van de onzalige overheersching der zondemacht, waren zij, „als dienstknechten Gods,” gehoorzaamheid schuldig aan de machten, die uit God zijn.

Juist in hunne onderwerping aan de van God gestelde machten, moesten zij bewijzen, dat zij waarlijk vrij waren, en mochten zij die „vrijheid niet hebben als een deksel der boosheid.” De vrijheid, waartoe zij verlost en geroepen waren, was eene geestelijke en heilige vrijheid, waardoor zij van dienstknechten en slaven der ongerechtigheid gemaakt waren tot dienstknechten der gerechtigheid.

Het zou eene valsche vrijheid zijn, geheel in strijd met het wezen der Christelijke vrijheid, indien zij gehoorzaamheid weigerden aan de overheid, die eene dienaresse Gods is. En dit kwaad zou te grooter zijn, indien zij dit deden met een beroep op hunne Christelijke vrijheid, gebruikende alzoo die vrijheid tot een deksel, waaronder zij hunne boosheid, de opstand en ongehoorzaamheid van hun booze hart en daden, verborgen. Zulk een gedrag zou een ergerlijk en afschuwelijk misbruiken zijn van de heilige en heerlijke vrijheid der kinderen Gods, die Christus door zijn gehoorzaam lijden en sterven voor hen verworven had.

En niet alleen de overheden hebben zij te eeren door hen de schuldige onderwerping en gehoorzaamheid te bewijzen, maar ook ieder ander mensch naar zijn stand, betrekking en leeftijd, want, zoo vervolgt de apostel vs. 17: „Eert een iegelijk; hebt de broederschap lief;” en verbindt hieraan: „vreest God; eert den koning.”

Eere, achting, erkenning hebben zij aan een iegelijk van hunne medemenschen, ook aan hunne Heidensche natuurgenooten te bewijzen. Aan niemand, van wat stand of leeftijd, mochten zij die onthouden. Zij werden geroepen allen zonder onderscheid de eere en achting te geven, die hun toekwam: van den grijsaard tot het kind, van den aanzien-

lijkste tot den geringste, van den vrije tot den dienstbare. Allen waren schepselen Gods met wie zij uit éénen bloede waren, als zoodanig stonden allen voor God gelijk, en waren zij allen aan elkander verwant.

Door een iegelijk te eeren, eerden zij zichzelven, en door eenig mensch te minachten en te verachten, deden zij zichzelven smaadheid aan, omdat zij met hem, dien zij minachtten, van denzelfden oorsprong waren.

Met de vermaning: „eert een iegelijk," heft Petrus het verschil van leeftijd, stand en rang niet op, alsof aan allen dezelfde, gelijke eere moet worden toegebracht, en men evenzoo voor het kind en den jongeling zou moeten opstaan als voor den grijsaard, of dat men schuldig zou zijn den bedelaar gelijke eer te bewijzen als den aanzienlijke. Neen, Petrus huldigt niet de leus der revolutionairen van de vorige en tegenwoordige eeuw: „vrijheid, gelijkheid en broederschap."

Hij bewijst dit al aanstonds, als hij op de vermaning: „eert een iegelijk," laat volgen: „hebt de broederschap lief."

Die „broederschap" is niet de algemeene broederschap der gansche menschheid, maar de bijzondere en heilige gemeenschap der ware geloovigen, de gemeenschap der heiligen, van allen die uit Christus als het Hoofd des lichaams zijn, en daarom elkander naar den geest op het nauwst bestaan.

Als broeders en zonen van hetzelfde huis zijn de geloovigen geroepen elkander lief te hebben. Dit zegt nog iets anders en meer, dan hun de eer te bewijzen, die zij aan een iegelijk hunner medemenschen schuldig zijn.

Vermaant Petrus in zijn Tweeden Brief bij de broederlijke liefde ook de liefde tot allen, gelijk ook God in zijne wet wil, dat wij onze naasten liefhebben gelijk ons zelven, toch is de broederlijke liefde der geloovigen in oorsprong en aard onderscheiden van de algemeene menschenliefde.

De broederlijke liefde wordt geboren uit de eenheid der

geloofsgemeenschap in Christus, en is eene liefde van gemeenschap en der overgave aan en voor elkander; zoodanig is de gemeene liefde tot alle menschen niet. Wij zijn geroepen en kunnen alle menschen, ook de ongeloovigen en onwedergeborenen, liefde van welwillendheid, hulpvaardigheid en weldadigheid bewijzen, maar wij worden niet geroepen en kunnen hun niet de liefde der gemeenschap en der innerlijke eenheid toedragen; dit kunnen wij alleen aan hen, met wie wij in Christus uit God geboren zijn.

„De broederschap liefhebben," en hieraan verbindt de apostel als in éénen adem: „Vreest God; eert den koning." God den Heere te vreezen wordt hier onmiddellijk aan de broederlijke liefde verbonden. En hoe kan het anders? Wij allen kennen de woorden van den apostel Johannes: „Indien iemand zegt: ik heb God lief, en haat zijnen broeder, die is een leugenaar; want die zijn broeder niet liefheeft, dien hij gezien heeft, hoe kan hij God liefhebben, Dien hij niet gezien heeft?" 1 Joh. 4:20.

„Eert den koning." Hebben wij Gode te geven, wat Godes is, wij hebben ook den keizer te geven, wat des keizers is. Den koning de eere te geven, die wij hem schuldig zijn, is zoo weinig in strijd met de vreeze Gods, dat de eerste de onmiddellijke vrucht van de laatste is, en door haar geboden wordt.

Zoo is er dan naar des apostels woord, gelijk naar de geheele Schrift, geene tegenstelling of strijd tusschen des geloovigen geestelijk leven en zijne betrekking tot God, en zijn burgerlijk en maatschappelijk leven en zijne verhouding tot alle menschelijke ordening. Het is eene verkeerde, onschriftuurlijke en ongezonde opvatting van het Christendom, den mensch van den Christen, den burger der aardsche maatschappij van den burger des hemels te scheiden. Het natuurlijke en het geestelijke zijn wel onderscheiden, maar kunnen

noch mogen gescheiden worden. Alleen gerechtigheid en ongerechtigheid, waarheid en leugen, Christus en Belial, licht en duisternis zijn gescheiden en zullen het eeuwig blijven.

18. Gij huisknechten! zijt met alle vreeze onderdanig den heeren, niet alleen den goeden en bescheidenen, maar ook den harden.
19. Want dat is genade, indien iemand, om het geweten voor God, zwarigheid verdraagt, lijdende ten onrechte.
20. Want wat lof is het, indien gij verdraagt, als gij zondigt, en *daarover* geslagen wordt? Maar indien gij verdraagt, als gij weldoet, en *daarover* lijdt, dat is genade bij God.

Van de vermaning tot allen om den koning en den stadhouders onderdanig te zijn, een iegelijk te eeren, de broederschap lief te hebben, God te vreezen en den koning te eeren, gaat de apostel over tot het vermanen van de huisknechten om hunnen heeren onderdanig te zijn: „Gij huisknechten! zijt met alle vreeze onderdanig den heeren.”

Hij gaat alzoo over van het algemeene tot het bijzondere; van de gehoorzaamheid en eere, die allen als onderdanen aan de overheid, en jegens elkander en ook aan God schuldig zijn, tot de onderdanigheid, die de dienstbaren aan hunne heeren en meesters te bewijzen hebben.

Er moet noodzaak voor deze vermaning bestaan hebben, evenals voor de vorige vermaningen, ook voor de christelijke dienstbaren in Petrus' dagen, wat mede blijkt uit de vermaningen van Paulus aan de dienstknechten, Ef. 6:5—8; Kol. 3:22—24; 1 Tim. 6:1, 2; Tit. 2:9, 10.

Petrus spreekt hen aan als „huisknechten,” en bezigt hier in 't Grieksch een milder woord dan Paulus in genoemde plaatsen, die hen „dienstknechten” noemt.

Het woord, dat Petrus gebruikt, omvat allen, die tot den

heer des huizes in eenige betrekking staan, hetzij als familieleden, hetzij als dienstbaren, waartoe ook de slaven behoorden, zooals Onesimus in het huis van Filémon.

Met dien milderen en minder vernederenden naam van „huisknechten" spreekt de apostel hier alle dienstbaren aan, hetzij deze meer of minder vrij waren.

Die allen vermaant hij, hunnen heeren onderdanig te zijn met „alle vreeze." Waar Paulus Ef. 6:5 de dienstknechten vermaant hunnen heeren naar het vleesch gehoorzaam te zijn, daar begeert hij dat zij dit doen zullen met „vreeze en beving," en drukt zich alzoo nog sterker uit dan Petrus.

Wij hebben hier evenwel die beide apostelen niet alzoo te verstaan, alsof zij van de dienstbaren zulk een vreezen en beven voor hunne heeren vorderen, als waarmede velen van die heeren door hunne dienstknechten en slaven eischten gediend te worden. Maar zulk een vreezen en beven als God van zijne Christenen begeert, want als dienstknechten der menschen waren zij tegelijk dienstknechten Gods; gij dient, zegt Paulus tot de dienstknechten, den Heere Christus, Kol. 3:24, en zijt alzoo geroepen den wil des Heeren van harte te doen, Ef. 6:6.

Zij stonden alzoo, dienende hunne heeren naar het vleesch, in den dienst van den eenigen Heere, Jezus Christus, en om Zijnentwille hadden zij hunne aardsche heeren met vreeze en beving in eenvoudigheid des harten te dienen, gelijk als Christus.

Daarom mag Petrus er ook aan toevoegen: „niet alleen den goeden en bescheidenen, maar ook den harden."

Er waren onder die heeren goede, zachte en bescheidene, voorkomende en vriendelijke meesters, die hunne huisknechten en slaven als hunne medemenschen bejegenden, en hun lot dragelijk maakten, en daarom gewilliglijk gehoorzaamd werden; maar er waren onder hen ook harde heeren, echte

slavenhouders, die hunne lijfeigenen onzacht en wreed behandelden, die van hen eischten wat boven hunne krachten ging, en hen met bedreigingen en straffen ten bloede toe aandreven, en wien het zwaar viel gewilliglijk te gehoorzamen.

En toch wil de apostel, hoe zwaar het hun ook viel, zulke harde en onmenschelijke heeren te dienen, dat zij zich, indien zij in den geordenden weg niet vrij konden worden, niet zouden onttrekken of hun gehoorzaamheid weigeren.

Het was geen toeval, maar onder het bestuur van den Heere Christus, Wiens eigendom zij waren, en Wien zij dienden, dat zij onder die harde heeren stonden, en die Christus zou een iegelijk, ook die harde heeren, vergelden naar hunne werken.

En om nu zijne vermaning bij degenen, die door hunne harde heeren kwalijk behandeld werden, te beter ingang te doen vinden, wijst de apostel hen hooger op: „W a n t d a t," zoo vervolgt hij, „i s g e n a d e, i n d i e n i e m a n d, o m h e t g e w e t e n v o o r G o d, z w a r i g h e i d v e r d r a a g t, l ij d e n d e t e n o n r e c h t e."

Hij wijst hen er op hoe lofwaardig en Gode aangenaam het is in ons ambt en beroeping, om des gewetenswille voor God, ten onrechte zwarigheid te lijden.

Het woord „genade" heeft in dit vers, wat uit het volgende vers blijkt, de beteekenis van „lof," iets dat Gode aangenaam is, en waarover wij van Hem geprezen worden. Maar dan moeten wij ook onrecht dragen, „om het geweten voor God." Eigenlijk staat er: om het geweten Gods, dat is: met het getuigenis Gods in ons geweten, dat wij ten onrechte lijden, en wij ons om 's Heeren wil onderwerpen.

Die zich zoo aan hunne harde heeren, die hen verachten, slaan en onteeren, onderwerpen, zullen genadelof van God, hunnen eenigen Heere en Koning, ontvangen, en hier, en hiernamaals voor eeuwig.

„W a n t," en dit mag de apostel met reden vragen, „w a t

lof is het, indien gij verdraagt, als gij zondigt, en *daarover* geslagen wordt? Die geslagen, gestraft wordt, als hij kwaad doet, ontvangt zijn verdiende loon; onzin zou het zijn, een werk van dwazen, dan te meenen lof te verdienen; maar indien gij verdraagt, als gij weldoet, en *daarover* lijdt, dat is genade bij God," denzulken is het genadeloon van God bereid.

Deze vermaning des apostels geldt ook de dienstbaren en heeren in onzen tijd. Kent de Christelijke wereld geen slavenstand of slavernij meer, zooals die de vloek was der oude Heidensche wereld en nog die van het tegenwoordige Heidendom is, is de verhouding tusschen den heer en zijnen dienstknecht, tusschen den werkgever en den werkman in onze maatschappij, wat men noemt, eene vrijwillige, op een beschreven of onbeschreven contract berustende betrekking tusschen die beiden, dat er ook tegenwoordig ergerlijke en droevige misstanden tusschen die beiden bestaan, die ons doen denken aan het oude Heidendom met zijne slaven en heerenstanden, wie weet dit niet!

Nog zijn er harde, trotsche, gewetenlooze en baatzuchtige heeren en meesters, die hunne dienstbaren en werklieden uit de hoogte bejegenen, geen vriendelijk woord voor hen over hebben, en tegen een karig loon langdurigen arbeid van hen eischen. Gelukkig zijn er ook vele goede en bescheidene heeren, die, òf uit een Christelijk beginsel, òf uit humaniteit, hunne dienstbaren en werklieden, als hunne medechristenen of medemenschen, vriendelijk en voorkomend bejegenen, hun geen te zware lasten opleggen, hen tot hulp en raad zijn, en hen, bij ziekte of ongevallen, of ook als zij oud en onbekwaam tot werken zijn, niet aan zichzelven of de armenbesturen overlaten.

Maar er zijn ook dienstbaren en werklieden, die evenmin de goede en bescheidene als de harde heeren onderdanig willen zijn, die hoog loon en weinig arbeidsuren eischen, en

dit met bedreiging en ten uitvoerbrengen van werkstaking, waardoor zij zichzelven allermeest, maar ook hunne werkgevers en de maatschappij nadeel en schade toebrengen.

Beiden, dienstbaren en heeren, werklieden en werkgevers geldt deze vermaning des apostels. Worde zij verstaan en betracht ook in onzen tijd, de maatschappij en de enkele personen zouden er wel bij varen. Geene Staatswetten kunnen heil aanbrengen, alleen de gehoorzaamheid aan de Wet en het Woord Gods is het onfeilbare geneesmiddel voor alle kwaden en kwalen der maatschappij.

21. Want hiertoe zijt gij geroepen, dewijl ook Christus voor ons geleden heeft, ons een voorbeeld nalatende, opdat gij zijne voetstappen zoudt navolgen;
22. Die geene zonde gedaan heeft, en er is geen bedrog in zijnen mond gevonden;
23. Die, als Hij gescholden werd, niet wederschold, en als Hij leed, niet dreigde; maar gaf het over aan Dien, Die rechtvaardiglijk oordeelt;
24. Die zelf onze zonden in zijn lichaam gedragen heeft op het hout; opdat wij, der zonden afgestorven zijnde, der gerechtigheid leven zouden; door Wiens striemen gij genezen zijt.
25. Want gij waart als dwalende schapen; maar gij zijt nu bekeerd tot den Herder en Opziener uwer zielen.

De apostel dringt zijne vermaning aan de onschuldig lijdende dienstknechten en slaven aan, met hen te wijzen op het geduld, waarmede Christus, hun Heere en Zaligmaker, zijn lijden verdragen heeft.

„Want hiertoe zijt gij geroepen, dewijl ook Christus voor ons geleden heeft, ons een voorbeeld

nalatende, opdat gij zijne voetstappen zoudt navolgen."

Wat Petrus hfdst. 3:9 en 17 tot alle geloovigen zegt, „hiertoe zijt gij geroepen," dat zegt hij hier in het bijzonder tot de huisknechten, die hij in de vorige verzen vermaand heeft, om van hunne heeren ten onrechte te lijden.

„Hiertoe," dat is: tot onderworpen en geduldig lijden, dat u ten onrechte wordt aangedaan, hiertoe zijt gij als Christenen geroepen. De Heere heeft u uit de duisternis des Heidendoms geroepen, opdat gij in uwe betrekking als dienstknechten door het verduren van onschuldig lijden bewijzen zoudt, dat gij ware Christenen zijt, navolgers van Hem, Die ook eenmaal onschuldig zooveel van de zondaren verdragen heeft.

Daarom wijst hij hen op het lijden Christi: „Dewijl ook Christus voor ons geleden heeft." Nadrukvol is dat „ook" en „voor ons." Ook Hij, Die aller Heer was, en aller dienstknecht werd, ook Hij heeft geleden en dat „voor ons," niet voor Zichzelven, maar ons ten goede, in onze plaats.

En wat was één der oogmerken van zijn duldeloos lijden, door Hem vrijwillig en als een stemloos lam gedragen? „Ons een voorbeeld nalatende, opdat gij zijne voetstappen zoudt navolgen."

De apostel wijst die ten onrechte lijdende dienstknechten op het voorbeeld, het exempel dat Christus hun in zijn lijden gegeven heeft, gedachtig aan de woorden des Heeren in den laatsten nacht, toen Hij zijne discipelen de voeten gewasschen had: „Want Ik heb u een voorbeeld gegeven, opdat, gelijkerwijs Ik u gedaan heb, gijlieden ook doet."

Gelijk kundige schilders aan hunne leerlingen een van hunne stukken tot een exempel geven, opdat zij hierop ziende, die bestudeerende, hen navolgen zouden in hun werk, alzoo stelde Christus Zich in zijn lijden tot navolging van

zijne discipelen, opdat men in den discipel den Meester zou herkennen.

De apostel stelt het voorbeeld van Christus in zijn lijden met drie trekken voor in de vss. 22, 23 en 24.

In vs. 22 zijne heilige onschuld, dat Hij zonder eenige zonde was: „Die geene zonde gedaan heeft, en er is geen bedrog in zijnen mond gevonden.”

Het zijn woorden uit Jes. 53:9*b*: „Omdat Hij geen onrecht gedaan heeft, noch bedrog in zijnen mond geweest is.” Paulus drukt zich, 2 Cor. 5:20, nog sterker uit: „Die geene zonde gekend,” en Hebr. 3:15*b*, „doch zonder zonde,” en hfdst. 7:26 wordt Christus „heilig, onnoozel (onschuldig), onbesmet, en afgescheiden van de zondaren” geheeten.

Als de Heilige en Onschuldige trof onzen Heiland al dat lijden door de handen der onrechtvaardigen. En hoe heeft Hij dit gedragen? Als een „Die, als Hij gescholden werd, niet wederschold, en als Hij leed, niet dreigde; maar gaf het over aan Dien, Die rechtvaardiglijk oordeelt.”

Dit is de tweede trek, waarop de apostel wijst, namelijk het geduld Christi, waarmede Hij gedurende zijn gansche leven, maar inzonderheid in zijn laatste lijden het tegenspreken, den smaad en den laster van de zondaren verdragen heeft. „Als een lam werd Hij ter slachting geleid, en als een schaap, dat stom is voor het aangezicht zijner scheerders, alzoo deed Hij zijnen mond niet open,” Jes. 53:7.

Geene scheldwoorden worden Hem onthouden, de laagste en onteerendste zijn voor Hem. Men heet Hem een vraat en een wijnzuiper, een vriend van tollenaren en zondaren; men verklaart Hem voor een onzinnige, voor een, die den duivel heeft, en door Beëlzebul den duivel uitwerpt. Hij wordt gescholden, gelasterd en bespot in zijne hoogste waardigheden van Profeet en Koning, zelfs aan het kruis ontziet men Hem niet, ook daar zwijgt de laster en de spottaal niet.

En Hij schold niet weder, en dreigde niet, als Hij leed. Hij opent zijne lippen niet, Hij zwijgt, Hij vergeldt geen schelden met schelden; en hoe rechtvaardig had Hij hun kunnen vergelden! Hij biedt geen wederstand, als zij Hem het zwaarste lijden aandoen, Hij „dreigde” zelfs niet, maar strekte zijne hand genezend uit tot een dergenen, die Hem in Gethsémané gevangen namen en bonden, en aan het kruis bidt Hij voor zijne moordenaren.

„Maar gaf het over aan Dien, Die rechtvaardiglijk oordeelt.” Hij kent zijn God en Vader, den Heilige en Rechtvaardige, in Wiens gericht Hij staat, en Die Hem, den Zoon, liefheeft en kent. In de vrijwillige onderwerping aan dien God en Vader geeft Hij het over; Hij, de Rechtvaardige, is zijn Rechter en Wreker, Die zijnen vijanden, indien zij zich niet bekeeren, de wrake vergelden zal.

Wie is Hem gelijk geweest in onderwerping en geduld onder dat nameloos lijden? Geen Job of Jeremia evenaardden Hem, ook in de verste verte niet. Onnavolgbaar is zijn lijden, volmaakt is het voorbeeld van dien eenigen Lijder.

En toch stelt de apostel Hem tot een exempel voor allen, die ten onrechte lijden, hetzij dienstbaren, hetzij vrijen.

Maar hij kan en mag dit doen, omdat Jezus Christus, de Rechtvaardige, niet slechts geleden heeft zijne gemeente tot een voorbeeld, maar ook, en in de eerste plaats, als haar Borg en Middelaar, tot verzoening van de schuld der zonden, en tot verbreking van de kracht der ongerechtigheid. „Die zelf onze zonden in zijn lichaam gedragen heeft op het hout; opdat wij, der zonden afgestorven zijnde, der gerechtigheid leven zouden; door Wiens striemen gij genezen zijt.”

Dit is de derde trek, dien de apostel er aan toevoegt als grond en drangreden van zijne vermaning.

Het zijn voor het meerendeel woorden, trekken, ontleend aan het lijdensbeeld van den Messias ons in Jes. 53 geschil-

derd. Dat: „Die zelf onze zonden in zijn lichaam gedragen heeft op het hout,” herinnert aan Jes. 53:4: „Waarlijk, Hij heeft onze krankheden op Zich genomen, en onze smarten heeft Hij gedragen,” en aan vs. 11: „Want Hij zal onze gerechtigheden dragen.”

Gelijk op het offerlam onder het Oude Testament voorbeeldig de ongerechtigheid van den offeraar geladen, en in de plaats van den schuldigen offeraar gedragen, verzoend werd, als dat lam op het altaar aan God werd opgeofferd, alzoo had ook Christus, als het ware offerlam, de zonden in zijn vleesch gedragen op het hout, als Hij met ééne offerande in eeuwigheid volmaakt had degenen, die geheiligd worden.

De geloovigen zijn aan het hout des kruises met Christus, hun Hoofd, gestorven, dat is, „der zonden” afgestorven; de schuld der zonden is dáár gedragen, verzoend, want Christus doodde in zijnen dood de kracht, de heerschappij der zonden, en verwierf er den levendmakenden Geest, waardoor de verlosten der gerechtigheid leven zouden; en alzoo is door zijne striemen, door zijne bloedige slagen, hun genezing geworden.

Door dit verzoenend lijden, waardoor tegelijk de oude mensch der zonde gedood is, en het nieuwe leven der gerechtigheid in het hart wordt uitgestort, daardoor was het der geloovigen, schuldig en onmachtig en onwillig van nature, mogelijk gemaakt om het in zichzelven onnavolgbare voorbeeld van het geduld Christi na te volgen, en kon en mocht Petrus hen hierop wijzen.

„Want gij waart als dwalende schapen, maar gij zijt nu bekeerd tot den Herder en Opziener uwer zielen.”

Ook dit woord herinnert aan Jesaja’s profetie: „Wij dwaalden allen als schapen, wij keerden ons een iegelijk tot zijnen weg.” In dien gevaarlijken en diep te betreuren staat verkeerden zij weleer, afgedwaald van God en zijne wegen, gelijk het dwaze en eigenwillige schaap, dat de grazige en

veilige weide van zijn herder verlaat, en nu op zijn eigen, schuldigen en gevaarlijken weg omdoolt.

Maar uit dien staat waren zij nu, naar de groote barmhartigheid Gods, bekeerd tot den Herder en Opziener hunner zielen, Jezus Christus.

Die ware en goede Herder had hen op hunne eigene wegen, verre van God, in de duistere holen en spelonken gezocht, hun schuld vergeven, hun hart vernieuwd, en hen wedergebracht tot Hem, als tot den getrouwen en barmhartigen Herder, onder Wiens opzicht en leiding zij veilig en behouden waren.

Welke krachtige drangredenen voor de geloovigen, hetzij dienstbaren of heeren, slaven of vrijen om, wanneer zij ten onrechte leden of geplaagd en gescholden werden, het onnavolgbaar voorbeeld van het geduld van hun Heere en Herder te volgen.

Neen, niet in eigen kracht hebben zij het onmogelijke naar den mensch te ondernemen; hun Herder heeft het voor hen gedaan. Hij heeft de kracht voor hen verworven, die door zijne wederbarende genade in hen uitgestort is, en houdt die bij den voortgang door den Heiligen Geest, in de gemeenschap des geloofs, in hen levend en werkzaam.

DERDE HOOFDSTUK.

1. Desgelijks gij vrouwen! zijt uwen eigenen mannen onderdanig; opdat ook, zoo eenigen den Woorde ongehoorzaam zijn, zij door den wandel der vrouwen, zonder woord mogen gewonnen worden;
2. Als zij zullen ingezien hebben uwen kuischen wandel in vreeze.
3. Welker versiersel zij, niet hetgeen uiterlijk is, *bestaande* in het vlechten des haars, en omhangen van goud, of van kleederen aan te trekken;
4. Maar de verborgen mensch des harten, in het onverderfelijk *versiersel* van een' zachtmoedigen en stillen geest, die kostelijk is voor God.
5. Want alzoo versierden zichzelven eertijds ook de heilige vrouwen, die op God hoopten, en waren haren eigenen mannen onderdanig;
6. Gelijk Sara aan Abraham gehoorzaam is geweest, hem noemende heer, welker dochters gij geworden zijt, als gij weldoet, en niet vreest voor eenige verschrikking.
7. Gij mannen! insgelijks, woont bij *haar* met verstand, aan het vrouwelijke vat, als het zwakste, eer gevende, alsook die mede-erfgenamen der genade des levens *met haar* zijt; opdat uwe gebeden niet verhinderd worden.

Van de vermaning tot onderdanigheid der dienstbaren aan hunne heeren, gaat de apostel over tot eene gelijke vermaning aan de vrouwen: „Desgelijks gij vrouwen! zijt

uwen eigenen mannen onderdanig," terwijl hij niet nalaat in vs. 7 ook de mannen te vermanen hunne vrouwen de eer te geven, die haar toekomt.

Dat de betrekking tusschen de vrouw en haar man eene andere is dan die tusschen de dienstbaren en hunne heeren, doet de apostel duidelijk uitkomen waarom hij ook tegenover de onderdanigheid, waartoe hij de vrouwen vermaant, van de mannen vordert dat zij hunne vrouwen eere geven, dewijl zij in Christus mede-erfgenamen der genade des levens met haar zijn.

De onderdanigheid der vrouw aan haren man rust op de ordening van God, Die den man tot een hoofd der vrouwe gesteld heeft, en gelijk Christus het Hoofd der gemeente is, en de gemeente Christus onderdanig is, alzoo ook de vrouwen aan hare eigene mannen in alles, Ef. 5 : 22—24.

Nu wijst de apostel hier niet op die ordening Gods, maar het behaagt hem meer de vrouwen te wijzen op den weldadigen invloed, dien hare bereidwillige onderdanigheid op hare mannen kan uitoefenen, vooral indien eenig man ongeloovig, en het Woord Gods ongehoorzaam is, „opdat ook zoo eenigen den Woorde ongehoorzaam zijn, zij door den wandel der vrouwen, zonder woord mogen gewonnen worden; als zij zullen ingezien hebben uwen kuischen wandel in vreeze.

De apostel onderstelt, dat niet alle geloovige vrouwen aan geloovige mannen verbonden waren, wat in den eersten tijd van het Christendom niet ongewoon was, gelijk ook uit 1 Cor. 7 blijkt. Die ongeloovige mannen, met wie zij vóór hare bekeering in het huwelijk verbonden waren, mochten zij niet verlaten, indien dezen tevreden waren bij haar te wonen, 1 Cor. 7 : 13—15.

Zij waren geroepen, zoo hunne mannen het Woord, het Evangelie, ongehoorzaam waren, hen door haren wandel, zonder woord voor Christus te gewinnen, opdat zij tot Hem

bekeerd werden. „Want wat weet gij vrouw," vraagt Paulus 1 Cor. 7:16, „of gij den man zult zalig maken?"

Onze kantteekenaren verklaren deze woorden van Petrus terecht aldus: „Niet dat het goed leven zonder woord genoeg is om den mensch te bekeeren of tot het geloof te brengen, want dat doet de Heilige Geest door het Woord Gods alleen, Ps. 19:8; Rom. 1:16 en 10:17, maar opdat zulke mannen, ziende den goeden wandel der geloovige vrouwen, een goed gevoelen krijgen van dat Woord en van den godsdienst, dien zij belijden, en eene begeerte om hetzelve ook te hooren, en zichzelven door de genade Gods daarnaar te schikken."

Dat de apostel niet anders wil verstaan worden, blijkt uit vs. 2, „Als zij zullen ingezien hebben uwen kuischen wandel in vreeze." De man, hoe ongeloovig ook, moest den kuischen wandel der geloovige vrouw hoogschatten. Al was hij zelf misschien een ontrouw echtgenoot, toch begeerde en waardeerde hij de kuischheid van de echtelijke trouw zijner vrouw, die bij de heidensche vrouwen zoo schaars gevonden werd. En die kuische wandel zijner geloovige vrouw overwon bij hem de vooroordeelen, die hij tegen het Christendom had, en won hem door de genade Gods voor Christus en zijn Evangelie.

Hoe geheel in overeenstemming is hiermede het woord van den Heiland: „Laat uw licht alzoo schijnen voor de menschen, dat zij uwe goede werken mogen zien, en uwen Vader, Die in de hemelen is, verheerlijken," Matth. 5:16. En is dit nog niet de ervaring? Hoeveel vermag nog altijd het godvruchtig voorbeeld boven de vele woorden. Mochten wij het als echtgenooten, en als ouders, en als leden van Christus' gemeente meer verstaan en betrachten.

In verband met deze vermaning staat hetgeen de apostel in vs. 3–6 zegt van de kleeding der vrouwen.

„Welker versiersel zij, niet hetgeen uiterlijk is, *bestaande* in het vlechten des haars, en het

omhangen van goud, of van kleederen aan te trekken."

Het is der vrouwen eigen door ingebeelde of werkelijke schoonheid te behagen. Het versiersel van schoonheid des lichaams te bezitten als gave Gods, is niet te verachten, en de vrouw, die het bezit, mag er den Heere voor danken. Maar zij mag er zich niet op verhoovaardigen, veel minder nog tot een lokaas maken van de verleiding tot onkuischheid.

Maar veel dwazer nog is haar gedrag, wanneer zij hare versiersel zoekt in het zich oppronken met de schijnschoonheid van vlechtingen des haars, met het zich omhangen van goud en edelgesteenten, met het aantrekken van kostelijke, lichtzinnige en wulpsche kleeding.

Petrus verbiedt hier, evenmin als Paulus, 1 Tim. 2:9, aan de vrouwen allerlei vlechtingen des haars, noch het dragen van goud en paarlen of kostbare kleederen, want op zichzelven is het dragen dier versierselen niet ongeoorloofd en zondig, immers ook de heilige vrouwen onder het Oude Testament versierden zich er mede, Gen. 24:22, 53; Spreuk. 31:22.

Maar hij wil niet dat de vrouwen er hun hoogste versiersel in zouden zoeken, en dat die dingen strekken zouden tot hoovaardij, lichtvaardigheid en ergerlijke oppronking boven hun staat, en een oorzaak worden tot verleiding der mannen en verlies van de eer der vrouw.

De vrouw heeft een ander en kostelijker versiersel te zoeken: „Maar de verborgen mensch des harten, in het onverderfelijk *versiersel* van een zachtmoedigen en stillen geest, die kostelijk is voor God."

Het versiersel van vlechtingen des haars, goud en kostelijke kleeding is maar uitwendig en hoe kostelijk ook, toch verderfelijk; doch van hoeveel hooger en blijvender waarde is het innerlijk en onverderfelijk versiersel van een zachtmoedigen en stillen geest, dat versiersel is kostelijk, aangenaam voor God.

De verborgen mensch des harten is de inwendige, de nieuwe mensch, die naar God geschapen, het versiersel is van Gods beeld. De zachtmoedige en stille geest geeft van zich een zacht, zuiver en doordringender schijnsel dan edel metaal of gesteente, hoe ook geprezen. Hoe siert die geest het gelaat en geeft aan de vrouw die eenvoudige gestalte, verre van dien trotschen blik en houding, die de schoonste vrouw in haar pronkgewaad ontsiert. Hoe kostelijk en welgevallig is zulk eene vrouw haren man, maar meer nog den Heere.

De apostel vervolgt zijne vermaning aan de vrouwen, om haar versiersel niet te stellen in ijdele pracht, maar in een zachtmoedigen en stillen geest, en haren eigenen mannen onderdanig te zijn, door haar te wijzen op het voorbeeld der heilige vrouwen onder het Oude Testament.

Hij kenmerkt die „heilige vrouwen" als degenen „die op God hoopten," die haar vertrouwen, ook als vrouw, op den Heere stelden, en die uit dat beginsel „haren eigenen mannen gehoorzaam waren," gelijk den Heere, Die haar niet boven, maar nevens den man gesteld had.

Onder die vrouwen stelt hij haar met name Sara tot een voorbeeld. Hij herinnert de vrouwen hoe Sara „aan Abraham gehoorzaam is geweest, hem noemende heer." Met dien titel „heer" aan Abraham te geven bewees Sara, dat zij haar man voor haar meerdere erkende, aan wien zij door God tot eene hulpe gegeven was, en wien zij daarom gehoorzaamheid schuldig was.

Het was alzoo bij Sara geene slaafsche of gehuichelde eere en gehoorzaamheid, die zij Abraham met dien titel toebracht, maar een bewijs van hare onderwerping aan de ordening Gods, en van de hoogachting der liefde, die zij Abraham, als haar man, toedroeg.

Van die Sara waren de geloovige vrouwen van het Nieuwe Testament dochters geworden: „welker dochters gij ge-

worden zijt, als gij weldoet, en niet vreest voor eenige verschrikking."

Gelijk Abraham de vader der geloovigen genoemd wordt, Gal. 3:7, zoo is Sara onder de vrouwen aller geloovigen moeder, en zijn deze hare geestelijke dochters. Maar Petrus voegt er aan toe: „indien gij weldoet," dat is: indien gij het voorbeeld van Sara volgt, en als Christelijke vrouwen uwen mannen onderdanig zijt, „en niet vreest voor eenige verschrikking." Onze kantteekenaren verklaren deze laatste woorden aldus: „Het Grieksche woord beteekent eene haastige of schielijke verbaastheid, gelijk een vogel of eenig ander dier iets ziet of hoort dat hem gevaarlijk is. Deze verbaastheid, die het vrouwelijk geslacht lichtelijk overkomt, vanwege de zwakheid harer natuur, verklaart de apostel dat zij dezelve in den dienst harer mannen licht kunnen ontgaan, als zij maar weldoen en een goed geweten voor God hebben."

Wij houden het er voor, dat onze kantteekenaren den zin dezer woorden goed gevat hebben; de apostel spreekt hier dezelfde gedachte uit als in vs. 13 van dit hoofdstuk: „En wie is hij, die u kwaad doen zal, indien gij navolgers zijt van het goede?"

De vrouw, die met een stillen en zachtmoedigen geest versierd is, gelijk een Sara en andere heilige vrouwen des Ouden Testaments, — denk aan een Hanna, Abigail en Esther, — zulk eene vrouw behoeft niet te vreezen voor de verschrikking van mannen als Nabal en Ahasveros. Zij hebben tegenover het dwaas en heerschzuchtig gedrag van hare mannen eene toevlucht in het stil gebed tot God, op Wien zij hopen, en vermogen door haar zwijgen en godzaligen wandel o, zooveel op hare mannen.

Maar vermaant Petrus de vrouwen tot onderdanigheid, hij laat niet na ook de mannen te wijzen op hunne Christelijke roeping jegens hunne vrouwen, evenals Paulus Ef. 5:25 en Kol. 3:19.

Staat de vrouw onder den man, is zij hem gehoorzaamheid en onderdanigheid schuldig, de mannen insgelijks zijn schuldig aan de vrouwen, als aan het zwakkere vat, hare eere te geven: „Gij mannen! insgelijks, woont bij *haar* met verstand, aan het vrouwelijke vat, als het zwakste, eere gevende.”

De man is geroepen bij de vrouw te wonen met verstand. Dit „wonen” ziet op de geheele samenleving en het verkeer van man en vrouw. Hierin heeft zich de man jegens zijne vrouw met „verstand,” met kennis, met wijsheid en voorzichtigheid te gedragen. De apostel verklaart dit nader: „aan het vrouwelijke vat, als het zwakste, eere gevende.”

Het woord „vat” is eene Hebreeuwsche spreekwijze, waardoor elk voorwerp, dat inhoud heeft of ergens toe dient, aangeduid wordt. Dit woord wordt ook van den man gebruikt, 1 Thess. 4:4. De vrouw is tegenover den man het zwakste, het zwakkere vat. Haar lichaam is van fijnere en teederder samenstelling, zij heeft in den regel dat krachtige en forsche niet van den man. En overtreft menige vrouw den man in scherpte en beleid van oordeel en verstand, toch is zij het zwakke vat, naar de ordening Gods, den man tot eene hulpe gegeven.

Maar als zoodanig verdient zij dan ook „eere,” en de man is gehouden haar die in het wonen bij haar, in het huisgezin, in de tegenwoordigheid van kinderen en dienstbaren, en waar en voor wie ook, te geven. Zij is zijne slavin niet, maar een deel van hem, uit hem; hij is één vleesch met haar.

Wat meer zegt: „de mannen zijn mede-erfgenamen der genade des levens met haar.” Christelijke echtgenooten zijn boven den band des huwelijks elkander verwant door den band des geloofs en der liefde in denzelfden Heere en Zaligmaker. Zij zijn beiden kinderen Gods en alzoo gelijke erfgenamen van „de genade des levens,” van het

vrijmachtig geschenk des eeuwigen levens. De mannen hebben dit te bedenken, opdat zij zich op hunne meerderheid, als mannen, niet boven de mate tegenover de vrouw verheffen, maar haar, naar den wille Gods, de schuldige eere toebrengen.

En tot zulk een betamelijk en minzaam gedrag jegens hunne vrouwen moeten zij zich ook laten bewegen ter wille van den welstand van hun geestelijk leven, inzonderheid van hun gebedsleven en gemeenschap met God: „Opdat uwe gebeden niet verhinderd worden."

Wij hebben hier door „gebeden" allerlei oefeningen der godzaligheid te verstaan, en zeker in de eerste plaats de openbare huiselijke gebeden, waarbij de mannen, als de hoofden des gezins, geroepen worden de heilige handen op te heffen tot God, zonder twisting.

Twist en tweespalt tusschen echtgenooten moeten den mannen hindernissen zijn in hunne gebeden, hun den vrijmoedigen toegang tot God benemen. Of hoe zullen zij vrijmoedigheid tot God hebben, en ware gemeenschap met den Heere oefenen, indien zij in onmin en twist leven met degenen, die hen naar lichaam en geest het naast bestaan? De man, die meenen mocht dit te kunnen, bedriegt zichzelven, en is verre van de ware gemeenschap met God. De vrouw, onschuldig of schuldig aan den twist, kan dan met den man niet medebidden; twee harten, die elkander in het dagelijksch leven niet verstaan, kunnen niet vereend opgaan tot God. En de God des vredes verhoort zulke gebeden niet.

Echtgenooten, inzonderheid zij, die de godvruchtigheid belijden, hebben deze vermaningen des apostels te betrachten. Ook in dit opzicht heerscht er veel gebrek, en wordt er veel schade toegebracht aan het persoonlijk geestelijke leven van echtgenooten, zoowel als aan den welvaart hunner gezinnen. Liefdelooze en twistende vaders en moeders geven liefdelooze en krakeelende kinderen en gezinnen, terwijl de liefde en

eenheid der ouders de kinderen saamverbindt, en een huisgezin verwekt, waar het goed en liefelijk is, en waar de Heere den vrede en den zegen geeft tot in eeuwigheid.

8. En eindelijk, zijt allen eensgezind, medelijdend, de broeders liefhebbende, met innerlijke barmhartigheid bewogen, vriendelijk;
9. Vergeldt niet kwaad voor kwaad, of schelden voor schelden, maar zegent daarentegen; wetende, dat gij daartoe geroepen zijt, opdat gij zegening zoudt beërven.

Nu volgen de algemeene vermaningen, zonder opzicht tot de onderscheidene standen, en waarbij alle geloovigen vermaand worden, hoe zij zich jegens elkander te houden en te gedragen hebben, zoowel als jegens de ongeloovigen die hen om de belijdenis van Christus vervolgen en kwalijk bejegenen.

De apostel plaatst in de eerste rei, bovenaan, de vermaning tot eensgezindheid: „zijt allen eensgezind."

Eén van zin, van hetzelfde gevoelen te zijn, dat is het eerste en voornaamste dat alle geloovigen onderling hebben te betrachten. Tot hetzelfde vermaant ook Paulus in al zijne Brieven. — Zie Rom. 12:16; 1 Cor. 1:10; Filip. 2:2 enz.

Die vermaning onderstelt gebrek aan de eenheid der liefde in de apostolische gemeenten, wat wij, helaas! van sommige gemeenten, als die van Corinthe, nader dan bij onderstelling weten.

Waar de eensgezindheid der liefde uit het geloof in den Heere ontbreekt, daar zijn twistingen, verdeeldheden en scheuringen, omdat elk zijn gevoelen wil doen gelden, omdat men wijs en voornaam in eigen oog, den andere niet uitnemender acht dan zichzelven, en weigert elkander te dienen door de liefde.

Dáár is men niet „medelijdend," waartoe de apostel ten tweede vermaant. Medelijden, het lijden van anderen zóó

deelen, alsof wij zelven het kwade leden, waardoor anderen getroffen zijn. Het is door woord en daad in beoefening brengen wat Paulus zegt: „indien één lid lijdt, zoo lijden alle leden mede,” „te weenen met de weenenden.”

Waar dit medelijden beoefend wordt, spreekt men niet: ben ik mijn broeders hoeder? Gaat men den bezochte en getroffene niet ongevoelig voorbij, alsof het ons niet aanging, en hij of zij, die in lijden is, voor ons niet bestond.

De broederlijke liefde daarentegen is met innerlijke barmhartigheid bewogen, daarom vermaant de apostel: „De broeders liefhebbende, met innerlijke barmhartigheid bewogen.”

De broederlijke liefde beweegt het innerlijkste van 's menschen bestaan, zijn hart en ingewanden, tot barmhartigheid, gelijk er ook van den Heere staat, dat zijne ingewanden rommelen van barmhartigheid.

Barmhartigheid is werkdadige liefde tot ellendigen en nooddruftigen, om hen bij te staan, te steunen en te troosten onder hunne lichamelijke of geestelijke nooden en jammeren. En voor die zelfopofferende werken der Christelijke barmhartigheid is er èn in de Gemeente des Heeren èn buiten haar de gelegenheid altijd overvloedig.

En diezelfde liefde is „vriendelijk,” voorkomend en bescheiden jegens alle menschen, jegens armen en rijken, geringen en aanzienlijken. Zij maakt zich, zonder vleierij en geveinsdheid, aangenaam bij alle menschen.

Tot deze uitnemende deugden vermaant de apostel alle geloovigen, en hoeveel anders en beter zou het er in de Gemeente des Heeren uitzien, Hem tot eer en zijne Kerk tot heil, indien deze vermaningen meer beoefend werden. Welk een gebrek ook bij ons aan eensgezindheid, medelijden, broederlijke liefde, barmhartigheid en vriendelijkheid!

Maar de geloovigen hebben niet alleen eene roeping te vervullen jegens elkander, ook jegens de ongeloovigen, die

hen vervolgen en kwalijk bejegenen worden zij geroepen vergevensgezind te zijn: „Vergeldt niet kwaad voor kwaad, of schelden voor schelden, maar zegent daarentegen."

Er is ook voor de Christenen gevaar om, indien zij er de macht toe hebben, wraak te nemen op degenen, die hen om de belijdenis des Heeren kwaad doen en schelden. Er is, ook voor de nog overgeblevene verdorvenheid in den wedergeborene, zulk een verleidelijk zoet in de wraak, en geheel ten onrechte meent hij somtijds, dat het zijne roeping is op de vijanden van God en zijn volk wraak te nemen.

Maar hij heeft hierin geheel de Schrift van Oud- en Nieuw Testament tegen zich. — Zie Lev. 19:18; Spreuk. 20:22; 24:29; Matth. 5:39; Rom. 12:17, 19; 1 Cor. 6:7.

Wanneer wij lezen, dat Mozes, de Richteren, David en andere koningen wraak nemen op de vijanden des Heeren, dan hebben zij dit gedaan op 's Heeren bevel, en als uitvoerders der oordeelen van Hem, Die gezegd heeft: „Mij is de wrake, Ik zal het vergelden."

Doch Petrus vermaant niet alleen: geen kwaad voor kwaad en geen schelden voor schelden te vergelden, maar wil dat de geloovigen hunne vijanden daarentegen zegenen zullen, en dringt dit aan met de woorden: „wetende, dat gij daartoe geroepen zijt, opdat gij zegening zoudt beërven."

Zegenen, weldoen, instede van kwaad doen, moeten zij hunne vijanden, gelijk Paulus, Rom. 12:20, vermaant: „Indien dan uw vijand hongert, zoo spijzigt hem, en indien hem dorst, zoo geeft hem te drinken;" en onze Heiland in de Bergrede, Matth. 5:39, beveelt: „Maar Ik zeg u, dat gij den booze niet wederstaat; maar zoo wie u op de rechterwang slaat, keer hem ook de andere toe."

Daartoe, de geloovigen wisten dit, waren zij door den Heere uit de duisternis en de macht der zonde geroepen, de

Heere had dit gedaan opdat zij in de wereld zijn beeld vertoonen en in zijne voetstappen zouden wandelen. En dit doende, zóó hunne vijanden zegenende, zouden zij van den Heere vergolden worden en zegening beërven. Kunnen die laatste woorden: „opdat gij zegening beërven zoudt,” zien op de eeuwige zegening, die hen in het eeuwig Koninkrijk des Vaders bereid is, Matth. 25 : 36, de geestelijke zegeningen, de gunst des Heeren in dit leven zijn er gewis niet van uitgesloten, wat ons uit de volgende verzen blijken zal.

10. Want wie het leven wil liefhebben, en goede dagen zien, die stille zijne tong van het kwade, en zijne lippen, dat zij geen bedrog spreken;
11. Die wijke af van het kwade, en doe het goede; die zoeke vrede en jage denzelven na.
12. Want de oogen des Heeren zijn over de rechtvaardigen, en Zijne ooren tot hun gebed; maar het aangezicht des Heeren is tegen degenen, die kwaad doen.
13. En wie is het, die u kwaad doen zal, indien gij navolgers zijt van het goede?

In het vorige vers heeft de apostel de vermaning: zich niet te wreken, noch schelden voor schelden te vergelden; maar daarentegen te zegenen, aangedrongen door de woorden: „opdat gij zegening beërven zoudt.” Wij merkten hierbij op, dat die „zegening” niet slechts eene belofte voor het toekomende, maar ook voor het tegenwoordige leven was. En dat onze opvatting de ware is, hiervoor ligt het bewijs in de volgende verzen van 10 –12.

De apostel herinnert in deze verzen aan de verzen 13—17 van Psalm 34. Hij brengt deze Oud-Testamentische woorden bij naar de Grieksche overzetting, waarom zij eenigszins verschillen van den oorspronkelijken Hebreeuwschen tekst, wat evenwel geen wezenlijk verschil oplevert.

Waar Petrus gezegd heeft: „Want wie het leven wil liefhebben, en goede dagen zien," hooren wij den psalmist, David, vragen: „Wie is de man die lust heeft ten leven, die dagen liefheeft om het goede te zien?"

Hier is geen verschil; de woorden des apostels zijn meer eene verklaring van die van den psalmist. „Het leven lief te hebben" verklaart de woorden: „die lust heeft ten leven." Dat is: een leven, waarin men waarlijk leeft, waarin men rust en genot heeft, goede, aangename, voorspoedige dagen geniet, en niet gekweld wordt door vreeze en bekommering.

Maar de voorwaarde tot het zien en genieten van zulke goede dagen, waarin men verre is van het kwade, dat het leven verbittert, is: „die stille zijne tong van het kwade, en zijne lippen, dat zij geen bedrog spreken." De psalmist zegt bijna woordelijk hetzelfde: „Bewaar uwe tong van het kwade, en uwe lippen van bedrog te spreken."

De apostel begint met de tong, dat kleine lid, dat zooveel kwaad sticht, de zielen zoo ontrusten kan, ja de wereld in roere en beroering stelt. Niet te veel heeft Jakobus gezegd van dat kleine vuur, van die wereld van ongerechtigheid, welke het geheele lichaam besmet, het rad onzer geboorte ontsteekt, en ontstoken wordt van de hel.

Die de rust zijner eigene ziel en die van anderen liefheeft, en goede, rustige dagen wil zien, die wake, al ware het alleen uit welbegrepen eigenbelang, over zijne lippen en houde zijne tong, dat kleine, booze lid, in toom.

„Die wijke af van het kwade, en doe het goede; die zoeke vrede, en jage denzelven na." Zij zijn woorden uit Ps. 34 : 15 en 37 : 17.

Het „kwade" heeft hier nog een ruimer omvang dan alleen het kwade der tong, maar sluit ook het kwade der daden in allerlei kwaad; evenzoo heeft het goede hier een ruimer

omvang, die van alle zedelijk goed naar de wet Gods, wat uit de onmiddellijk volgende woorden: „die zoeke vrede, en jage denzelven na,” blijkt.

Onvrede, twist en tweedracht, is de onzalige bron van veel kwaad, niet slechts van de lasterende en kwaadsprekende tong, maar ook van het nijdige en haatdragende hart en zijne booze daden, terwijl integendeel hij, die met behoud van waarheid en recht den vrede zoekt en najaagt, niet alleen van het kwade afwijkt en tegengaat, maar ook bevorderlijk is aan het goede, aan al wat waarachtig, eerlijk, liefelijk is en welluidt. Want zalig zijn de vredemakers, zij zullen Gods kinderen genaamd worden.

Mochten allen, die zich kinderen Gods noemen, dit meer beseffen en in beoefening brengen, hoeveel meer goede dagen zouden er gezien worden in huisgezin en maatschappij, in Kerk en Staat; hoeveel meer zou de vrede des gemoeds genoten, de eere Gods bevorderd worden, en het welbehagen des Heeren zich bewijzen.

„Want de oogen des Heeren zijn over de rechtvaardigen, en Zijne ooren tot hun gebed; maar het aangezicht des Heeren is tegen degenen, die kwaad doen.” Het zijn woorden uit Ps. 34:16 en 17, de laatste woorden van vs. 17: „om hunne gedachtenis van de aarde uit te roeien,” heeft de apostel er niet bij aangehaald.

Hij dringt met deze woorden zijne vermaning aan. De „rechtvaardigen” zijn zij, die afwijken van het kwade, en het goede, Gode welgevallige doen, en den vrede zoeken en najagen. Zij mogen zich verzekerd houden dat 's Heeren oogen over hen ten goede zijn op al hunne wegen en onder alle nooden en gevaren, waarmede degenen die kwaad doen, hen bedreigen.

„En Zijne ooren tot hun gebed.” Dit is eene tweede drangreden voor de rechtvaardigen om af te wijken van het kwade, en het goede te doen. Niet alleen zouden 's Heeren

oogen over hen open zijn, om over hen te waken tot hunne bescherming, maar ook zijne ooren zouden nacht en dag voor hun gebed geopend staan, zij zouden niet tevergeefs tot Hem roepen.

Dit is eene verzekering, die voor het kind van God onder zijne verdrukking en nooden de hoogste waarde heeft; indien de toegang tot den Heere maar voor hem open blijft, en hij verzekerd is dat zijn gebed verhooring vindt, dan geen nood, God zal hem hooren, zelfs eer zij roepen, zal Hij antwoorden.

Hoe geheel anders staat het met de goddeloozen, met de werkers van het kwade: „Maar het aangezicht des Heeren is tegen degenen, die kwaad doen.” De tegenstelling en het onderscheid ligt hier in de woordjes „over” en „tegen”. Het zijn kleine woorden, maar die veel, alles zeggen. „Tegen” wie het aangezicht des Heeren is, tegen hen toornt Hij in zijne rechtvaardigheid; Zijne oogen zijn niet „over” hen ten goede, maar ten kwade; Hij verdelgt, dien Hij goddeloos bevindt; Zijne ooren zijn voor hen, wanneer zij roepen, niet open, het gebed der goddeloozen is den Heere een gruwel, zij zullen roepen, maar niet verhoord worden.

„En wie is het, die u kwaad doen zal, indien gij navolgers zijt van het goede?” Zoo mocht de apostel op goeden grond vragen, gelijk Paulus Rom. 8:31: „Zoo God voor ons is, wie zal tegen ons zijn?”

Dit zegt niet, dat de navolgers van het goede van de werkers der ongerechtigheid, geen kwaad, geen leed te verduren hebben; Petrus en Paulus beiden ondervonden overvloedig het tegendeel, gelijk allen, die godzalig willen leven, door alle eeuwen. Maar het zegt: dat de goddeloozen, de vijanden van den Heere en van zijn volk, Gods kinderen geen *wezenlijk* kwaad kunnen toebrengen, dat de Heere de zijnen sterkt, en zelfs doet roemen in de verdrukking, en dat ten slotte alle dingen medewerken ten goede, *namelijk* dengenen, die naar Zijn voornemen geroepen zijn, Rom. 8:28*b*.

14. Maar indien gij ook lijdt om der gerechtigheid wil, zoo zijt gij zalig; en vreest niet uit vreeze van hen, en wordt niet ontroerd;
15. Maar heiligt God, den Heere, in uwe harten; en zijt altijd bereid tot verantwoording aan een iegelijk, die u rekenschap afeischt van de hope, die in u is, met zachtmoedigheid en vreeze.

Wat wij in de verklaring van vs. 13 opmerkten, dat wij die woorden niet zoo onbepaald moesten verstaan, alsof de navolgers van het goede nimmer eenig kwaad te duchten hadden, dat zien wij in vs. 14 bevestigd, waar Petrus zegt: „Maar indien gij ook lijdt om der gerechtigheid wille."

De apostel erkent hiermede, dat er op den algemeenen regel, vs. 13, uitzonderingen kunnen bestaan, wat hij door de woorden: „indien gij ook lijdt" uitdrukt. Hij spreekt van een lijden „om der gerechtigheid wille," dat is: van het lijden ter wille van het belijden, vasthouden en voorstaan van een rechtvaardige zaak, waartegen zich de onrechtvaardigen en goddeloozen stellen, en degenen die ze voorstaan, haten en vervolgen.

Maar het wil ons voorkomen, dat de apostel hier bijzonder het oog heeft op het lijden om Christus' wille, wat uit het volgende vers blijkt, en in hfdst. 4:14—16 met zoovele woorden genoemd wordt. De Christenen in de verstrooiing, aan wie Petrus schreef, hadden om de belijdenis van Christus, van hunne ongeloovige en afgodische medeburgers veel smaad en vervolging te verduren.

Om nu deze vervolgden onder hun lijden om 's Heeren wille te bemoedigen en te versterken, opdat zij niet zouden versagen, roept hij hun toe: „zoo zijt gij zalig, en vreest niet uit vrees van hen, en wordt niet ontroerd."

Petrus volgt hier het voorbeeld van zijn Meester, Matth.

5:10: „Zalig zijn die vervolgd worden om der gerechtigheid wille; want hunner is het koninkrijk der hemelen.” De lichte verdrukking die zeer haast voorbijging zou den vervolgden om Jezus' wille een gansch, zeer uitnemend eeuwig gewicht der heerlijkheid werken, waarin zij in het koninkrijk der hemelen zouden deelen.

De hope op die toezegging des Heeren moest de geloovigen onder hun lijden bemoedigen en versterken, om onverschrokken, zonder vreezen of ontroering, te volharden bij hunne belijdenis van den naam des Heeren: „en vreest niet uit vreeze van hen, en wordt niet ontroerd.”

Deze laatste woorden van vs. 14 en de eerste van vs. 15 zijn eene aanhaling uit de profetieën van Jesaja, hfdst. 8:12. Deze aanhaling is eene vrije, waarbij het den apostel niet te doen is om de letterlijke beteekenis der woorden in het verband, waarin deze bij Jesaja voorkomen, maar om de hoofdgedachte, dat de geloovigen niet zullen vreezen noch zich ontzetten voor de bedreigingen en het kwaad der ongeloovigen, maar veeleer door een ootmoedig geloof den Heere in hunne harten te heiligen, om moedig en onverschrokken bij de belijdenis des Heeren te volharden.

Was het verklaarbaar — Petrus wist dit tot zijne schaamte bij eigene ervaring — dat vleesch en bloed afkeerig zijn van alle lijden, en de moed ontbreekt om tegenover de vijanden van Christus te getuigen, en het hart meer dan bevreesd kan worden voor hunne bedreigingen, toch kan en mag hij niet nalaten zijne broederen in het geloof te sterken en te vermanen, niet te vreezen voor hen, noch te ontroeren.

Maar hiertoe wijst hij hen ook op den Heere, hunnen God: „Maar heiligt God, den Heere, in uwe harten.” God, den Heere te heiligen in hunne harten is de heilzaamste artsenij tegen elke vreeze voor hetgeen een mensch ons doen kan. Het zegt: ootmoedig, in afhankelijk vertrouwen op 's Heeren almacht en goedertierenheid, zich geheel op

Hem te verlaten, opdat het hart, wel ondersteund zijnde, niet vreeze voor eenige verschrikking, maar gesterkt in God, vrijmoedig en blijmoedig zijnen naam, ook tot banden en dood toe, belijde.

En hieraan verbindt de apostel de vermaning: „en zijt altijd bereid tot verantwoording van een iegelijk, die u rekenschap afeischt van de hoop, die in u is, met zachtmoedigheid en vreeze.”

Wat de Heiland aan zijne discipelen voorzegde: „En gij zult ook voor stadhouders en koningen geleid worden, om mijnentwille,” dat werd ook aan de geloovigen, aan wie Petrus schreef, vervuld: men eischte van hen verantwoording en rekenschap van de hope die in hen was.

De wijze, waarop de apostel zich uitdrukt, doet ons zien, dat hij hierbij in de eerste plaats denkt aan rechterlijke onderzoekingen door overheden en rechters, maar geenszins met uitsluiting van verantwoording en rekenschap, die hunne ongeloovige medeburgers van hen eischten; de woorden altijd en een iegelijk spreken dit duidelijk uit.

Toch heeft men hier niet te denken aan onderzoekingen van hunne medegeloovigen, gelijk men deze woorden van Petrus meermalen kwalijk verstaan en in praktijk gebracht heeft en nog bij brengt, wat men noemt: zielsonderzoekingen of de rechte wortel der zaak, het echte werk Gods wel in iemand is. Wij hebben zulke keur- en ijkmeesters, gewapend met hun eigen maat en gewicht, gekend, die het hunne roeping achtten hunne medegeloovigen te meten en te wegen, en o wee! indien dan zulk eene ziel hun maat en gewicht niet hield, hoe werden zij dan door die aanmatigende en trotsche meesters afgewezen. Menige oprechte, naar God vragende ziel heeft van die onbarmhartigen meermalen veertig slagen min één ontvangen, gelijk Paulus van de Joden. Maar zij hebben dit zeker niet gedaan op last en met goedkeuring van den apostel Petrus, noch van zijn Meester, van

Wien gezegd was: dat Hij het gekrookte riet niet zou verbreken, noch de rookende vlaswiek uitblusschen.

De verantwoording en de rekenschap, die de ongeloovigen van de Christenen afeischten, gold „de hope, die in hen was,” alzoo hunne christelijke belijdenis, den grond hunner hope op God en de eeuwige heerlijkheid door Jezus Christus.

Die hope, waartoe zij naar de groote barmhartigheid Gods waren wedergeboren, was der geloovigen blijdschap en roem ook onder hunne verdrukkingen. Dit was de ergernis der ongeloovige Joden en dwaasheid voor de afgodische Heidenen. Dat Christus de grond hunner hope was, en zij Hem als zoodanig beleden, dit wekte de haat en vijandschap hunner eigengerechtige en waanwijze vijanden tegen hen op.

Zij trokken geloovigen voor hunne rechtbanken, en lieten geen gelegenheid ongebruikt, om hen met allerlei strikvragen en tegenwerpingen te kwellen en te beschamen, om hen onder schijn van recht te veroordeelen en te straffen.

Maar Petrus vreest niet die eenvoudige Christenen aan zulke satanische onderzoekingen te wagen; integendeel, hij begeert dat zij bereid, gewillig zullen zijn altijd om aan een iegelijk rekenschap te geven van de hope, die in hen is. Zij moeten niet schromen zich te verantwoorden, dat is: hun geloof en hope te verdedigen en de drogredenen hunner vijanden te wederleggen.

En Petrus spreekt alzoo niet, alsof hij de geloovigen daartoe in zichzelven bekwaam achtte, maar in vertrouwen op het woord des Heeren: „Doch wanneer zij u overleveren, zoo zult gij niet bezorgd zijn, hoe of wat gij spreken zult, want het zal u in dezelfde ure gegeven worden, wat gij spreken zult, want gij zijt h e t niet, die spreekt, maar h e t is de Geest des Vaders, die in u spreekt.”

Daarom kan hij hen zoo ernstig vermanen, en er aan toevoegen: „m e t z a c h t m o e d i g h e i d e n v r e e z e.” Ook bij die verantwoording hebben zij zich te kenmerken als Chris-

tenen in wie de Geest der zachtmoedigheid, der liefde en der ootmoed woonde. Drift en heftigheid betaamde hun niet, allerminst tegenover hunne overheden, maar vreeze, eerbied, ook als zij gescholden werden.

Al worden de Christenen van onzen tijd niet zoo tot verantwoording en rekenschap van de hope, die in hen is, gedwongen als de geloovigen van Petrus' dagen, toch blijft de vermaning nog van kracht en beteekenis voor ons; want Christus te belijden blijft der geloovigen roeping, zullen zij eenmaal door Christus beleden worden voor den Vader en zijne heilige engelen.

16. En hebt een goed geweten, opdat in hetgeen zij kwalijk van spreken, als van kwaaddoeners, zij beschaamd mogen worden, die uwen goeden wandel in Christus lasteren.
17. Want het is beter, dat gij, weldoende (indien het de wil van God wil) lijdt, dan kwaad doende.

De apostel gaat in vers 16 voort met zijne vermaning aan de verstrooide Christenen, die door hunne ongeloovige medeburgers om hunne belijdenis van den naam des Heeren vervolgd werden, en hierbij nog de lasterlijke beschuldiging te verduren hadden, dat zij als kwaaddoeners, als rustverstoorders der openbare orde leden.

In dit opzicht evenwel overkwam hen niet iets vreemds, want hetzelfde lijden werd immers aan hunne broederschap in de geheele wereld volbracht, en ook dit hadden zij met alle geloovigen gemeen, dat de ongeloovigen hen beschouwden en verdrukten als kwaaddoeners, als overtreders tegen de zeden en wetten des lands.

Het is onder die omstandigheden, dat Petrus geen gepaster raad en vermaning voor hen heeft dan: „En hebt een

goed geweten, opdat in hetgeen zij kwalijk van u spreken, als van kwaaddoeners, zij beschaamd mogen worden, die uwen goeden wandel in Christus lasteren."

„Een goed geweten" is een vrij en gereinigd geweten door het bloed en den Geest van Christus, eene conscientie, die hen niet aanklaagt en veroordeelt over eenig misdrijf, waarvan hunne vijanden hen beschuldigden, maar hun het getuigenis in hunne harten gaf dat zij om der gerechtigheid, om den naam des Heeren leden.

Zulk een goed geweten was voor hen onder de vervolging en verdrukking, die zij te lijden hadden, een onwaardeerbaar getuige, hun tot steun en vertroosting, en die hun vrijmoedigheid gaf den naam des Heeren voor zijne vijanden te blijven belijden.

Bovendien zou zulk een goed geweten, meer dan al hunne tegenredenen, hunne vervolgers, „die kwalijk van hen spraken, als van kwaaddoeners, en hun goeden wandel in Christus lasterden," kunnen beschamen en tot zwijgen brengen. Immers, een goed geweten spreekt zich uit in een „goeden wandel in Christus," in een leven in alle rechtvaardigheid, matigheid en godzaligheid.

Van zulk een goeden wandel — de ervaring van alle tijden bevestigt dit — gaat eene groote kracht uit, zoo niet altijd tot overtuiging en bekeering der tegenstanders en lasteraars, dan gewis toch tot beschaming. Een Saul, gedwongen door Davids gedrag, beleed voor den zoon van Isaï, dien hij ter dood toe vervolgde: „gij zijt rechtvaardiger dan ik."

Het is om die redenen, dat Petrus de vervolgde en verdrukte Christenen zoo ernstig vermaant: „En hebt een goed geweten." Onder al hunne verdrukking hebben zij hiervoor te waken en zich hierin het allermeest te oefenen, een goed geweten voor God en de menschen te bewaren, en dit in een goeden wandel in Christus te bewijzen, opdat zij

hunnen vijanden geene aanleiding gaven hen met reden te beschuldigen.

De apostel weet dat er voor de geloovigen ook onder hunne verdrukking, gevaar bestaat om zich te vergrijpen en schuldig te maken voor den Heere en de menschen, al was het alleen maar hun ongeduld, of ook door zoogenoemden geestelijken hoogmoed zich martelaren te willen maken.

Daarom vervolgt hij, vers 17: „Want het is beter, dat gij weldoende, (indien het de wil van God wil) lijdt, dan kwaad doende."

En wie zal dit den apostel niet toestemmen dat het lijden, als een onschuldige om de gerechtigheid, oneindig beter is, dan als een schuldige en kwaaddoener. Hij bevestigt hiermede waartoe hij in het vorige vers vermaand heeft, en dringt er die vermaning mede aan. Maar hij voegt er tusschen: „indien het de wil van God wil."

De geloovigen mogen zich tot hun troost en bemoediging verzekerd houden, dat hun lijden geen toeval is; dat hunne vijanden, hoe boos en machtig zij ook zijn, zich zonder 's Heeren wil niet roeren of bewegen kunnen, en hun in den diepsten grond dit lijden van de hand des Heeren toekomt.

Dit mag hen troosten en bemoedigen, dat, gelijk hunne heerlijkheid door hun God en Zaligmaker bereid is, van dienzelfden God ook de smartelijke verdrukking en beproeving is, indien zijne wijsheid en liefde die tot hunne heiliging noodig keurt.

En treft ons de hitte der verdrukking niet, die de Christenen in Petrus' dagen om den naam van Christus te verduren hadden, ten allen tijde blijft toch voor ons de vermaning van kracht: „een goed geweten te hebben," en dit in een goeden wandel in Christus te bewijzen.

Zal het wel met ons zijn, dan moeten wij eenmaal voor het eerst door het bloed en den Geest van Christus van de kwade conscientie vrijgemaakt en gereinigd zijn, en nimmer

voor het laatst in dit leven ophouden ons in de geloofsgemeenschap met Christus te oefenen om een goed geweten voor God en de menschen te bewaren, dan zullen wij, in weerwil van de zonde, die ons altijd aankleeft, ook een goeden wandel in Christus vertoonen, Gode tot eer, ons zelven en onzen naaste tot zaligheid.

En treft ons dan druk en lijden, beproeving en smart, wij zullen ons dan verzekerd mogen houden en ons vertroosten in de geloofswetenschap, „dat alle dingen, niet bij geval, maar van zijne Vaderlijke hand ons toekomen, en dat Hij al het kwaad, dat Hij mij in dit jammerdal toeschikt, mij ten beste keeren zal, want Hij zulks doen kan als een almachtig God, en ook doen wil als een getrouw Vader."

18. Want Christus heeft ook eens voor de zonden geleden, Hij rechtvaardig voor de onrechtvaardigen, opdat Hij ons tot God zou brengen; Die wel is gedood in het vleesch, maar levend gemaakt door den Geest.

De apostel wijst de geloovigen op het lijden Christi, en bindt hiermede zijne vermaning aan om te waken, dat zij onder hunne verdrukking en lijden om Christus' wil altijd een goed geweten en een goeden wandel in Christus hadden.

Hadden zij in de gemeenschap met hun Heer en Hoofd veel lijden te verduren, hun overkwam hierin niets vreemds, „Want Christus heeft ook eens voor de zonden geleden," en de discipel was in dat opzicht niet meerder dan de Meester.

Hij was hen hierin in Zijne vernedering op aarde voorgegaan, en zij hadden, als leden van zijn lichaam, in hun vleesch de verdrukking Christi te vervullen.

Zoo was er eenige gelijkheid tusschen het lijden der geloovigen en dat van Christus, en nochtans een oneindig onderscheid, waardoor het lijden van Christus de eenige oorzaak

van der geloovigen behoudenis, en de rijke bron van hun kracht en troost onder al hunne verdrukkingen geworden was. En hierbij wil de apostel de geloovigen in dit vers bepalen.

Was er hierin eenige gelijkheid, dat de geloovigen, evenals Christus, in hunne mate in ziel en lichaam leden, en hun dit lijden door dezelfde vijanden werd aangedaan, die hun Heere vervolgd hadden, hun lijden was geen lijden „voor de zonden," geene offerande tot verzoening der zonden van zichzelven of van anderen.

En dit was de oorzaak en het oogmerk van het lijden Christi. Hij leed naar den wil en raad des Vaders en naar Zijn eigen wil de schuld en straf der zonden in de plaats van Zijne gemeente. Zijn lijden was plaatsbekleedend en borgtochtelijk: om onze overtredingen is Hij verwond, om onze ongerechtigheden is Hij verbrijzeld, de straf, die ons den vrede aanbrengt, was op Hem, en door Zijne striemen is ons genezing geworden.

Daarom vervolgt de apostel: „Hij rechtvaardig voor de onrechtvaardigen, opdat Hij ons tot God zou brengen."

Ook hierin was Christus eeuwig ongelijk aan de geloovigen in hun lijden. Zij waren van nature onrechtvaardigen, schuldigen en onreinen, en bleven dit in zichzelven, ook nadat zij uit genade door Christus' bloed gerechtvaardigd en geheiligd waren. Zij leden daarom niet als rechtvaardigen, hun kleefde nog altijd de zonde aan; de lijdzaamheid onder hunne verdrukking had nog geen volmaakt werk, waartoe ook Jakobus de twaalf stammen, die in de verstrooiing zijn, vermaant.

Maar hoe anders leed Christus, Hij rechtvaardig. Niet de minste besmetting, niet de zwakste schaduw der zonde kleefde Hem aan, Die ontvangen was uit den Heiligen Geest, en Wien de Engel aan Maria boodschapte als „dat heilige" dat uit haar zou geboren worden. Hij was ons naar Zijne menschelijke natuur in alles gelijk, „uitgenomen de zonde."

Heilig, onnoozel, onbesmet was Hij; in Zijnen mond is geen bedrog gevonden, geene zonde heeft Hij gekend, Die tot zijne vijanden kon zeggen: wie van ulieden overtuigt Mij van zonden?

En die rechtvaardigheid heeft Hij gedurende Zijn gansche leven, maar inzonderheid in Zijn lijden tot den smartelijken, smadelijken en vervloekten kruisdood bewezen.

Waar is eene gehoorzaamheid en lijdzaamheid gelijk aan de Zijne? „Als een lam werd Hij ter slachting geleid, en als een schaap, dat stom is voor het aangezicht zijner scheerders, alzoo deed Hij Zijnen mond niet open.”

En dit „voor de onrechtvaardigen.” Hij leed „voor,” dat is in de plaats der onrechtvaardigen; God heeft Christus in hunne plaats tot zonde gemaakt, opdat zij zouden worden rechtvaardigheid Gods in Hem.

Ook hierin was het lijden Christi oneindig onderscheiden van dat der geloovigen; leden ook dezen door dezelfde handen der onrechtvaardigen, die Christus aan het kruis genageld en gedood hadden, Hij leed tegelijk voor die onrechtvaardigen; Hij werd, o liefde zonder wederga! het schuldoffer tot verzoening ook voor zijne moordenaren.

Het oogmerk van Zijn lijden en dood was: „Opdat Hij ons tot God zou brengen.”

Dit alles wil de apostel dat de geloovigen onder hunne verdrukking in het geloof bedenken en betrachten zullen, opdat zij ziende op Hem in zijn lijden, steeds eene goede conscientie en een goeden wandel in Christus bewaren zouden.

En hoe was eene zoodanige betrachting des lijdens Christi daartoe de krachtigste drangreden en spoorslag. Met Christus te lijden, en in dat lijden in eenige opzichten op Hem, hun Hoofd en Heer, te gelijken, welk eene eere en voorrecht voor hen!

En die Christus, Die naar den raad en de voorkennis Gods door de handen der onrechtvaardigen leed en gedood werd,

onderging dit alles voor de onrechtvaardigen; Zijn lijden had de verzoening der onrechtvaardigen ten oogmerk, hen tot God weder te brengen, in Gods gunst en vriendschap te herstellen, naar Zijn beeld herschapen te worden, om uit liefde en dankbaarheid hun leven aan Zijne eere te wijden.

Maar meer dan dit, want dit lijden dezes tijds zou voor hen werken een eeuwig gewicht van heerlijkheid, gelijk ook Christus door lijden tot de heerlijkheid was ingegaan: „Die wel is gedood in het vleesch, maar levend gemaakt door den Geest."

Hier is eene tegenstelling tusschen het lijden en sterven van Christus en Zijne opstanding. In of naar het vleesch, dat is in of naar zijne menschelijke natuur, die hier, gelijk Joh. 1 : 14; Rom. 1 : 3 en 1 Tim. 3:16 „vleesch" genoemd, is Christus gedood, heeft Hij den gewelddadigen dood ondergaan, is Hij gestorven, waarbij de band tusschen Zijne ziel en lichaam verbroken was.

Zijn geest beval Hij, stervende, in de handen Zijns Vaders, en Zijn lichaam werd in het graf gelegd.

Maar hiermede was ook Zijn lijden voor altijd geëindigd; Christus heeft eens, dat is: in de dagen Zijns vleesches op aarde, in Zijne vernedering, voor de zonden geleden, en na dit lijden en dien dood is Hij voor eeuwig de heerlijkheid ingegaan, „maar levend gemaakt door den Geest."

De Geest is hier niet, gelijk sommige verklaarders willen, niet de geest of ziel van Christus' menschelijke natuur, ook niet de Heilige Geest als zoodanig, maar de goddelijke natuur van Christus, — zie Rom. 1:4 en Hebr. 9:14 — die ook de Geest der heiligmaking en de eeuwige Geest genoemd wordt. Want Christus is in de eenheid met den Vader door Zijne eigene goddelijke kracht uit de dooden opgewekt en opgestaan. Wij komen hierop in de volgende verzen nader terug.

Hier wil de apostel de geloovigen er op wijzen, dat Christus maar éénmaal geleden heeft, en dat Hij zoo zeker, als

Hij gedood is naar het vleesch, en de angsten en smarten des doods en der helle verduurd heeft, Hij thans even zeker deelt de eeuwige vreugde aan de rechterhand der Majesteit Gods in den hemel.

Ook dit moest de geloovigen tot eene gewisse vertroosting zijn, dat hun lijden maar voor dezen tijd was, dat zij, gelijk hun Hoofd, Christus, na volbrachten strijd en lijden hier op aarde in het vleesch, in en door Hem zouden worden opgenomen en opgewekt tot eeuwige heerlijkheid.

Zoo is dit woord een vaste grond der hope en een rijke bron van troost voor allen, die naar den wille Gods lijden, en eene krachtige drangreden om onder hunne verdrukking eene goede consciëntie te bewaren, en dit in een goeden wandel in Christus te bewijzen. Dat wij allen, die den naam van Christus belijden, het woord dezer vermaning, tot Godes eere en onzer zielen welvaart, ernstig ter harte nemen.

19. In denwelken Hij ook, henengegaan zijnde, den geesten, die in de gevangenis *zijn*, gepredikt heeft.

20. Die eertijds ongehoorzaam waren, wanneer de lankmoedigheid Gods eenmaal verwachtte, in de dagen van Noach, als de ark toebereid werd; waarin weinige (dat is acht) zielen behouden werden door het water.

Wat Petrus van de Brieven van Paulus zegt, dat er sommige dingen in zijn „zwaar om te verstaan, die ongeleerde en onvaste menschen verdraaien, gelijk ook de andere Schriften, tot hun eigen verderf," 2 Petr. 3:15, hetzelfde kan met geen minder recht van de eigen woorden van Petrus in bovenstaande verzen gezegd worden.

Zij behooren tot de zwaarste plaatsen in de brieven van dezen apostel, zoo niet tot de zwaarste en moeilijkste van de geheele Schrift.

Niet slechts ongeleerde en onvaste, maar geleerde, en daaronder vele rechtzinnige en steevast geloovige Schriftuitleggers, van alle eeuwen, hebben er hunne krachten aan beproefd, doch zonder voldoening voor zichzelven en anderen.

Ik wil mijne lezers niet vermoeien met hen in dat doolhof van verklaringen rond te leiden, maar stel mij tevreden, en hoop dit ook hen te doen, door hen op de hoofdkwestie te wijzen, die de uitleggers, sinds de dagen der kerkvaders tot op den jongsten tijd, in de verklaring van deze verzen verdeeld houdt, en aan welke zijde wij ons scharen.

Die hoofdkwestie is: Wanneer heeft Christus aan de geesten, die in de gevangenis waren, gepredikt; met andere woorden: heeft Christus dit in en door den Geest in de dagen van Noach gedaan, of persoonlijk na Zijn dood en opstanding?

Natuurlijk staan met de opvatting van deze hoofdkwestie in de eene of de andere beteekenis, de verklaringen van de ondergeschikte gedeelten van deze verzen in het nauwste verband, en spelen hierbij de leerstellige gevoelens der uitleggers een grooten rol.

Naar ons oordeel, hebben wij ons in de opvatting van Petrus' woorden te scharen aan de zijde van die uitleggers, die het er voor houden, dat des apostels woorden geene andere verklaring toelaten, dan dat Christus in en door den Heiligen Geest aan de ongehoorzame tijdgenooten van Noach tot hunne redding gepredikt heeft.

Slaat het betrekkelijk voornaamwoord „denwelken” in vs. 19 terug op het woord „Geest” in vs. 18, hieruit volgt nog niet, dat Christus na Zijne levendmaking door dien Geest is henengegaan om den geesten, die in de gevangenis zijn, te prediken.

De nadere verklaring, vs. 20, „die eertijds ongehoorzaam waren, wanneer de lankmoedigheid Gods eenmaal verwachtte, in de dagen van Noach” zegt ons welke de menschen waren en in welken tijd die men-

schen leefden, wier geesten, zielen, thans in de gevangenis waren, en alzoo niet, gelijk Noach en zijn huisgezin, behouden zijn door het water.

Het zijn de geesten der „ongehoorzamen," der ongeloovigen, die geen geloof gaven aan de dreigende prediking van de woorden en werken van Noach, wien de apostel in zijn 2den brief, hfdst. 2:5, „den prediker der gerechtigheid" noemt, die de lankmoedigheid Gods verzochten, en in hunne zorgeloosheid aten en dronken, ten huwelijk namen en gegeven werden, tot op den dag, op welken Noach in de arke ging, en de zondvloed kwam en ze allen verdierf.

Tot die menschen, uit de dagen van den ondergang der oude wereld, is Christus in en door denzelfden Geest, door welken Hij is levendgemaakt en opgewekt, henengegaan en heeft hun gepredikt.

Het waren de dagen „wanneer de lankmoedigheid Gods eenmaal verwachtte," die 120 jaren, die God in Zijne verdraagzaamheid aan de ongehoorzamen gaf, de dagen „van Noach, als de arke toebereid werd."

Toen is Christus in den Geest henengegaan en heeft hun door Noach, den prediker der gerechtigheid, gepredikt, opdat zij zich bekeeren zouden en behouden worden.

Mocht iemand de bedenking opwerpen: hebben wij vrijheid Petrus' woorden aldus te verklaren, hij toch noemt Noach niet, maar zegt dat Christus is henengegaan en den geesten, die in de gevangenis zijn, gepredikt heeft?

Wij antwoorden: wij zouden hiertoe geene vrijheid hebben, indien wij geene andere woorden van dien apostel hadden over de werkzaamheid van Christus onder de Oud-Testamentische bedeeling, vóór Zijne komst in het vleesch, maar die hebben wij. Zie hfdst. 1:11 van dezen brief, waar de apostel leert, dat de Geest van Christus, die in de profeten was, te voren beduidde en getuigde het lijden dat op Christus komen zoude en de heerlijkheid daarna volgende.

De Geest van den eeuwigen Zoon van God, Die in het Paradijs als Middelaar beloofd was, die Geest sprak en werkte, reeds vóór Christus' komst in het vleesch, door de profeten als zijne voorbeelden en organen; dit is de doorgaande leer der Schrift. Reeds in Gen. 6 : 3, opmerkelijk juist in de dagen vóór den zondvloed, lezen wij: „Mijn Geest zal niet in eeuwigheid twisten met den mensch."

Daarom zegt de apostel ook hier dat Christus in den „Geest" is henengegaan, en aan de geesten die in de gevangenis zijn, gepredikt heeft.

Men zou immers met reden kunnen vragen, indien Petrus hier eene eigenlijke nederdaling en prediking van Christus in de hel leerde, waarom Christus dan alleen verschenen is en gepredikt heeft aan de geesten, die in Noachs dagen ongehoorzaam waren en omgekomen zijn, daar er toch zoovelen van vroegeren en lateren tijd in de helsche gevangenis waren.

Maar die vraag laat zich tot voldoening beantwoorden, indien wij het oogmerk van Petrus wel in het oog vatten, wat door uitleggers doorgaans niet geschied is.

Hij spreekt tot de verstrooide Christenen die door de menigte hunner ongeloovige en ongehoorzame tijdgenooten, gelijk Noach door de zijnen, zwaar verdrukt werden, en tegenover wie zij, evenals Noach en de zijnen, slechts „weinigen" waren.

Dat dit zoo was, en de Heere dit verdroeg, moest de geloovigen niet verwonderen noch verdrieten, want in de dagen van Noach, die in alles gelijk waren aan de dagen van den Zoon des menschen, was het evenzoo. Geheel de oude wereld was en bleef ongeloovig en ongehoorzaam, hoewel Christus in den Geest eerst door Henoch en later door Noach tot die wereld kwam en haar bekeering en behoudenis predikte; en in weerwil van hun ongeloof verdroeg God die ongehoorzamen in Zijne lankmoedigheid nog 120 jaren, eer de zondvloed kwam, en ze allen verdierf.

Hierop moesten de verstrooide Christenen onder hunne verdrukking zien; dit hadden zij te bedenken, opdat zij, evenals Noach, onder die verdrukking, zonder murmureering en tegenstand mochten volharden, en niet vergeten de groote genade Gods in Christus, dat zij, gelijk Noach en zijn gezin behouden werden door het water, over de wateren der verdrukking door het geloof voor eeuwig zouden behouden worden.

Ik hoop mijne lezers met de verklaring van deze zware Schriftuurplaats niet vermoeid, maar haar een weinig voor hen verlicht te hebben, opdat ons de toepassing ervan in vs. 21 te duidelijker worde.

21. Waarvan het tegenbeeld, de doop, ons nu ook behoudt, niet die eene aflegging is der vuiligheid des lichaams, maar die eene vraag is van een goed geweten tot God, door de opstanding van Jezus Christus;

22. Welke is aan de rechter*hand* Gods, opgevaren ten hemel, de engelen, en machten, en krachten Hem onderdanig gemaakt zijnde.

Om tot zijn oogmerk te komen, gaat de apostel in vs. 21 en 22 voort tot de nadere verklaring van hetgeen hij vs. 19 en 20 gezegd had van de prediking van Noach en diens behoudenis door het water.

Het water van den zondvloed, waardoor Noach en de zijnen, acht zielen, behouden werden, was eene type, een voorbeeld, van de antitype, het tegenbeeld, van den doop: „Waarvan het tegenbeeld, de doop, ons nu ook behoudt."

Gelijk voor Paulus, 1 Cor. 10 : 1, de doorgang der Israëlieten door de Roode Zee, een type, een voorbeeld van den doop was, alzoo voor Petrus de zondvloed.

Men zou kunnen vragen: of niet veel meer de arke, die een voorbeeld was van Christus, gediend heeft tot behoudenis van Noach en de zijnen, dan het water van den zondvloed.

Wij antwoorden: dit wordt door den apostel niet ontkend, maar het water van den zondvloed diende evenzeer tot Noachs behoudenis, want door het water werd de ark opgeheven en gedragen: beiden, het water en de ark, waren noodzakelijk voor de behoudenis van Noach en zijn huisgezin.

Maar dewijl de apostel in het verband zijner rede de Christenen herinneren wilde aan hunnen doop, waardoor zij Christus beleden hadden, en waarom zij vervolgd werden, en waardoor zij, als door het bad der wedergeboorte, behouden waren, daarom noemt hij hier bij voorkeur den doop het tegenbeeld van het water van den zondvloed, en niet van de ark.

Gelijk nu Noach en zijn huisgezin, niet meer dan acht zielen, door het water behouden werden, en daarentegen heel de oude wereld in het water van den zondvloed omkwam, alzoo waren de geloovigen, aan wie Petrus schreef, weinigen in getal, naar de groote barmhartigheid Gods wedergeboren, wat hun door den doop beteekend en verzegeld was.

Doch opdat niemand meenen zou, dat men door den waterdoop op zichzelven, zonder een waar geloof in Christus behouden werd, voegt de apostel er aan toe: „niet die eene aflegging van de vuiligheid des lichaams, maar die eene vraag is van een goed geweten tot God, door de opstanding van Jezus Christus."

Voor hen, voor wie de doop geene vraag van een goed geweten tot God is, voor dezulken is de doop niet meer dan eene aflegging van de vuiligheid des lichaams, heeft het doopwater geene andere en hoogere beteekenis en kracht, dan elk ander waterbad waarin men de vuiligheid, de onreinheid van het lichaam afwascht en aflegt.

Voor hen is het doopwater niet het bad der wedergeboorte; zij ontvangen wel het teeken, maar niet de beteekenende zaak; de vergeving der zonden en de vernieuwing des harten, die ontvangen alleen zij die de vraag van een goed geweten tot God bij hunnen doop kunnen afleggen.

De apostel schijnt met de woorden: „die eene vraag is van een goed geweten tot God," te doelen op het gebruik bij de eerste Christenen om degenen, die zich tot den heiligen doop aanboden, eene zoodanige vraag of ondervraging te doen.

Een goed geweten tot God door de opstanding van Jezus Christus is een, door het geloof in den opgestanen Christus, vrijgemaakt en gereinigd geweten. Die nu de vraag met een oprecht „ja ik" voor God en menschen kon beantwoorden, die ontving in den doop niet slechts het teeken, maar tegelijk de beteekenende zaak; voor hem was de waterdoop teeken en zegel der wedergeboorte, dezulken werden er door behouden.

Men merke hier op, dat de apostel deze woorden laat terugslaan op vs. 3 van hfdst. 1; waar hij den God en Vader van den Heere Jezus Christus looft, Die hen, naar Zijne groote barmhartigheid heeft wedergeboren tot eene levende hoop door de opstanding van Jezus Christus uit de dooden.

Maar evenals het Paulus, Rom. 8:34, niet genoeg is te gewagen van de weldaden door Christus' sterven en opstanding verworven, maar opklimt tot de rechterhand Gods, alzoo ook Petrus; heeft hij gezegd wat Christus' lijden, dood en opstanding den geloovigen aanbrengt, hij kan hiermede niet eindigen, maar wijst hen ook op de heerlijkheid van Christus: „Welke is aan de rechter*hand* Gods, opgevaren ten hemel, de engelen, en machten, en krachten Hem onderdanig gemaakt zijnde."

Die heerlijkheid en macht van den verhoogden Christus was eene rijke bron van troost voor de geloovigen onder hunne vele en zware verdrukking, maar ook een zeker onderpand dat hun Hoofd, na lijden de heerlijkheid ingegaan zijnde, hen als ledematen van Zijn lichaam eenmaal met Hem in de heerlijkheid zou opnemen.

De „engelen" zijn de goede en kwade engelen, met al de hemelsche en aardsche „machten en krachten;" die allen zijn

aan Christus door den Vader, als een loon op Zijn middelaarswerk, onderdanig gemaakt.

De goede engelen, machten en krachten dienen Hem tot bescherming Zijner Kerk tegen al hare vijanden; want die met haar zijn, zijn meer dan die tegen haar zijn: niets of niemand kan de Gemeente Gods schaden.

En de booze engelen, en machten, en krachten, kunnen zich, zonder Zijne toelating, roeren noch bewegen; Hij legt ze tot een voetbank Zijner voeten, of slaat ze in stukken als een pottenbakkersvat.

Welk eene rijke bron van troost voor de geloovigen onder al hunne verdrukking, zij zijn niet alleen voor eeuwig door Christus behouden, maar zullen ook door Hem bewaard en beschermd worden, totdat Hij ze zal opnemen dáár, waar Hij aan de rechterhand Gods in eeuwige heerlijkheid troont.

Zijn deze verzen niet zoo zwaar om te verklaren dan de beide vorige verzen, hun inhoud is voor ons niet minder belangrijk. Wat de apostel van den doop zegt, welke doop ons niet, en welke ons alleen behoudt, moet ons, gedoopten en belijders van Christus, dringen tot een ernstig en biddend zelfonderzoek, welken doop wij ontvangen hebben.

Kunnen wij, die als jonge kinderen, of op lateren leeftijd gedoopt zijn, het getuigenis afleggen van een goede consciëntie tot God, dat wij wedergeboren zijn door de opstanding van Jezus Christus, en bewijzen wij dit door een godzaligen wandel?

Kunnen wij dit in de tegenwoordigheid Gods, zij het ook bevend, niet belijden, dan heeft onze doop tot nu toe geene hoogere beteekenis en kracht, dan van elke andere aflegging van de vuiligheid des lichaams, dan zijn wij er nog niet door behouden.

Is de Christelijke waterdoop, naar de instelling des Heeren bediend, in zichzelven een teeken en zegel van de genade Gods, maakt ons geloof den heiligen doop niet tot een Sa-

crament, maar doen dit de woorden der instelling, voor ons is het dan alleen een onderpand van Gods genade, wanneer wij die genade, de beteekenende zaak, door een oprecht geloof aannemen.

Petrus eischte van de verslagenen op het Pinksterfeest, aleer zij gedoopt werden: „Bekeert u." Filippus antwoordde den kamerling op zijne vraag: wat verhindert mij gedoopt te worden?" „indien gij van ganscher harte gelooft, zoo is het geoorloofd," en als Ananias tot den diepverslagen Saulus te Damaskus kwam, sprak hij tot hem: „en nu wat vertoeft gij, laat uwe zonden afwasschen, aanroepende den naam des Heeren."

Stelle zich dan niemand met zijnen doop gerust, zonder bekeering, zonder van ganscher harte te gelooven, zonder in het waar geloof Christus, den Heere tot zijne behoudenis aan te roepen.

VIERDE HOOFDSTUK.

---

1. Dewijl dan Christus voor ons in het vleesch geleden heeft, zoo wapent gij u ook met dezelve gedachte, *namelijk* dat wie in het vleesch geleden heeft, die heeft opgehouden van de zonde.

De apostel gaat in dit hoofddeel voort de geloovigen te vermanen tot een leven in heiligmaking, tot onderlinge liefde, en tot het lijden van verdrukking om Christus' wil, waardig Zijnen naam.

Maar eer hij hiertoe overgaat legt hij, als een wijs bouwmeester, in vs. 1 een goed fundament: „Dewijl dan Christus voor ons in het vleesch geleden heeft, zoo wapent gij u ook met dezelve gedachte, *namelijk* dat wie in het vleesch geleden heeft, die heeft opgehouden van de zonde."

Dit fundament is: Dewijl dan Christus voor ons in het vleesch geleden heeft, zoo hebben ook zij, die in Hem gelooven en voor wie Hij leed, in en met Hem in het vleesch geleden, en opgehouden van de zonde, en met die gedachte hebben de geloovigen zich te wapenen tot hunne heiligmaking.

Wij hebben dit fundament van des apostels vermaningen nader te bezien en te onderzoeken, en vragen hiervoor de opmerkzame aandacht onzer lezers, opdat ook wij dit eenige wapen in den geloofsstrijd recht leeren kennen, en in de kracht des Heiligen Geestes leeren hanteeren.

De apostel spreekt hier de groote verborgenheid des lijdens

Christi uit, dat Hij „voor ons,” dat is, in onze plaats, als Borg en Middelaar, in zijn vleesch, in zijne onzondige menschelijke natuur geleden heeft tot verzoening en verbreking van de kracht der zonde. Op de verbreking van de heerschappij, de kracht der zonde, als beginsel der vijandschap tegen God en als de onreine bron van alle ongerechtigheden in ons, legt Petrus hier den nadruk.

Gelijk Paulus dit Rom. 8:3 doet: „Want hetgeen der wet onmogelijk was, dewijl zij door het vleesch krachteloos was, heeft God Zijnen Zoon zendende in gelijkheid des zondigen vleesches, en dat voor de zonde, de zonde veroordeeld in het vleesch,” en Rom. 6:10 „want dat Hij gestorven is, dat is Hij der zonde eenmaal gestorven.”

Paulus gebruikt hier, evenals Petrus, het woord zonde in het enkelvoud, waardoor hij den ouden mensch, het zondige vleesch, de oude natuur verstaat, zooals wij die uit den gevallen Adam hebben.

Door zijn lijden in zijn vleesch, dat is in zijne heilige, onzondige menschelijke natuur, heeft Christus het vleesch der zonde, onze aangeboren verdorvene natuur voor, in de plaats zijner gemeente gedood, te niete gedaan, en hebben zij, die gelooven, opgehouden van de zonde, zijn zij der zonde gestorven.

Deze verborgenheid des lijdens Christi laat zich alleen hieruit verklaren, dat Christus, als het hoofd van zijn lichaam, voor de Gemeente, Hem door den Vader gegeven, in hare plaats leed en stierf.

De geloovigen zijn, in Christus gerekend, met Hem gekruist en gestorven, zij hebben in en met Hem in het vleesch geleden, dat is: de zonde, die in hun vleesch, in hunne zinnelijke natuur leefde, is in den dood van Christus gedood geworden, gelijk zij in zijne opstanding tot een nieuw leven der gerechtigheid zijn opgewekt.

Met die „gedachte” hebben zich de geloovigen te wapenen

in hun strijd tegen de zonde, en tot een leven naar den wil van God.

Petrus zegt „zoo wapent gij u ook met dezelve gedachte, *namelijk* dat wie in het vleesch geleden heeft, die heeft opgehouden van de zonde.”

„Dezelve gedachte” beteekent „hetzelfde gevoelen” „dezelfde gezindheid,” die in Christus was, toen Hij voor zijne Gemeente in het vleesch leed om de zonde te niet te doen. De geloovigen hebben zich met die gedachte, met dit gevoelen, die gezindheid te wapenen in den strijd tegen de zonde, die nog in hen is overgebleven, en waardoor de satan en de wereld hen aanlokt en verzoekt.

Want zijn zij, gerekend in Christus, der zonde gestorven, en is hare heerschappijvoerende kracht in hen verbroken, zoolang zij nog in het vleesch leven, huisvesten hare overblijfselen nog in hunne leden, en voeren krijg tegen de ziel. En welk wapen was bekwamer om in dien geestelijken kampstrijd tegen die altijd nog machtige vijandin, de zonde in en om hen, te bevechten en de overwinning te behalen, dan het wapen dat Petrus begeert, dat de geloovigen zullen aangorden.

Het was geene gedachte, geene gezindheid, geen gevoelen, dat niet in werkelijkheid bestond, en enkel in hunne voorstelling, maar die gedachte, dat gevoelen had werkelijkheid, het was in Christus waarheid geworden, „dat wie in het vleesch geleden heeft, opgehouden heeft van de zonde,” en wat in Christus werkelijkheid en waarheid was geworden, dat was alzoo in hen; ook zij hadden in en met Christus in het vleesch geleden.

En hoe wapent zich nu een geloovige met die gedachte? Niet anders dan door zichzelven gedurig toe te roepen: gedenk dat gij in en met Christus in het vleesch geleden hebt, en opgehouden hebt van de zonde; gij kunt en moogt haar niet meer dienen, gij zijt aan haar gestorven, zij is uwe

wettige heerscheres niet meer, gij zijt Gode dienstbaar geworden.

Maar zoo tot ons zelven tot onze waarschuwing te spreken, zal weinig, zal geene kracht doen, indien dat spreken geene vrucht is en gepaard gaat van eene werkzame en dadelijke geloofsgemeenschap met Christus, waardoor in ons de oude mensch der zonde, wat zijne overblijfselen betreft, dagelijks gedood wordt, en de nieuwe mensch van dage tot dage vernieuwd wordt. Het blijft voor den geloovige, zoolang hij in het vleesch is, een lijden en gedood worden in en met Christus, want zonder Hem, zonder de geloofsoefening met Hem, is er geen ophouden van de zonde, sterft de oude mensch niet, en is er geen leven in heiligmaking.

Voor hem, die niet op dit fundament bouwt, zijn al de vermaningen des apostels te vergeefs gedaan. Petrus weet dit, daarom legt hij, voordat hij tot zijne vermaningen overgaat, dezen grondslag. Zonder dit wapen, „dat wie in het vleesch geleden heeft, die heeft opgehouden van de zonde," kunnen wij in den strijd tegen de zonde, den duivel en de wereld niet staande blijven, maar met dit wapen zijn wij meer dan overwinnaars door Hem, Die ons liefgehad heeft. Heil ons! indien wij deze dingen verstaan.

2. Om nu niet meer naar de begeerlijkheden der menschen, maar naar den wil van God, den tijd, die overig is in het vleesch te leven.
3. Want het is ons genoeg, dat wij den voorgaanden tijd des levens der Heidenen wil volbracht hebben, en gewandeld hebben in ontuchtigheden, begeerlijkheden, wijnzuiperijen, brasserijen, drinkerijen en gruwelijke afgoderijen;
4. Waarin zij zich vreemd houden, als gij niet medeloopt tot dezelfde uitgieting der overdadigheid, en *u* lasteren;

5. Dewelke zullen rekenschap geven Dengene, Die bereid staat om te oordeelen de levenden en de dooden.

De vermaning in vs. 2, en die in vs. 3 en 4 wordt aangedrongen, is de nadere verklaring van de gedachte in vs. 1 uitgesproken, en waarmede de geloovigen zich hebben te wapenen, „dat wie in het vleesch geleden heeft, heeft opgehouden van de zonde.” Immers de apostel laat er onmiddellijk op volgen: „Om nu niet meer naar de begeerlijkheden der menschen, maar naar den wil van God, den tijd, die overig is in het vleesch te leven.

De begeerlijkheden der menschen staan hier tegenover den wil van God; niet naar de eersten, maar naar den laatste, naar den wil van God, zijn de geloovigen, als die met Christus in het vleesch geleden hebben, geroepen den overigen tijd huns levens, te leven.

Tweeledig is alzoo deze vermaning: verloochening en afsterving van de begeerlijkheden des vleesches, die in beginsel in hen gedood waren, en een lust en liefde te hebben tot alles wat Gode welbehagelijk is, aan Wien zij, als opgewekten met Christus, dienstbaar waren geworden.

Dit zijn de beide noodzakelijke en onafscheidbare vereischten van de ware bekeering, van een leven in ware heiligmaking van hart en wandel, zooals die in de gansche Schrift gesteld worden, zie Ps. 34:15; Jes. 1:16; Jer. 4:1, 2; Rom. 13:11, 12; Ef. 4:22—25; Col. 3:9, 10.

Hadden de geloovigen in hun eertijds, vóór hunne bekeering, hunne leden gesteld om dienstbaar te zijn der onreinigheid en ongerechtigheid tot ongerechtigheid, nu, na dien gezegenden omkeer, hadden zij zich, gedrongen door de liefde Christi, te beijveren om den tijd, die hun nog overig was in het vleesch, der gerechtigheid tot heiligmaking te leven.

„Want,” zoo gaat de apostel voort, „het is ons ge-

noeg, dat wij den voorgaanden tijd des levens der Heidenen wil volbracht hebben, en gewandeld hebben in ontuchtigheden, begeerlijkheden, wijnzuiperijen, brasserijen, drinkerijen en gruwelijke afgoderijen."

De begeerlijkheden der menschen, vs. 2, noemt de apostel hier „den wil der Heidenen," die als wil des vleesches tegenover den heiligen wil van God staat, en vijandschap tegen God is. Dien wil der Heidenen hadden de geloovigen den voorgaanden tijd des levens, toen zij God niet kenden, volbracht.

Zij hadden, zich allen, onaangezien zij oorspronkelijk Heidenen of Joden waren, schuldig gemaakt aan de zonden, die de apostel opnoemt. Het is een zwart, afschuwelijk register van vleeschelijke wanbedrijven, die wij niet nader hebben te beschrijven, waaraan zij den voorgaanden tijd des levens schuldig stonden.

Alleen zou men de bedenking kunnen opperen, dat van hen, die oorspronkelijk Joden waren, moeilijk gezegd kan worden, dat ook zij zich schuldig gemaakt hadden aan „gruwelijke afgoderijen," dewijl het toch bekend is welk een afkeer de Joden, na de Babylonische gevangenis, van den afgodsdienst der Heidenen hadden.

Maar hiertegen merken wij op: ten eerste dat de apostel dit zegt van de gemeente in haar geheel, zooals zij samengesteld was uit Joden en Heidenen, en ten andere, mogen ook de Christenen uit de Joden al niet dadelijk deelgenomen hebben aan den eigenlijken afgodsdienst der Heidenen, zij zich toch zeker niet allen onthouden hadden van de gruwelijke zonden van de drinkerijen en hoererijen, die met de afgoderij der Heidenen plegen gepaard te gaan.

Doch hoe dit zij, en in hoeverre zij ieder voor zich persoonlijk aan die zonden deelgenomen hadden, „het is ons genoeg, dat wij den voorgaanden tijd des levens der Heidenen wil volbracht hebben."

Petrus spreekt zoo met insluiting van zichzelven, hoewel hij van nature een Jood, en geen zondaar uit de Heidenen was. Hij zegt niet vermanend: het moet ons genoeg zijn, maar stellig: het is ons genoeg. En dit niet in den zin, zooals de wereldlingen, die overzadigd van de genietingen der zonden zijn, ook wel spreken: „ik heb er genoeg van,” „ik ben er beu van,” maar in dien heiligen zin, waarbij wij het schuldige en Godonteerende van ons vorige leven inzien en met smart en schaamte erkennen.

Waar de ware Christen met afschuw en schaamte, terugziende op zijn schuldig eertijds, zegt: „het is mij genoeg,” daar heeft zijn hart met de zonde gebroken, en geeft hij zich vrijwillig, bij keuze over om nu den overigen tijd des levens den Heere, Die hem van de zonde vrijgemaakt heeft, geheel en onverdeeld toe te behooren.

En wanneer de ongeloovigen, de lieden, die van de wereld zijn, bespeuren dat zij, die weleer met hen wandelden op de wegen van al die gruwelijke ongerechtigheden, zich van hen afkeeren, en er genoeg van hebben, dan doen zij wat de apostel zoo naar waarheid zegt: „Waarin zij zich vreemd houden, als gij niet medeloopt tot dezelfde uitgieting der overdadigheid, en *u* lasteren.”

Zij stellen zich vreemd aan, zij verwonderen zich, zij kunnen het niet begrijpen hoe en waarom een mensch, die nog onlangs met zooveel genot met hen medeliep tot de uitgieting der overdadigheid, nu op eenmaal zich van hen afkeert, een afkeer heeft en veracht hetgeen waarin hij, evenals zij, vroeger een welbehagen had.

En, zooals het zoo menigmaal gezien wordt, de lieden der wereld laten het er niet bij, zich vreemd aan te stellen over het gedrag van hunne vroegere vrienden en metgezellen, in de meesten gevallen gaan zij over hen te verachten en hun goeden wandel in Christus te lasteren. Zij heeten hen huichelaren, die uit onheilige beginselen, misschien wel om hun

stoffelijk eigen belang te bevorderen, den vrome spelen. Dat is de wraak, die de dienaren der zonde en der wereld op hunne vroegere bondgenooten nemen.

De apostel herinnert hieraan de Christenen, opdat dezen op hunne beurt zich hierover niet verwonderen of ontzetten, alsof hen iets vreemds overkwame, en er wraak over nemen zouden.

Zij hebben er zich niet over te verwonderen, noch over te ontzetten, noch op eenige wijze er zich over te vertoornen, de Heere zal die lasteraars oordeelen, en Zich op hen wreken: „Dewelken zullen rekenschap geven Dengene, Die bereid staat om te oordeelen de levenden en de dooden."

Christus, hun Heer en Koning, is van den Vader verordineerd tot een Rechter van allen in zijne verschijning en toekomst. Die Rechter staat gereed, is bereid ten oordeele; hunnen vijanden zal Hij de rechtvaardige wraak vergelden, zij hebben te vreezen, maar zijne vrienden mogen zich onder den smaad en de verdrukking, die zij te verduren hebben, troosten en gemoedigd zijn, weldra is hun strijd en lijden geëindigd, „dan zal de Zone Gods hunnen naam belijden voor God, zijnen Vader, en zijne uitverkorene engelen, alle tranen zullen van hunne oogen gewischt worden"; hunne zaak, die nu tegenwoordiglijk van vele rechters en overheden als kettersch en goddeloos verdoemd wordt, zal bekend worden de zaak des Zoons Gods te zijn.

Zoo weet Petrus de Christenen onder het kruis te troosten en te bemoedigen, maar ook te vermanen om in een heiligen wandel en godzaligheid te volharden als dezulken, die in de gemeenschap met Christus in het vleesch geleden hebben, en opgehouden van de zonde, om hier met Hem vernederd en verdrukt, eenmaal met Hem in zijne heerlijkheid te deelen, als het harte eens menschen nimmermeer zou kunnen bedenken.

6. Want daartoe is ook den dooden het Evangelie verkondigd geworden, opdat zij wel zouden geoordeeld worden naar den mensch in het vleesch, maar leven zouden naar God in den geest.

Indien het aan onze keuze stond, wij zouden vs. 6 van dit hoofddeel willen voorbijgaan, en ons niet laten ophouden door eene vruchtelooze en hopelooze poging om den juisten en waren zin van deze duistere Schriftuurplaats voor onze lezers in het licht te stellen.

Niet, dat wij niet begeeren zouden, ook ten koste van veel exegetischen arbeid, de gedachte des Heiligen Geestes in deze woorden weggelegd te verstaan, maar omdat wij reden te over hebben te betwijfelen, dat eene plaats, waarover de bekwaamste uitleggers tevergeefs hun licht ontstoken hebben, wel ooit tot voldoende klaarheid zal gebracht worden.

Het staat met deze plaats, evenals met eene krankheid en kwale, aan de herstelling en genezing waarvan men te meer wanhoopt, naarmate het getal harer medicijnmeesters grooter, en de aangeboden en aangewende middelen talrijker en verschillend zijn.

Een uitlegger telt 12 verschillende verklaringen van deze plaats, en misschien zijn er nog meer. Luther ondersteldе dat de oorspronkelijke tekst vervalscht was, en daardoor onverklaarbaar was geworden.

Er doen zich dan ook bij de verklaring van deze plaats een tal van vragen voor, waarop door de uitleggers verschillende en met elkander strijdige antwoorden gegeven worden; als daar zijn de vragen: Van welke dooden, aan wie het Evangelie verkondigd is, wordt hier gesproken? Van geestelijke of lichamelijke dooden? En, indien van lichamelijke dooden, van gestorvenen, wie worden er dan door aangewezen? Zij die in den zondvloed zijn omgekomen, de geesten

die in de gevangenis zijn, en waarvan Petrus hfdst. 3:19 spreekt? Of zijn het alle gestorvenen onder het O. T., of de geloovigen van het N. T. die in Petrus' tijd reeds ontslapen waren?

Hierbij komen nog de vragen: Wie heeft aan die dooden, indien het lichamelijke dooden zijn, het Evangelie verkondigd? Heeft Christus dit gedaan na zijne opstanding, en hebben wij hier een bewijs voor eene doorgaande prediking van het Evangelie aan de dooden, dien het bij hun leven niet verkondigd is?

Al verder vraagt men: wat beteekenen de woorden: „Opdat zij wel geoordeeld zouden worden naar den mensch in het vleesch?" Ziet dit op het oordeel des doods, waaraan alle menschen onderworpen zijn, of op het bijzonder strafgericht Gods over Noachs ongeloovige tijdgenooten? Of hebben wij dit te verstaan van het zelfgericht der geloovigen in de heiligmaking over hun zondig vleesch? En eindelijk, om niet meer te noemen, wat beteekenen de woorden: „maar leven zouden naar God in den geest?"

De moeilijkheid, zoo niet het onmogelijke, om op deze vragen een in alles afdoend antwoord te geven, blijkt duidelijk uit het groot getal van de verschillende en meest strijdige verklaringen.

En dit behoeft ons niet te verwonderen, als wij weten, dat het aan de uitleggers bij de verklaring van deze plaats in menig opzicht ontbreekt aan de middelen die hun bij de uitlegging van andere duistere Schriftuurplaatsen nog ten dienste staan, zooals de gelijkluidende teksten; het verband waarin de plaats voorkomt, en het duidelijk uitgesproken oogmerk, dat de Schrijver met zijne woorden heeft.

Zoo hebben wij hier geene gelijkluidende plaatsen die tot verklaring van deze licht kunnen bijzetten; de eenige plaats van dien aard is vs. 19 en 20 van het vorige hoofddeel, maar die is zelve een allerduisterste plaats, vanwaar geen licht te

wachten is. En het verband, waarin deze woorden tot de voorafgaande en volgende staan, en waar de apostel de geloovigen wijst op het oordeel over levenden en dooden in den dag van Christus' toekomst, dit verband is moeilijk te vinden, en werpt geen licht af tot verklaring dezer woorden, terwijl de vraag naar des apostels oogmerk met deze woorden nog altijd op een duidelijk antwoord wacht.

Wij zijn dan wel genoodzaakt af te zien, ook van de poging, om aan onze lezers eene verklaring te geven van deze duistere plaats, maar wij wilden dit niet nalaten zonder mededeeling van de redenen voor dit ons doen.

Stellen wij sommigen, misschien velen, teleur, want wij weten het, de duisterste en moeilijkste plaatsen der Schrift trekken meer dan de heldere en duidelijke de opmerking en bespreking, toch willen wij liever teleurstellen, dan eene verklaring geven, die iemand zou dunken de ware te zijn.

Wij laten dan ook deze en enkele plaatsen meer in de Heilige Schrift met een gerust christelijk en theologisch geweten onverklaard staan, en achten ons niet geroepen om dit soort van uitlegkundige kruisen op ons te nemen, omdat wij weten, dat zij geene grond- of hoofdwaarheden bevatten, noodzakelijk te kennen tot zaligheid.

Wat wij tot de eer des Heeren en onze zaligheid noodig hebben te weten, hiervoor heeft de Heilige Geest getrouw gezorgd, dat het klaarlijk en kennelijk in zijn Woord beschreven is.

Wij kunnen, zonder nadeel te vreezen voor het leven van ons geloof, hoop en heiligmaking, de onderzoekingen zulker zware plaatsen der Schriftuur nalaten; het veld van het klaarlijk geopenbaarde is wijd en rijk genoeg om er al de dagen onzes levens ijverig op bezig te zijn, totdat de dag aanbreke, en de Morgenster in onze harten opga, wanneer er geene enkele duistere plaats in hetgeen God geopenbaard heeft, voor ons zal overblijven.

En voorts dienen zulke duistere en moeilijke plaatsen voor de meer wetenschappelijke geloovigen om hen bij hunne onderzoekingen laag bij den grond, in den weg van het gemeene geloove der kinderen Gods, te houden, opdat zij, telkens weder teleurgesteld, in eenvoudigheid des harten bekennen zouden: „wij kennen ten deele, en profeteeren ten deele;" ons weten is stukwerk.

7. En het einde aller dingen is nabij; zijt dan nuchteren, en waakt in de gebeden.
8. Maar vooral hebt vurige liefde tot elkander; want de liefde zal menigte van zonden bedekken.
9. Zijt herbergzaam jegens elkander, zonder murmureeren.

Deze verzen zijn geene duistere en moeilijk te verklaren plaatsen, maar bevatten duidelijk uitgesproken vermaningen aan de geloovigen tot waken en bidden, tot het betrachten der onderlinge liefde, en het wèl aanleggen van de gaven, hun door den Heere geschonken, ten nutte en stichting der gemeente.

Bovenaan, en dit terecht, staat vs. 7, de vermaning: „zijt dan nuchteren, en waakt in de gebeden," die aangedrongen wordt door de heenwijzing op het nabij zijnde einde: „Het einde aller dingen is nabij."

Petrus volgt hier het voorbeeld van zijn Meester, Die in de dagen van Zijne omwandeling op aarde, Zijnen jongeren en ook hem zoo menigmaal had toegeroepen te waken en te bidden, bereid te zijn als de dienstknechten, die hunnen heer verwachten, omdat zijne komst, en hiermede het einde aller dingen nabij, voor de deur was.

„Nuchteren" zijn ziet hier niet in de eerste plaats op het niet dronken en bedwelmd te zijn door wijn of sterken drank, wat er evenwel niet van is uitgesloten; maar op het

niet dronken zijn naar den geest, niet het bewustzijn van hunne ziel te verliezen door zondige begeerlijkheden of door ijdele zorgen en bekommeringen over de dingen van dit leven en van de wereld.

Hiervoor bestaat gevaar voor de geloovigen; ook als zij behooren tot de geheelonthouders van wijn en sterken drank, en matig zijn in het gebruik van spijze, ook dan nog kunnen hunne harten en gemoederen bezwaard zijn door de zorgen en begeerlijkheden van de dingen der wereld en der zonde, waardoor zij bedwelmd worden naar den geest, en met de wijze maagden insluimeren en slapen, wanneer hun heer vertoeft te komen.

Hiertegen waarschuwt de apostel de geloovigen. Alleen de nuchtere is helder van geest, is zichzelven en zijne gevaren bewust; hij is wakker, heeft zijne oogen open, en kan „waken in de gebeden."

De bezwaarde en dronkene naar den geest, die ingesluimerd is en slaapt, kan zijne zielsoogen niet naar boven, naar den Heere opheffen in gebeden, noch in de ure des gevaars zijne stem verheffen om hulpe van zijnen God te begeeren, zonder Wiens genadigen bijstand en kracht hij geen oogenblik bestaan kan. De nuchtere waakt in de gebeden, is veilig in den Heere, zijnen God, en bereid als Hij komt.

Daarom, kinderen Gods, laat ons nuchteren zijn, en waakt in de gebeden, want het einde aller aardsche dingen is ons nader dan toen Petrus dit woord schreef, en de Heere staat bereid te komen, al vragen de spotters thans stouter dan in des apostels dagen: waar blijft de belofte van zijne toekomst? —

„Maar vooral hebt vurige liefde tot elkander; want de liefde zal menigte van zonden bedekken." Ook voor Petrus, gelijk voor den apostel Paulus, 1 Cor. 13, gaat de liefde boven alle dingen, boven de kennis van alle talen, boven alle wetenschap der verborgenheden Gods, zelfs boven het sterkste geloof, waardoor men bergen verzet.

Zij is de uitnemendste der gaven Gods; geloof en hoop dienen alleen tot onszelfs zaligheid, maar de liefde omvat te gelijk anderen, zij is blijvend, zij is eeuwig als de bron, waaruit zij vloeit, zij vergaat nimmermeer.

En haar karakter, waarin zij Gode gelijkend is, is het edelste, het reinste. Zie wat Paulus van haar getuigt 1 Cor. 13:4—7, zij bezit en oefent alle denkbare christelijke deugden, en Petrus zegt van haar: „zij zal menigte van zonden bedekken."

Dit getuigenis is eene aanhaling uit het Oude Testament; Spreuk. 10:12: „Haat verwekt krakeelen, maar de liefde dekt alle overtredingen toe." Salomo, evenmin als Petrus, zegt hiermede dat de liefde vanwege hare vergevensgezindheid onze eigene zonden voor God bedekt, als zouden wij door onze liefde de vergeving onzer zonden kunnen verwerven; die leer van de verzoening en vergeving door onze goede werken behoort wel bij Rome, maar niet in de Heilige Schrift tehuis, noch hier, noch elders in Gods Woord.

De liefde bedekt menigte van zonden van anderen; niet dat zij er blind voor is, of er zich blind voor houdt, maar door ze onpartijdig te beoordeelen, rekening houdende met het karakter, de gelegenheden en omstandigheden van wie zondigden. Zij heeft een oog en hart voor de zwakheden en de macht der verzoekingen van hem of haar, die zich tot de zonden lieten vervoeren, zij maakt het kwaad en de bedoelingen niet zwarter, zij is lankmoedig, zij wordt niet verbitterd, ook als zij het kwaad afkeurt en bestraft, en vergeeft den broeder of zuster niet zevenmaal, maar tot zeventigmaal zevenmaal. Alzoo bedekt zij menigte van zonden.

Die liefde wil de apostel dat de geloovigen, als zonen en dochteren van hetzelfde huis bewijzen zullen. „Vurige" liefde tot elkander te hebben, dat is: eene „uitgestrekte" liefde, die niet slechts enkele bijzondere vrienden en vriendinnen omvat, maar zich uitstrekt tot allen, tot het lichaam

der gemeente Christi, ook tot haar minstgeachte leden, en tot die het meest.

Ik behoef niet te herinneren hoe noodzakelijk en gewenscht de beoefening dier liefde is tot de opbouwing van het huis Gods, door alle tijden, doch bovenal in onzen tijd, zoo vol van hatelijke en ergerlijke krakeelen onder de zonen van hetzelfde huis, en waarin de liefde van velen verkoud is.

En zijne vurige liefde doet de apostel ook de vreemdelingen gedenken: „zijt herbergzaam jegens elkander, zonder murmureeren."

De herbergzaamheid van de Oostersche volken is bekend, men gaf en geeft dáár nog den reizenden vreemdeling gaarne een inkomen in zijn huis, en bereidde hem een maaltijd en nachtverblijf. Wij hebben hiervan vele bekende voorbeelden in de Schrift, en ook de tegenwoordige reizigers weten hiervan te verhalen.

Dit te prijzen volksgebruik, waaraan in het Oosten meer behoefte bestaat dan in onze Westersche landen, prijst de apostel ook de geloovigen aan als een plicht der liefde, die zij geroepen waren, zonder murmureering, aan de broeders te vervullen. Ook Paulus doet dit, Rom. 12:13, „tracht naar herbergzaamheid," en Hebr. 13:2, „Vergeet de herbergzaamheid niet," en noemt haar op onder de vereischten van een opziener: „gaarne herbergende," 1 Tim. 3:2, Titus 1:8.

Dit werk der liefde moeten, naar Petrus' vermaning, de geloovigen gaarne verrichten, zonder murmureering, met een volvaardig gemoed, en een vriendelijk, voorkomend gelaat; het moet hen een voorrecht en eere zijn, gelijk het den vader der geloovigen en Lot was, die onwetend engelen geherbergd hebben.

En is er in onzen tijd en in ons land niet zulk eene behoefte om bij particulieren herberge te zoeken, toch is er nog, ook voor ons, plaatse voor de vermaning des apostels, en zijn er gelegenheden, waarin wij geroepen worden ons

hart en huis voor onze medegeloovigen open te zetten. Als de liefde vurig is, dan is er allicht een plaatsje voor een vriend of vriendin des Heeren te vinden, ook al zijn wij niet ruim behuisd; de burgerstand overtreft in herbergzaamheid gemeenlijk de rijkeren en aanzienlijken, maar deelen daarom ook meer in het genot van het eenvoudig Christelijk gemeenschapsleven der kinderen Gods. Dat ook in dit opzicht de liefde meer vurig en overvloedig worde in de gemeente des Heeren.

10. Een iegelijk, gelijk hij gave ontvangen heeft, *alzoo* bediene hij dezelve aan de anderen, als goede uitdeelers der menigerlei genade Gods.
11. Indien iemand spreekt, *die spreke* als de woorden Gods; indien iemand dient, *die diene* als uit kracht, die God verleent; opdat God in allen geprezen worde door Jezus Christus, Welken toekomt de heerlijkheid en de kracht, in alle eeuwigheid. Amen.

Op deze en andere plaatsen der Heilige Schrift, is gegrond het artikel van ons Algemeen, ongetwijfeld Christelijk geloof: „Ik geloof de gemeenschap der heiligen.”

Tot de betrachting dier gemeenschap vermaant hier Petrus de geloovigen met weinige woorden, en gaat hierbij uit van de waarheid, dat de gemeente het lichaam van Christus is, uit Hem, als haar Hoofd, voortgekomen, zijn leven leeft en door Hem onderhouden wordt; dat God in dit geestelijke lichaam, gelijk als in het natuurlijke lichaam, een iegelijk der leden op zijne eigene plaats gesteld, zijne eigene gave geschonken, en zijne eigene werking aangewezen heeft, en dit tot de onderhouding en den wasdom van het geheele lichaam.

Dit alles vinden wij bij Paulus in het breede voorgesteld en ontwikkeld in Rom. 12:3—8; 1 Cor. 12:4—31 en Efeze 4:3—16.

In vs. 10 vermaant Petrus een iegelijk der geloovigen, zonder onderscheid, de gave hem door God geschonken aan anderen getrouw en gewilliglijk mede te deelen, terwijl hij in vs. 11 die vermaning in het bijzonder richt tot de dienaren des Woords, of die eenige andere ambtelijke bediening in de gemeente uitrichten.

„Een iegelijk, gelijk hij gave ontvangen heeft, *alzoo* bediene hij dezelve aan de anderen." Door die gave hebben wij hier niet te verstaan de genadegave tot zaligheid aan allen en ieder geloovige, maar eene bijzondere gave, die een iegelijk wederkeerig te bedienen heeft aan anderen, zooals Paulus die, Rom. 12:7 en 8, opnoemt: van profeteeren, bedienen, leeren, vermanen, uitdeelen, een voorstander zijn en barmhartigheid te doen. Zie ook 1 Cor. 12:8—11.

Van die onderscheidene gaven heeft God in Christus door den Heiligen Geest aan een iegelijk geloovige in het bijzonder toegedeeld, gelijkerwijs Hij wil. Doch niet opdat zij die voor zichzelven bezitten, of zich daarover beroemen zouden, maar integendeel, die aan te leggen ten nutte en ter zaligheid der andere lidmaten.

En juist dit aanleggen der gave, een iegelijk de zijne, ten nutte en ter zaligheid der andere lidmaten bindt Petrus de geloovigen op het hart. Hij spreekt dit uit door het woord „gelijk," waarop onze overzetters het woord „alzoo" laten volgen. Gelijk zij het als een vrije gift van God ontvangen hadden, alzoo hebben zij die gift aan anderen te bedienen; dit toch was het oogmerk Gods, waartoe zij die gaven van Hem ontvangen hadden. Zij mogen dit niet nalaten, hiertoe niet onwillig zijn, maar zij hebben te bedenken: hoe en waartoe God aan een iegelijk zijne gave geschonken heeft, en het alzoo te doen, „als goede uitdeelers der menigerlei genade Gods."

„Als goede," als bekwame, getrouwe „uitdeelers," huisverzorgers staat er eigenlijk. God, de Heer des huizes,

had hen hiertoe aangesteld, om zijne „menigerlei genade," zijne rijke en veelvuldige genadegaven aan ieder der huisgenooten zijner gemeente uit te deelen.

Geldt deze vermaning allen en ieder geloovige, als lidmaten der gemeente Christi, in het bizonder vermaant de apostel in vs. 11 degenen, die in de gemeente in eenige ambtelijke bediening werkzaam waren.

„Indien iemand spreekt, *die spreke*, als de woorden Gods; indien iemand dient, *die diene* als uit kracht, die God verleent." Twee soorten van dienaren noemt de apostel, waarmede hij zeker de anderen niet uitsluit: de dienaren des Woords, die hij elders zijne medeouderlingen noemt, en diakenen.

Aan de dienaren des Woords, aan de leeraren is de uitlegging, de verklaring van het Woord Gods tot leering, vermaning en vertroosting der gemeente Gods toebetrouwd.

Zij hebben niet hunne wijsheid en inzichten der gemeente te verkondigen, maar als goede en getrouwe dienaren en gezanten des Heeren zijn Woord onvervalscht en zuiver over te brengen. Hij spreke „als de woorden Gods." Wat hij spreekt moet niets anders zijn dan de „woorden Gods," dan hetgeen God gesproken en geopenbaard heeft, en in de Heilige Schrift door den Heiligen Geest heeft laten beschrijven.

Die openbaring Gods heeft zijn dienaar niet als eens menschen woord, maar gelijk het waarlijk is, „als de woorden Gods" te spreken. Hij moet zich bewust zijn een dienaar Gods te zijn, en niet der menschen, en de gemeente heeft hem als zoodanig te erkennen, en zijn spreken als de woorden Gods te ontvangen en aan te nemen.

En hoe noodzakelijk die vermaning reeds in des apostels dagen was, weten wij uit hfdst. 2 : 1—3 van zijn tweeden brief.

Ook „indien iemand dient, *die diene* als uit kracht, die God verleent." Die de gemeente dient in het werk der weldadigheid en barmhartigheid, die doe dit,

evenzeer als de leeraren, als een dienaar Gods; hij doet het niet in eigen kracht, alsof zijn werk eene eigen gekozen, of van menschen opgedragen bediening ware, maar hij doet het uit de kracht, die God hem, als zijn dienaar, verleent, dan zal hij het ootmoedig en met een bereidvaardig gemoed doen, en God zal dan in zijne gemeente en al zijne dienaren verheerlijkt worden: „Opdat," zoo besluit de apostel zijne vermaning, „God in allen geprezen worde door Jezus Christus, Welken toekomt de heerlijkheid en de kracht, in alle eeuwigheid. Amen."

De eer en verheerlijking Gods voor al zijne gaven, die Hij der gemeente door Jezus Christus schenkt, dat is het heilige oogmerk, waarop de apostel, als drangreden van zijne vermaning, de geloovigen wijst. God wil „in allen" geprezen worden, dat is: in of door alle leden der gemeente, door al zijn volk voor al de menigerlei genade hun geschonken.

En hierin gaat de apostel hen voor in zijne lofverheffing, die hij met een plechtig „Amen" besluit: „Welken toekomt de heerlijkheid en de kracht, in alle eeuwigheid. Amen."

Sommige uitleggers duiden deze lofverheffing op Christus, andere op God; wij houden het met de laatsten: het verband, waarin deze woorden voorkomen, pleit voor die opvatting.

Hoe zou de welvaart en de wasdom van het lichaam van Christus in onzen tijd meer zichtbaar worden, indien de gemeenschap der heiligen niet slechts beleden, maar ook beoefend werd! Hoe verre zijn wij er nog van verwijderd, dat een iegelijk geloovige zich geroepen acht zijne gave, gedreven door de liefde des geloofs, ten nutte en ter zaligheid zijner medegeloovigen aan te leggen. Dat de eer des Heeren en de liefde uit geloof ons dringe om elkanders zaligheid met vreeze en beven uit te werken, wetende dat het God is, Die in ons werkt het willen en het werken naar zijn welbehagen.

De dienaren der gemeente in hunne onderscheidene bedie-

ningen, en wij mogen dit immers van hen als voorgangers der kudde verwachten? zullen deze vermaning van den apostel wel ter harte willen nemen.

12. Geliefden! houdt u niet vreemd over de hitte *der verdrukking* onder u, die u geschiedt tot verzoeking, alsof u *iets* vreemds overkwame;
13. Maar gelijk gij gemeenschap hebt aan het lijden van Christus, *alzoo* verblijdt u; opdat gij ook in de openbaring zijner heerlijkheid u moogt verblijden en verheugen.
14. Indien gij gesmaad wordt om den naam van Christus, zoo zijt gij zalig; want de Geest der heerlijkheid, en *de Geest* van God rust op u. Wat hen aangaat, Hij wordt wel gelasterd, maar wat u aangaat, Hij wordt verheerlijkt.

Dit is de vierde maal dat de apostel in dezen brief spreekt van het lijden en de verdrukking der geloovigen om de belijdenis van den naam van Christus. Wel een bewijs dat zij onder veelvuldige en zware beproevingen leefden, en tegelijk dat het tot een der hoofdoogmerken van het schrijven des apostels behoorde, de gemeente onder hare verdrukking te vertroosten en te bemoedigen, maar ook te vermanen om waardiglijk voor den naam des Heeren te lijden, en te volharden bij hunne belijdenis, hoe zwaar zij ook vervolgd en gesmaad werden, gelijk hij dit, hfdst. 1:7; 2:19—21, en 3:16—18, alreede gedaan heeft.

Maar het is Petrus niet genoeg dit tot driemaal te doen; in deze verzen komt hij er nog éénmaal op terug, want hij weet bij ervaring hoe kwalijk de geloovigen vaak de verdrukking verdragen, hoe afkeerig hun vleesch van lijden, smaad en hoon is, en zij alleen in 's Heeren kracht hun kruis Hem kunnen achterna dragen.

Want al weten alle kinderen Gods, dat zij niet zonder

verdrukking zullen ingaan in het Koninkrijk Gods, toch komt het hun vaak vreemd voor, dat de geliefden Gods, de erfgenamen der eeuwige heerlijkheid, hier op aarde nog zooveel te lijden hebben.

Het is om deze reden, dat wij Petrus aldus hooren spreken: „Geliefden! houdt u niet vreemd over de hitte *der verdrukking* onder u, die u geschiedt tot verzoeking, alsof u iets vreemds overkwame."

Met deze woorden bestraft de apostel, op vriendelijk deelnemende wijze, de verkeerde bedenkingen en gedachten der geloovigen, alsof hunne verdrukking vreemd en strijdig ware met hun staat van kinderen Gods, van uitverkorenen en beminden, bestemd tot de hoogste heerlijkheid. Zij kunnen die twee dingen: lijden en heerlijkheid niet rijmen; zij vragen, en twijfelen er aan of dit naar den wille Gods kan zijn, dat zijne kinderen zooveel lijden te verduren hebben, terwijl de ongeloovige wereld, die hen zoo wreed onderdrukt, zonder smart en zorge schijnt.

En wie der kinderen Gods zal durven zeggen, dat hij in dagen van smart en rouw geheel vreemd gebleven is van die verkeerde gedachten en bedenkingen, alsof hem iets vreemds overkwame? Het zondige vleesch vreest en ontvlucht de hitte van het vuur der verdrukking, het wil niet in den smeltkroes, ook als hetgeen uit God geboren is bij ervaring weet, dat de beproeving des geloofs veel kostelijker is dan van het goud, dat vergaat.

Maar tegenover die verkeerde bedenkingen des vleesches, die uit den booze zijn, verklaart de apostel vs. 13: „Maar gelijk gij gemeenschap hebt aan het lijden van Christus, *alzoo* verblijdt u; opdat gij ook in de openbaring zijner heerlijkheid u moogt verblijden en verheugen."

Niet iets vreemds is het lijden der geloovigen, want zij hebben in dat lijden gemeenschap aan het lijden van Chris-

tus, hun Hoofd, Die ook door lijden geheiligd is. Is 't vreemd, dat als het Hoofd lijdt, ook de leden lijden? Of is de dienstknecht meerder dan zijn Heer? De discipel meerder dan zijn Meester? Immers niet.

En op grond van die gemeenschap des lijdens Christi, hebben de geloovigen zich alzoo te „verblijden," in stede van zich te verwonderen en bedroefd te zijn. Het lijden om Christus' wil moet hen eene stoffe van vreugde zijn; zij worden geroepen om onder hunne verdrukking te roemen in de hoop der heerlijkheid, want indien zij met Hem lijden, zoo zullen zij ook met Hem verheerlijkt worden, en in de openbaring der heerlijkheid Christi zich voor eeuwig verblijden en verheugen.

Al schijnt dan de verdrukking geene zaak van vreugde te zijn, het is niet meer dan schijn, want in de uitkomst werkt zij reeds hier voor degenen, die er door geoefend worden, een vreedzame vrucht der gerechtigheid, en eenmaal een gansch zeer uitnemend eeuwig gewicht der heerlijkheid.

Daarom vervolgt de apostel vs. 14: „Indien gij gesmaad wordt om den naam van Christus, zoo zijt gij zalig; want de Geest der heerlijkheid, en *de Geest* van God rust op u. Wat hen aangaat, Hij wordt wel gelasterd, maar wat u aangaat, Hij wordt verheerlijkt."

Gelijk de Heiland, Matth. 5:10 en 11, de vervolgden om der gerechtigheid, en de gesmaden om zijnentwille zalig spreekt, omdat hun loon groot is in de hemelen, alzoo spreekt ook Petrus hier zalig degenen, die om den naam van Christus gesmaad worden, wanneer hunne vijanden liegende alle kwaad van hen spreken. En als grond en reden hiervoor geeft de apostel op: „want de Geest der heerlijkheid en *de Geest* van God rust op u."

De Geest der heerlijkheid wordt nader verklaard de Geest van God te zijn, de Heilige Geest. Hij wordt de Geest der heerlijkheid genoemd omdat Hij het onderpand der toekom-

stige heerlijkheid der kinderen Gods is, zijne heerlijkheid in hen vertoont, en Hij hen eenmaal in de openbaring van Jezus Christus volmaakt verheerlijken zal.

Die Geest „rust" op de geloovigen, gelijk als op de profeten des Ouden Testaments — Zie Num. 11 : 25 en 2 Kon. 2 : 15. — Het woord „rusten" duidt de „blijvende" inwoning des Geestes aan, waardoor Hij de geloovigen beheerscht en leidt.

Dit is het onderscheiden voorrecht, en de hooge eere waarin de geloovigen deelen, dit is hunne troost en zaligheid onder alle hunne verdrukking, wanneer de ongeloovigen hen, als verachte fakkels, smaden en lasteren.

Want die vijanden lasteren eigenlijk niet de geloovigen, maar den Geest der heerlijkheid, die op hen rust, gelijk de apostel nadrukkelijk verklaart: „wat hen aangaat, Hij wordt gelasterd." De ongeloovige wereld vervolgt, smaadt en lastert in de kinderen Gods den Heere en zijnen Geest, waarom ook de verhoogde Heiland Saulus in zijne vervolging toeriep: „Wat vervolgt gij Mij!"

Welk een troost voor het volk Gods onder al hunne verdrukkingen; zij worden vervolgd en gelasterd om Jezus' wille, omdat zij zijne onderdanen zijn.

En daartegenover, „wat u," geloovigen, „aangaat" „Hij wordt verheerlijkt." In het geduldig en blijmoedig lijden der kinderen Gods wordt de Geest der heerlijkheid, die op hen rust in zijn bestaan, kracht en genade groot gemaakt, geprezen en verheerlijkt.

Ook dit is ervaring, nergens meer blinkt de kracht en de eer en de heerlijkheid van den Heiligen Geest schooner uit, dan in het geduld, den moed en de volharding der geloovigen onder hunne zwaarste verdrukkingen, Zie het in een Paulus en Stéfanus, en in die schare van martelaren door alle eeuwen.

Hoe deelnemend en toch ernstig weet de apostel de geloovigen onder hun lijden te vertroosten en te vermanen,

en dit tot Godes eer en heerlijkheid en hen tot blijdschap en zaligheid.

15. Doch dat niemand van u lijde als een doodslager, of dief, of kwaaddoener, of als een, die zich met eens anders doen bemoeit;
16. Maar indien *iemand lijdt* als een Christen, die schame zich niet, maar verheerlijke God in dezen deele.
17. Want het is de tijd, dat het oordeel beginne van het huis Gods; en indien het eerst van ons *begint*, welk zal het einde zijn dergenen, die het Evangelie van God ongehoorzaam zijn?

De apostel gaat voort de geloovigen te vermanen, waardig den naam van Christus smaadheid en verdrukking te lijden, en zich dien naam niet te schamen, maar Gode hierin te verheerlijken.

Zij hebben toe te zien, dat „niemand van hen lijde als een doodslager, of dief, of kwaaddoener, of als een, die zich met eens anders doen bemoeit."

Er is toch een lijden van de goddeloozen, en daar is een lijden van de rechtvaardigen.

De goddelooze, de doodslager, de dief, en in gemeen de kwaaddoener, wordt in eene geordende samenleving naar goddelijke en menschelijke wetten gestraft, ondergaat lijden, waardig hetgeen hij gedaan heeft. Evenzoo hij die zich met eens anders doen bemoeit, die zich ongeroepen en onbevoegd mengt in eens anders zaken, die de zijnen niet zijn, of naar eens anders ambt of bediening staat, en in diens plaats heerschen wil, en alzoo verwarring en stoornis aanricht, ook hij ontgaat zijne rechtvaardige vergelding niet.

Aan dezulken nu mogen de Christenen in hun lijden niet gelijk zijn. Petrus waarschuwt hen daartegen; want hij weet, ook voor de belijders van Christus bestaat er gevaar, dat zij

lijden, niet als rechtvaardigen, maar als de goddeloozen; misschien waren den apostel reeds treurige voorbeelden derzulken onder de Christenen bekend.

Daarom zegt hij, vs. 16, zoo nadrukkelijk: „Maar indien *iemand lijdt* als een Christen, die schame zich niet, maar verheerlijke God in dezen deele."

Het lijden „als een Christen" stelt de apostel hier tegenover het lijden als een doodslager, dief, kwaaddoener of als een, die zich met eens anders doen bemoeit. Alleen het lijden als een Christen, omdat men een Christen, een belijder van den naam van Christus is, en ons de ongeloovigen daarvoor kennen en daarom dien doodelijken haat toedragen, alleen dat lijden is het ware lijden, en verheerlijkt God.

Maar daarom moet de Christen zich ook niet „schamen" den naam zijns Heeren te belijden, en daarbij te volharden, ook als hij als Christus' discipel veel te lijden heeft.

Hij mag zich niet schamen, „maar hij verheerlijke God in dezen deele." Gelijk hij geroepen is door zijn geheele leven in al zijn doen Gode te verheerlijken, een eer van Diens grooten naam te zijn, zoo zij hij het ook in opzicht tot zijn lijden en verdrukking om Jezus' wil.

Toch kunnen er in het hart van den Christen onder zijne verdrukkingen vele bedenkingen opkomen, waarom hij, en de gemeente des Heeren in het algemeen, zooveel lijden en verdrukking heeft te verdragen, terwijl de goddeloozen en de zondaren, hunne vijanden, gemeenlijk zonder zorg en kommer zijn, van geen lijden weten, en zich in weelde en wellust baden; men denke aan Asafs klachten, Ps. 73.

Hier tegenover nu staan Petrus' woorden vs. 17—19. Hij wijst er de geloovigen op, met beroep op de handelingen Gods en op Diens Woord, dat ook den goddelooze en den zondaar een rechtvaardig oordeel wacht, maar dat dit oordeel begint van de gemeente des Heeren.

„Want het is de tijd, dat het oordeel beginne

van het huis Gods. Het „oordeel," het gerichte Gods, is hier het gericht van God, dat doorgaat door de geheele bedeeling van het Nieuwe Testament, dat met de komst van Christus een aanvang genomen heeft, en in den grooten en doorluchtigen dag van 's Heilands wederkomst zal voleindigd worden, gelijk Petrus dit alreede op den Pinksterdag verkondigd had, Hand. 2 : 16—23.

De tijd is gekomen, is daar, dat dit oordeel beginne, een aanvang neme van het huis Gods, van de gemeente des Heeren.

De apostel beroept zich hiermede op de handelingen en de woorden des Heeren van weleer, zie Jer. 25 : 29. De Heere beveelt dáár den profeet den beker van zijne oordeelen te zetten op de hand van alle koningen der Heidenen, opdat zij drinken, en verklaart daarbij: „Want ziet, in de stad, die naar Mijnen naam genoemd is, begin Ik te plagen, en zoudt gij (Heidenen) eenigszins onschuldig gehouden worden?" En Ezech. 9 : 6 beveelt de Heere: „en begint van Mijn heiligdom."

Gelijk toen de tijd van het oordeel Gods gekomen was over Zijne kerk, zoo ook nu. De Heere begint als een goed huisvader het eerst met Zijne kinderen te oordeelen en te kastijden; dit moeten de geloovigen verstaan, opdat zij niet kwalijk oordeelen over hunne bezoeking.

Maar zij hebben hierbij niet te vergeten, maar terdege wel in gedachtenis te houden, dat het oordeel der verdrukking, dat over hen komt, niet te vergelijken is bij het oordeel dat over de ongeloovige en goddelooze wereld zal komen, en dat dit oordeel zich niet zal laten wachten: „En indien het eerst van ons *begint*, welk zal het einde zijn dergenen, die het Evangelie van God ongehoorzaam zijn?"

De apostel besluit hier van het mindere tot het meerdere, van het lichtere tot het zwaardere. Het oordeel, dat de Heere van Zijn huis, van de kinderen Zijns huizes begint, is onver-

gelijkelijk minder en lichter dan het einde, het eindoordeel, dat Hij eenmaal over de ongehoorzamen, de verwerpers van het Evangelie zal houden.

De Heere maakt in het oordeelen van Zijne gemeente en de vijanden van het Evangelie hetzelfde onderscheid, als Hij gemaakt heeft tusschen Zijn volk Israël en de Heidenen. „Want,” zegt de Heere Jer. 46:28, tot Israël, zegt de Heere Jer. 46:28, tot Israël, „Ik zal eene voleinding maken met al de Heidenen, waarhenen Ik u gedreven zal hebben, doch met u zal Ik geene voleinding maken.”

Alzoo zou de Heere met het Israël van het N. T. geene voleinding maken, Hij zou Zijn volk en kinderen niet verderven, zij zouden den beker Zijns toorns niet tot de heffe drinken; dit zou het deel der vijanden zijn. Zeker, de Heere zou Zijne kinderen oordeelen, maar om hen te tuchtigen, opdat zij in het einde met de wereld niet zouden veroordeeld worden, 1 Cor. 11:32. Dit mag de geloovigen onder hunne verdrukking tot een grooten troost zijn.

Maar is dit waar, wordt het gezien en ondervonden, dat God Zijne kinderen, de geliefde zonen en dochteren van Zijn huis zoo gevoelig oordeelt, dan hebben de vijanden van het Evangelie hierin, tot hunne verschrikking en waarschuwing, het ontzettend bewijs, hoe zeker en zwaar eenmaal het oordeel des Heeren zal zijn, dat over hen gaan zal.

18. En indien de rechtvaardige nauwelijks zalig wordt, waar zal de goddelooze en zondaar verschijnen?
19. Zoo dan, ook die lijden naar den wil van God, dat zij hunne zielen *Hem*, als den getrouwen Schepper, bevelen met weldoen.

Heeft de apostel in vs. 17 de verdrukte Christenen tot hunne onderrichting en vertroosting er op gewezen, dat het

geheel naar de ordening des Heeren is dat het oordeel begint van het huis Gods, maar dat juist deze handelwijze Gods, niet slechts een bewijs was van Zijn rechtvaardig oordeel over de ongeloovigen, en dit in veel verschrikkelijker mate dan het oordeel over zijne gemeente, in vs. 18 stelt hij dit, met een beroep op het Woord des Heeren, nog nader in het licht.

In vs. 17 heeft de apostel het oog op de uitspraken Jer. 25:19 en Ezech. 46:19, door ons bij de verklaring van vs. 17 genoemd. In dit vs. beroept hij zich op de uitspraak, Spr. 11:31.

Petrus beroept zich op die uitspraak niet naar den oorspronkelijken Hebreeuwschen tekst, maar naar de Grieksch-Alexandrijnsche overzetting der Zeventig. Naar den Hebreeuwschen tekst staat er volgens onze Statenoverzetting: „Ziet, den rechtvaardige wordt vergolden op de aarde, hoeveel te meer den goddelooze en zondaar!" De Zeventig hebben den Hebreeuwschen tekst aldus vertaald: „En indien de rechtvaardige nauwelijks zalig wordt, waar zal de goddelooze en zondaar verschijnen?"

Men ziet het, dit is meer eene verklaring dan eene letterlijke vertaling van den Hebr. tekst, maar die toch dezelfde gedachte wedergeeft. Omdat de Heere den rechtvaardige, geloovige, op aarde vergeldt, hem oordeelt en tuchtigt, daarom wordt hij „nauwelijks" zalig, behouden. En de vaaag: „waar zal de goddelooze en zondaar verschijnen?" spreekt zoo juist uit: „hoeveel te meer den goddelooze en zondaar!" Immers de goddelooze en zondaar zal eenmaal in het eindgericht voor God verschijnen, geoordeeld worden, en in dat oordeel zal hij niet kunnen bestaan, maar ondervinden, dat het vreeselijk is te vallen in de handen van den levenden God.

Zegt Petrus dat de rechtvaardige, de ware geloovige, die in Christus gerechtvaardigd en door den Heiligen Geest vernieuwd en geheiligd is, „nauwelijks" zalig wordt, dan beteekent dit geenszins, dat zijn zalig worden, zijne behoudenis,

onzeker zou zijn, en alsof hij op het kantje af zou gered worden. Terecht verklaren dan ook onze Kantteekenaren het woord „nauwelijks" aldus: „Dat is, niet dan door veel strijd, vele verdrukkingen, benauwdheden, beproevingen en kastijdingen, Matth. 7:13, 14. Anderszins gaat de zaligheid der geloovigen, die door het geloof in Christus gerechtvaardigd zijn en door zijnen Geest geheiligd, naar Gods belofte, zeker en gewis." Dezelfde verklaring vinden wij ook bij Calvijn, die bij deze woorden aanteekent: „Dan, als hij zegt, dat de rechtvaardige nauwelijks behouden wordt, dat moet geduid worden op de zwarigheden des tegenwoordigen levens. Want onze loop in deze wereld is als eene gevaarvolle scheepvaart tusschen vele klippen, waar vele ongerieven en stormen ons overvallen. Zoodat niemand in de haven komt, dan die uit duizend dooden ontkomen is. Intusschen is het zeker, dat wij door Gods hand geregeerd worden, en dat wij geen gevaar hebben van schipbreuk, zoolang wij Hem tot een stuurman hebben."

Het „nauwelijks behouden" ligt alzoo in het gevaar, waaraan de vele verdrukkingen, beproevingen en kastijdingen ons blootstellen. Ieder geloovige weet het bij ervaring hoe onder deze dingen zijn geloof bestreden en geschokt, zijn hoop bewogen, zijne liefde tot den Heere op zware proeven gesteld wordt, hoe bang het hem in zulke tijden menigmaal zijn kan. Maar het is niet minder zijne ervaring, dat hij in de kracht Gods bewaard wordt, door het geloof, tot de zaligheid, en hem alzoo, na veel strijds en lijdens, een ruime ingang zal worden toegevoegd in het eeuwig koninkrijk van onzen Heere en Zaligmaker, Jezus Christus.

Daarom besluit de apostel: „Zoo dan ook die lijden naar den wil van God, dat zij hunne zielen *Hem*, als den getrouwen Schepper, bevelen met weldoen."

Nog eenmaal herinnert de apostel in het slotwoord van zijne vermaning, dat het lijden der geloovigen naar den

wil van God is." Hun overkwam niet iets vreemds, iets toevalligs; 's Heeren wijze en heilige wil had het, Hem tot eer, hun tot zaligheid, over hen bepaald, dat zij door vele verdrukking moesten ingaan in het koninkrijk Gods.

Daarom begeert, vermaant Petrus hen ook, „dat zij hunne zielen Hem, als den getrouwen Schepper, bevelen met weldoen." Was hun lijden naar den wil van God, dan waren zij geroepen, en mochten zij ook met vrijmoedigheid hunne zielen aanbevelen, toebetrouwen, in handen geven van dien getrouwen Schepper, Die beiden den wil en het vermogen heeft, om als de vijanden van Christus hunne lichamen mochten dooden, hunne zielen te behouden voor het eeuwige leven.

En aan die vermaning voegt de apostel toe: „met weldoen." Die laatste woorden wijzen terug naar vs. 15, waar hij de geloovigen vermaand heeft niet te lijden als een kwaaddoener. Alleen om den naam van Christus moest hun lijden zijn, en onder dat lijden mochten zij geen wraak op hunne vijanden nemen, maar veelmeer het kwaad, dat hun werd aangedaan, met goed vergelden; dan was hun lijden Gode welbehagelijk, en zou hun getrouwe Schepper hen niet beschamen, maar hen sterken en bewaren tot den dag Zijner genadige vergelding.

Liefelijk en deelnemend, maar ook getrouw en ernstig is Petrus' broederlijke vermaning aan zijne medegeloovigen in hunne verdrukking en lijden. Hij bewijst gevoel te hebben voor hun lijden om Christus' wil, en tegelijk laat hij niet na hen er op te wijzen, dat zij dit lijden, als Christenen, heilig en onderworpen aan den Heere te verduren hebben. Hierin is hij ons tot een voorbeeld, opdat ook wij het woord betrachten: indien één lid lijdt, lijden alle leden mede; maar kunnen zijne woorden ook ons, òf tot waarschuwing en vermaning òf tot vertroosting dienen.

HOOFDSTUK V.

1. De ouderlingen, die onder u zijn, vermaan ik, die een medeouderling, en getuige des lijdens van Christus ben, en deelachtig der heerlijkheid, die geopenbaard zal worden:
2. Weidt de kudde Gods, die onder u is, hebbende opzicht *daarover* niet uit bedwang, maar gewilliglijk; noch om vuil gewin, maar met een volvaardig gemoed;
3. Noch als heerschappij voerende over het erfdeel *des Heeren*, maar *als* voorbeelden der kudde geworden zijnde.

Van zijne vermaningen tot de leden der gemeente gaat de apostel over de voorgangers, de dienaren der gemeente Gods te vermanen, vs. 1—4.

Al aanstonds treft ons de bescheiden en ootmoedige geest, waarin hij die dienaren toespreekt en vermaant; hij, „de apostel," noemt zich een „medeouderling:" „De ouderlingen, die onder u zijn, vermaan ik, die een medeouderling en getuige des lijdens van Christus ben."

Is Petrus een geroepen apostel van Jezus Christus, en in die bediening onderscheiden en verheven boven de ouderlingen der plaatselijke gemeenten, als aan hem, gelijk aan de andere apostelen, het opzicht en het weiden van al de gemeenten is toebetrouwd, toch verheft hij zich niet op die onderscheiding boven de gewone dienaren, maar noemt zich een medeouderling.

Door zich zoo uit te spreken bewijst de apostel, dat hij verre is van zelfverheffing en heerschappijvoering over het erfdeel des Heeren, waartegen hij zijne medeouderlingen vermaant, en bekleed is met het sierlijk kleed van den waren ootmoed. Het is bijna onbegrijpelijk, hoe de Roomsche Kerk van dien nederigen dienaar des Heeren den vertegenwoordiger van Christus, het zichtbare hoofd der Kerk heeft kunnen maken, en Rome's pausen in hun afgodischen waanzin zich zijne opvolgers durven noemen.

En niet alleen noemt Petrus zich een medeouderling, maar ook „een getuige des lijdens van Christus, en deelachtig der heerlijkheid, die geopenbaard zal worden."

Was hij een getuige van het lijden des Heeren, omdat hij in zijne omwandeling met Jezus, Diens lijden aanschouwd had, en hij geroepen was van dat lijden door zijne prediking te getuigen, Hand. 1:8, hij was ook een getuige van dat lijden, voorzooveel hij om den naam van Christus smaadheid en vervolging leed, en, gelijk Paulus, in zijn vleesch de verdrukkingen Christi vervulde.

In die laatste beteekenis heet de apostel zich hier een getuige des lijdens van Christus. Dit is duidelijk uit de volgende woorden, waarin hij spreekt van zijn deelgenootschap aan de heerlijkheid, die geopenbaard zou worden. Leed hij hier op aarde met Christus, hij had ook de levende en vaste hoop in zijn hart: eenmaal te deelen in de heerlijkheid, die in de verschijning van Christus zou geopenbaard worden. Van het voorspel en onderpand dier heerlijkheid was Petrus getuige geweest, toen hij met den Heere op den heiligen berg was, 2 Petr. 1:16—18. En die hoop op de toekomstige heerlijkheid deed hem het lijden met Christus geduldig en blijmoedig dragen.

Van dat lijden en die heerlijkheid gewaagt hier de apostel om er zijne medeouderlingen op te wijzen waartoe ook zij

geroepen werden: getuigen des lijdens Christi te zijn, maar zij dan ook, gelijk hij, hopen mochten op het deelgenootschap aan de heerlijkheid Christi in Zijne toekomst.

Zoo in alles gepast, leidt de apostel zijne vermaning bij zijne medeouderlingen in, want de ernstige vermaningen vs. 2 en 3, behoeven het wel, dat zij op die wijze en op dien toon worden ingeleid, opdat zij ingang vinden, en niet afstuiten op de traagheid, gewinzucht en trotschheid des harten, die ook bij de dienaren des Heeren kan huisvesten.

Calvijn zegt bij deze verzen zoo terecht: „Alzoo hij de herders van hun ambt wil vermanen, zoo wijst hij inzonderheid aan drie gebreken, die meest plegen te hinderen, te weten: traagheid, begeerte van gewin te zoeken, en te mogen heerschen."

De apostel vermaant hen, als herders, „weidt de kudde Gods, die onder u is, hebbende opzicht *daarover.*" De woorden: „die onder u is," beteekenen niet „die aan u onderworpen is," want er staat eigenlijk: die *in* u is, dat is de kudde die met u één is, de kudde, die in uw schaapskooi is, de gemeente die aan uwe bijzondere zorge van den oversten Herder is toebetrouwd.

Die kudde hebben de ouderlingen te weiden, en opzicht over haar te hebben, gelijk het goeden en getrouwen herders betaamt. Te weiden, te voeden en te verzorgen door de zuivere verkondiging van het Woord Gods en de reine bediening der sacramenten. Opzicht over de schapen te hebben; het hart op hen te zetten; hen na te gaan en te leiden op veilige wegen; voor afdwaling te behoeden of het afgedwaalde terug te brengen tot de kudde, het verbrokene te genezen, en het te ontrukken aan de klauwen van den helschen wolf.

Dit, en veel meer, is het werk van den trouwen herder en leeraar, van de dienaren des Heeren, dat zij te verrichten hebben „niet uit bedwang, maar gewilliglijk; noch

om vuil gewin, maar met een volvaardig gemoed; noch als heerschappij voerende over het erfdeel *des Heeren,* maar *als* voorbeelden der kudde geworden zijnde."

Niet uit bedwang, gedwongen door vrees voor het oordeel en de bestraffing van God of menschen, waarbij zij hun naam, eer of ambt zouden inboeten. Zulke ouderlingen zijn trage en nietige herders en opzieners der gemeente. Zij trachten te bestaan met het minste en lichtste werk, en dat het meest van de menschen gezien wordt. Het ontbreekt hun aan de gewilligheid, aan de liefde en den ijver der algeheele overgave voor de eer des Heeren, en het ware heil der gemeente. Zij hebben geen heilig genot in hun dienstwerk, en daarom ook geene zorge voor de schapen.

De gemeente des Heeren kwijnt onder hen, er is geen leven, geen wasdom, geen bloei en geestelijke welvaart onder hunnen dienst waar te nemen. De schapen vinden geene goede en grazige weide onder hunne leiding. Het afgedwaalde wordt niet opgezocht, het gewonde en verbrokene wordt niet genezen.

Men kan die trage en hartelooze dienaren wel niet beschuldigen van dwaling en ketterij, maar hunne prediking des Woords is dor en geesteloos; zij zijn traag om in hunne studie van het Woord Gods door te dringen tot de meening des Geestes, daarom is hunne prediking ook niet in betooning des Geestes en der kracht. Het Woord des Heeren is in hunne hand geen tweesnijdend scherp zwaard, dat doordringt tot de verdeeling der ziel en des mergs, en een oordeeler der gedachten en overleggingen des harten wordt; geen hamer en vuur, dat onder de werking des Heiligen Geestes steenen harten vermorzelt en doet smelten; maar ook geen balsem Gileads, die genezend drupt in de gewonde zielen.

Dat er weinige, geene zulke trage dienaren onder ons mogen gevonden worden, of dat de Heere zulke trage herders en

opzieners door zijn Geest tot waarlijk gewilligen in zijnen dienst verwekke!

2. Weidt de kudde Gods, die onder u is, hebbende opzicht *daarover*, niet uit bedwang, maar gewilliglijk; noch om vuil gewin, maar met een volvaardig gemoed;
3. Noch als heerschappij voerende over het erfdeel *des Heeren*, maar *als* voorbeelden der kudde geworden zijnde.
4. En als de overste Herder verschenen zal zijn, zoo zult gij de onverwelkelijke kroon der heerlijkheid behalen.

„Niet om vuil gewin, maar met een volvaardig gemoed." Dit is Petrus' tweede vermaning aan de ouderlingen der gemeenten.

Eene vermaning tegen eenig kwaad onderstelt, dat òf dit kwaad aanwezig is, òf voor het minst, dat het gevaar om er in te vallen voor de hand ligt.

Het is niet onzeker of het kwaad, waartegen de apostel vermaant, werd reeds in zijnen tijd onder de opzieners der gemeenten gevonden; immers hij waarschuwt, 2 Petr. 2:1—3, tegen de valsche leeraars, die verderfelijke ketterijen bedektelijk invoerden, en door gierigheid, met gemaakte woorden, van de gemeente eene koopmanschap maakten. Ook Paulus kende die bedriegelijke leeraars, die het Woord Gods te koop droegen, 2 Cor. 2:17, en het is van zulke verleiders, dat hij Filip. 3 : 18 en 2 : 21, weenende zegt, dat zij vijanden des kruises van Christus zijn, en die allen het hunne zoeken, en niet hetgeen van Christus Jezus is.

Hebzuchtige en gierige dienaren, die op de verachtelijkste wijze het heilige misbruikten tot voldoening van de laagste begeerlijkheden, zijn van de vroegste tijden in de Kerk van God geweest; denk aan het schandelijk gedrag van Eli's zonen, de priesters aan den tabernakel te Silo, 1 Sam. 2:

12—17; aan de ontrouwe herders, die zichzelven weidden, en niet de schapen, en waartegen de profeten Jeremia en Ezechiël hunne strafredenen hielden, en hun met het strafgericht van Jehova, Israëls Herder, bedreigden, Jer. 23 en Ezech. 34.

En hoe jammerlijk groot was, ook onder het Nieuwe Testament, door alle eeuwen het getal dier valsche en ontrouwe leeraars, die met gemaakte woorden van de gemeente Christi een koopmanschap maakten, en door vuile winzucht gedreven, het Woord Gods en zijne heilige instellingen verdorven hebben, en nog verderven.

„Zulke vuil gewin zoekende leeraren zijn niet alleen de direct valsche leeraren, maar hiertoe behooren," zegt Calvijn op 2 Cor. 2:17, „ook zij, die indirect de rechte leer verderven, wanneer wel de zuiverheid der leer behouden wordt, doch om de menschen te behagen, het her- en derwaarts gebogen wordt, en met onbehoorlijke vervalsching mismaakt, om gunst te bejagen; gelijk men sommigen vindt in wier leer geene goddeloosheid wordt gevonden, maar dewijl zij den lof der wereld zoeken, hunne welsprekendheid en scherpzinnigheid vertoonende, of naar schandelijk gewin staan, of begeeren eenigszins verheven te worden, zoo verdraaien zij niettemin de leer, die zij verkeerdelijk misbruiken, en die zij dwingen hunne booze genegenheden te dienen."

Zulke opzieners dienen den Heere en zijne gemeente niet uit een „volvaardig," uit een oprecht en overgegeven gemoed; zij zoeken de eere Gods en het heil zijner Kerk niet; het zijn geen herders der schapen Christi, maar verachtelijke huurlingen, die zichzelven weiden.

En aan deze tweede vermaning voegt de apostel nog een derde, niet minder ernstige en noodzakelijke, toe: „Noch als heerschappij voerende over het erfdeel *des Heeren*, maar *als* voorbeelden der kudde geworden zijnde."

Hier bestraft Petrus de heerschzucht en trotschheid der-

genen, die dienaren zijn, en begeeren heerschers te wezen over het erfdeel des Heeren.

Dit kwaad is wel niet zoo schandelijk en verachtelijk als dat van den vuil gewinzoeker, maar niet minder verderfelijk voor de gemeente des Heeren als schuldig voor Hem, Die gezegd heeft: „één is uw Meester, en gij zijt allen broeders.”

De heerschzucht is een allergevaarlijkste vijandin, die bij den hoogmoed, welke in aller harten huisvest, zoo lichtelijk toegang vindt in het hart van de dienaren des Heeren.

Het opzienersambt, dat tot opzicht over de kudde des Heeren roept, ontaardt zoo gemakkelijk in heerschappij over het erfdeel des Heeren, ook hier is de geschiedenis, helaas! een al te waarschuwend voorbeeld.

Petrus noemt de gemeente een „erfdeel;” in het oorspronkelijke staat het meervoudige „erfdeelen,” waarmede de apostel doelt op de plaatselijke gemeenten, waarover een ieder der ouderlingen opzicht hadden.

Het Grieksche woord κλῆρος, door „erfdeel” vertaald, beteekent ook „lot‘” en overdrachtiglijk, wat bij het lot werd toegewezen, een „erfdeel.” Zoo wees Jozua door het lot, bij loting aan elk der stammen Israëls zijn erfdeel in het land Kanaän aan. Zoo noemt ook de Heere het volk Israël zijne „erve,” zijn eigendom. Evenzoo is ook de Kerk van het Nieuwe Testament des Heeren erfdeel, zijn eigendom, waarover Hij als Koning heerscht, en waarover Hij de ouderlingen als opzieners gesteld heeft.

De Roomsche Kerk heet hare geestelijken, met den Paus aan het hoofd, het erfdeel des Heeren, de Clerici, en de leden Laïci, de leeken, het volk. De Protestantsche, inzonderheid de Gereformeerde Kerk, kent geene geestelijken en leeken, maar heet de gansche Kerk, met insluiting van leeraren, ouderlingen en diakenen een koninklijk priesterdom, omdat zij allen Christenen, gezalfden met Christus zijn, zie Cat. Zondag 35, Vr. 98.

Het komt alzoo, naar Gods Woord en onze Belijdenis, aan de ambtsdragers, hetzij leeraren, ouderlingen of diakenen, noch persoonlijk, noch als vergadering, niet toe heerschappij te voeren over het erfdeel des Heeren.

Hoe jammer, dat dit zoo menigmaal vergeten is en wordt, den Heere tot oneer en zijne gemeente tot groot nadeel.

Die ambtsdragers der gemeente worden naar Petrus' vermaning geroepen om, in stede van te heerschen, zich te bewijzen „als voorbeelden der kudde geworden zijnde."

Als goede en getrouwe herders hebben zij de kudde door woord en daad tot hunne navolgers te verwekken, gelijk zij in liefde, ootmoed en zelfverloochening navolgers van Christus behooren te zijn.

Zulke herders mogen verwachten en zich troosten en bemoedigen in hunne zwaarwichtige bediening met hetgeen de apostel hun toezegt en verzekert: „En als de overste Herder verschenen zal zijn, zoo zult gij de onverwelkelijke kroon der heerlijkheid behalen."

Niet op aarde wordt de getrouwe, onbaatzuchtige en ootmoedige dienaar des Heeren gekroond, integendeel treft juist hier hem vaak de meeste verachting, smaad en hoon, maar hem wacht in de verschijning van den oversten Herder, Jezus Christus, de onverwelkelijke kroon der heerlijkheid; de Heere zal aan hem zijne belofte vervullen: „Waar Ik ben, aldaar zal ook mijn dienaar zijn, en zoo iemand Mij dient, de Vader zal hem eeren."

De dienaar, die gedwongen en niet gewillig den Heere en zijne gemeente gediend heeft, maar als een ontrouwe dienaar slechts zijn rust en genot gezocht heeft; de loondienaar, die in den dienst Gods een vuil gewinzoeker was, en de heerschzuchtige en trotsche dienaar, de zoeker van zijn eigene eer, geen van die zal in de verschijning van Christus de onverwelkelijke kroon der heerlijkheid behalen,

maar zijn deel zal zijn met de ontrouwen en met de werkers der ongerechtigheid.

5. Desgelijks gij jongen! zijt den ouden onderdanig; en zijt allen elkander onderdanig; zijt met de ootmoedigheid bekleed; want God wederstaat de hoovaardigen, maar den nederigen geeft Hij genade.
6. Vernedert u dan onder de krachtige hand Gods, opdat Hij u verhooge te zijner tijd.

Van de vermaning aan de ouderlingen, wendt de apostel zich nu tot de leden tot behoud van de goede orde en de eendracht der gemeente onderling: „Desgelijks gij jongen! zijt den ouden onderdanig; en zijt allen elkander onderdanig."

Hier zijn de „ouden," al gebruikt Petrus ook hetzelfde woord als voor de ouderlingen, vs. 1, niet de ambtsdragers, maar leden der gemeente, die hij vanwege hunnen hoogeren leeftijd tegenover de jongeren van jaren aldus noemt.

De jongen worden geroepen „onderdanig" te zijn aan de ouden, dat is: hen te gehoorzamen, zich aan hunne leiding over te geven, en hunne raadgevingen op te volgen, erkennende hiermede de meerdere wijsheid en ervaring der ouden, en de onderwerping en eere, die zij naar Gods Woord den ouden schuldig zijn.

Want niet alleen leert de natuur dit, maar het is ook het stellige gebod des Heeren: „Voor het grauwe haar zult gij opstaan, en zult het aangezicht des ouden vereeren, Lev. 19:32; en het is een teeken van een diep verval der zeden en het oordeel des Heeren, wanneer „de jongeling zal stout zijn tegen den oude, en de verachte tegen den eerlijke," tegen den eerwaardige, Jes. 3:5.

Maar de apostel wil meer; alle leden der gemeente behooren elkander onderdanig te zijn: „en zijt allen elkander onderdanig.” Er is eene onderdanigheid die alle leden der gemeente, zonder onderscheid van leeftijd, stand of rang, wederkeerig elkander schuldig zijn. Zij worden geroepen de een den ander voor te gaan met eere, door ootmoedigheid de een den ander uitnemender te achten dan zichzelven, en elkander te dienen door de liefde.

De grond voor deze vermaning ligt in de geestelijke eenheid van het lichaam van Christus, waarom alle leden geroepen zijn voor elkander gelijke zorge te hebben.

En de onmisbare hoofdvoorwaarde tot de betrachting der wederkeerige onderdanigheid der gemeente, is de ware ootmoedigheid: „Zijt met de ootmoedigheid bekleed; want God wederstaat de hoovaardigen, maar den nederigen geeft Hij genade.”

De vergiftige bron van allen onvrede, alle onorde en bandeloosheid in kerk en burgerstaat is de hoogmoed van 's menschen verdorven hart; de hoogmoed, die alleen wil heerschen en van geen onderwerping weten wil, die zichzelven voor den uitnemendste acht, en anderen veracht; die de hoogste plaats voor zich verovert, en voor zijn broeder of zijn naaste nauwelijks eene plaats overlaat.

Daarom vermaant Petrus met zooveel aandrang: „Zijt met de ootmoedigheid bekleed.” Het woord door „bekleeden” vertaald, beteekent: zich in een welgesloten kleed inhullen, zoodat men het niet gemakkelijk van het lichaam kan trekken. Sommige uitleggers noemen het een slavenkleed, andere, als Calvijn, een sierlijk kleed; maar beiden: „gering” en „sierlijk” zijn gepast voor het kleed van de ootmoedigheid: in eigen oogen is de ootmoedige gering, in Gods oog en in dat van alle godvruchtigen is hij schoon en sierlijk.

En die sierlijke en zoo te verkiezen deugd dringt de apos-

tel aan met het Schriftwoord, Spr. 3:34, naar de Alexandrijnsche vertaling der Zeventigen: „Want God wederstaat de hoovaardigen, maar den nederigen geeft Hij genade."

Dat is eene zware bedreiging tegen alle hoovaardigen in Kerk en Staat, maar ook eene troostrijke belofte aan alle nederigen en zachtmoedigen. Eene bedreiging en belofte, die de Heere gewis vervult. De geschiedenis is dáár, misschien onze eigen levensgeschiedenis, om dit te bevestigen. Wie zou dan niet heilig vreezen voor de geduchte hand Gods, Die den trotsche wederstaat en van de hoogte nederwerpt, en de nederigen door zijne genadehand opheft en verhoogt?

Petrus kende, ook bij eigen levenservaring, de waarheid van deze uitspraak, en daarom riep hij zijnen medegeloovigen zoo ernstig als gevoelig toe: „Vernedert u dan onder de krachtige hand Gods, opdat Hij u verhooge te zijner tijd."

Hij weet waar de breuke ligt, ook bij de verstrooide Christenen, aan wie hij schrijft. De doodelijke en verderfelijke wortel van den hoogmoed en de zelfzucht is ook bij hen nog niet geheel uitgeroeid; zijne kwade ranken schieten telkens weder uit en verheffen zich. Het eenig middel tegen dit booze kwaad is oprechte zelfvernedering voor God, Die in zijn heiligen toorn, ook zijne kinderen, zijne „krachtige hand" doet gevoelen.

Gods „krachtige hand" is de betooning van zijne almacht, waarmede Hij door zijne oordeelen en bezoekingen de hoogmoedigen tegenkomt en hunne werken verbreekt, maar die krachtige hand wendt zich van hen af, wanneer zij er zich onder vernederen, en „Hij verhoogt ze te zijner tijd."

Er staat: „opdat Hij u verhooge te zijner tijd." Dit „opdat" wijst op het doel, waartoe de Heere met zijne krachtige hand zijne hoogmoedige kinderen tegenkomt. Dat doel

is niet om hen te verderven, maar om hen voor Hem te vernederen tot hunne behoudenis en verhooging, daarom volgt er op dit „opdat," „Hij u verhooge te zijner tijd."

De tijd der verhooging is des Heeren; dien heeft zijne wijsheid en liefde bepaald, en Hij houdt dien voor Zich. Maar 's Heeren tijd tot verhooging er is, ter tijd, wanneer Gods kinderen zich in waarheid voor God vernederd hebben, en zij oprecht belijdenis doen van de ongerechtigheid van den hoogmoed hunner harten, Ps. 32:4—6.

Geen kind van God, wiens oogen niet verblind zijn voor zichzelven en de kwalen van zijn hart, zal zich onschuldig kennen aan het kwaad van den hoogmoed, waartegen de apostel zoo ernstig vermaant. Integendeel, hij zal bekennen: „die hoogmoedige en hoovaardige ben ik van nature," en zijne bede zal opgaan tot den Heere: ontdek mij telkens meer ook aan den verborgen hoogmoed, en verlos mij van allen schijn-ootmoed, opdat ik U in ware nederigheid diene, en ootmoedig voor Uw aangezicht en dat der menschen wandelen mag.

7. Werpt al uwe bekommernissen op Hem, want Hij zorgt voor u.

De opwekking in dit vers is nauw verbonden aan de vermaning in het vorige vers; Petrus verbindt beiden door een deelwoord, zoodat er woordelijk staat: „al uwe bekommernis werpende op Hem, want Hij zorgt voor u."

Het werpen van alle bekommernis op den Heere komt hier dus voor als een gevolg, als samengaande met het zich vernederen onder de krachtige hand Gods, vs. 6.

En hoe verklaarbaar is dit, en wordt het door de ervaring bevestigd. Het trotsche hart, dat onder de krachtige hand der bezoeking Gods zich niet vernederen, niet bukken wil, op dat hart blijft de zware last van al zijne bekommernis

drukken, hij wil en kan dien niet afwerpen en op den Heere werpen; zijn hoogmoed en ongeloof houden dien last vast; alleen die laag genoeg bukt, dien ontvalt die last, en werpt hem op den Heere.

Petrus spreekt van al uwe bekommernis; en voorwaar er zijn vele en velerlei bekommernissen, die het hart eens menschen, ook der geloovigen, verdeelen, verwarren en bezetten kunnen. Er zijn aardsche, wereldsche bekommernissen, „zorgvuldigheden der wereld", gelijk de Heiland ze in de gelijkenis van den zaaier noemt, en die het goede zaad van het Woord Gods verstikken, zoodat het geen vrucht voortbrengt. Er zijn ook geestelijke bekommernissen, waarvan Paulus, 2 Cor. 11 : 28, spreekt: „Zonder de dingen die van buiten zijn, overvalt mij dagelijks de zorg van al de gemeenten;" en beiden, de Heiland en Zijn apostel gebruiken in het oorspronkelijke hetzelfde woord, dat wij hier bij Petrus aantreffen.

Het Grieksche zelfstandig naamwoord komt van een werkwoord, dat „verdeelen," „scheiden" beteekent, en dit drukt zoo juist uit wat de bekommernis, de zorgvuldigheden en zorg in het hart des menschen doen. Zij verdeelen de ziel in haar denken, gevoelen en begeeren; zij verwarren haar, trekken haar her- en derwaarts, en indien het enkel aardsche bekommering en zorgvuldigheden der wereld zijn, dan gewis trekken zij ons van God en zijne gemeenschap af, en brengen zij onzen zielen groote schade toe.

Er is maar ééne bekommering die der ziele geen nadeel toebrengt, het is die, welke Davids hart vervulde, toen hij sprak: „Want ik maak U mijne ongerechtigheid bekend; ik ben „bekommerd" van wege mijne zonde," Ps. 38 : 19.

Maar van die bekommernis spreekt de apostel hier niet; zulke bekommerden, als David, maken de oorzaak van hunne bekommering, de zonde, aan den Heere bekend, en werpen ze geloovig en ootmoedig op Hem.

Petrus heeft het oog op de bekommering, die de harten der geloovigen onder hun lijden, verdrukking en vervolging vervulden. Bange en angstige bekommering over den smaad en hoon, over het kwaad en nadeel, dat zij te verduren hadden, en nog voor hen te wachten stonden, deed hen voor hun behoud vervaard zijn en vreezen.

Dat zij hierover allermeest bekommerd waren, is duidelijk uit de toezegging in het laatste lid van dit vers: „Want Hij zorgt voor u."

Eigenlijk staat er: „Want van Hem is het voor u zorgen." Het is eene vrije aanhaling van Ps. 55:23, waar staat: „en Hij zal u „onderhouden." De Heilige Geest doet Petrus het meer teedere woord „zorgen" kiezen, wat ook in verband tot de opwekking treffend uitkomt.

De geloovigen hebben zich niet met angstige bekommering te belasten, dat is de wil van God niet; integendeel, het is de wille Gods, dat zij, indien zij er door worden aangegrepen, die bekommering door een ootmoedig geloof op Hem werpen, in zijne handen stellen; want van Hem is het, Hem behoort het toe voor hen te zorgen, gelijk een vader en moeder voor hunne kinderen zorgen.

Hij, de alleen wijze, liefderijke en almachtige God en Vader, kent de nooden en behoeften zijner angstig bekommerde kinderen van nabij; Hij is in het bezit van de beste middelen om hen uit al hunne nooden te redden, en in al hunne behoeften ter rechtertijd te voorzien.

Gods kinderen mogen den Heere het werk der voorzienigheid niet uit de handen nemen, noch ook zichzelven er mede belasten; voor hen is er geschreven: „Weest in geen ding bezorgd; maar laat uwe begeerten in alles, door bidden en smeeken, met dankzegging bekend worden bij God." Fil. 4:6.

Hoe noodzakelijk is die opwekking, en hoe gepast die toezegging als drangreden!

Wij behoeven niet onder vervolging, druk en lijden te ver-

keeren, gelijk de Christenen, wie Petrus alzoo opwekte en vermaande, om bezwaard, beangst en gekweld te worden door vele en menigerlei bekommernissen. Het bezorgd te zijn, het vragen: wat zullen wij eten? en wat zullen wij drinken? en waarmede zullen wij ons kleeden? is zoo oud en algemeen als de zonde van het ongeloof zelve, die zoo doet spreken, maar ook even dwaas.

Wel ons! indien wij onder dat ongeloovig en morrend vragen onze zonde en dwaasheid leeren inzien en voor den Heere belijden; ons voor Hem vernederen, met een ootmoedig vertrouwen al onze bekommernissen in Zijne handen stellen, want die alzoo den Heere de eere geeft, zal het gewisselijk ondervinden: „Hij zorgt voor u."

8. Zijt nuchteren, *en* waakt; want uwe tegenpartij, de duivel, gaat om als een brieschende leeuw, zoekende wien hij zou mogen verslinden.

Dit is de laatste, maar niet de minst ernstige en noodzakelijke vermaning aan de lijdende en strijdende geloovigen in de verstrooiing.

„Zijt nuchteren *en* waakt," zoo spreekt de apostel tot zijne medegeloovigen, als tot krijgsknechten van Christus, die altijd en van alle zijden door machtige en listige vijanden bedreigd werden.

Reeds tweemaal heeft Petrus — zie hfdst. 1:13 en 4:7 — hen vermaand „nuchteren te zijn en te waken," wel een bewijs, hoe diep hij doordrongen is van de gevaren die hen bedreigen, en hoe groot zijne liefde en zorge is voor hunne behoudenis.

Petrus weet, en dit bij ervaring, dat alleen de nuchtere van geest kan waken, wakker zijn, zijne vijanden en gevaren kan onderkennen, en, aangegord met zijne geestelijke wapenrusting, zijne tegenpartijders kan wederstaan; en dat inte-

gendeel de dronkene, de bedwelmde van geest, zich niet wakker en staande kan houden, maar in slaap valt, en, onbewust van zijne gevaren, een lichte prooi van zijne bestrijders wordt.

Hierop hebben de krijgsknechten Christi met hoogen ernst acht te nemen, „want," zoo vervolgt de apostel, „uwe tegenpartij, de duivel, gaat om als een brieschende leeuw, zoekende wien hij zou mogen verslinden."

Zij hebben alzoo, gelijk ook Paulus, Efeze 6:12, verklaart, den strijd niet tegen vleesch en bloed, dat is: niet tegen menschen, maar tegen wezens van eene andere natuur, tegen onlichamelijke, geestelijke en onzichtbare wezens, gelijk de natuur, het bestaan van den duivel, als van een afgevallen engel, is. Paulus noemt daarom den duivel en zijne medeafgevallen engelen in de aangehaalde plaats: de overheden, de machten, de geweldhebbers der wereld, de geestelijke boosheden in de lucht.

Geducht en te vreezen is het vermogen en de list van dien helschen tegenpartijder, den duivel; meer dan menschelijke kracht en wijsheid wordt er vereischt hem te wederstaan, dien ook Petrus een brieschenden, een brullenden leeuw noemt, die omgaat, zoekende wien hij zou mogen verslinden.

Gelijk de leeuw, de koning van het woud, wanneer hij door honger gedreven, met zijn vreeselijk gebrul al het woudgedierte opschrikt, en omgaat, zoekende wien hij zou mogen verslinden, alzoo roofgierig gaat ook de duivel om, niet als de leeuw door honger gedreven, maar uit haat tegen de schapen van Christus om hen te verderven.

De satan heeft naar zijne helsche natuur een lust, een welbehagen in het verderven der geloovigen; hij rust niet van zijn omgaan, gelijk de leeuw als hij verzadigd is, hij is als de dood en het graf onverzadelijk, hij zegt nooit: „het is genoeg."

Hij vergenoegt zich niet met zijn prooi te wonden, maar hierin is hij den leeuw gelijk, hij zoekt om te verslinden, te verderven.

Dat die doodvijand der kinderen Gods hen ook onder andere veel gevaarlijker gedaanten, dan die van een brullenden leeuw, zoekt te verderven, is Gods kinderen niet onbekend. Immers hij verandert zich soms in een engel des lichts, 2 Cor. 11:14, of hij neemt weg, als een onschuldig vogeltje, het zaad des Woords dat bij den weg gezaaid is, Mark. 4:5.

Noemt Petrus hier den satan een brieschenden, een brullenden leeuw, het is, omdat van hem de vervolgingen uitgingen, die de geloovigen te verduren hadden, en waardoor hij hen afvallig zocht te maken van het geloof.

Niet alleen toch gaan van den satan de inwendige, de zielsverzoekingen der geloovigen uit, maar hij is ook onder de toelating des Heeren, de bewerker van de vervolgingen en verdrukking der gemeente van Christus; gelijk satan het Hoofd bestreden heeft, alzoo gaat hij voort zijn lichaam te bestrijden.

Satan inspireert met zijn helschen geest de ongeloovigen, de kinderen der ongehoorzaamheid, in wie hij werkt. Hij wekt hun haat tegen de discipelen van Christus op, hij zet ze aan om hen met gevangenis en banden, met vuur en zwaard te vervolgen, om, indien het mogelijk ware, ook de uitverkorenen te verleiden en afvallig te maken van het geloof en de belijdenis van Christus, of hen van de aarde uit te roeien.

Door middel van de vervolgingen der ongeloovige medeburgers der Christenen, aan wie Petrus schreef, ging de duivel om als een geweldig brullende leeuw.

Dat „omgaan en zoeken,” van den duivel, als van een leeuw, teekent hem in zijne rustelooze, satanische roofgierigheid om zijn prooi, waar zij zich mocht verbergen, in zijne klauwen te grijpen en te verslinden. Petrus denkt hierbij aan hetgeen wij lezen in het Boek Job, Hfdst. 1:6, 7 en 2:1—3.

Satan verschijnt dáár in het midden der kinderen Gods, der goede engelen, als dezen zich voor het aangezicht van God stellen, en de Heere tot hem zeide: „Van waar komt gij?” en satan den Heere antwoordt: „Van om te trekken op de aarde, van die te doorwandelen.”

En dien machtigen en gevaarlijken vijand hebben de geloovigen, nuchteren zijnde en wakende, te wederstaan, vast zijnde in het geloof, terwijl zij tot hunne vertroosting weten, dat hetzelfde lijden aan hunne broederschap, die in de wereld is, volbracht wordt.

9. Denwelken wederstaat, vast zijnde in het geloof, wetende, dat hetzelfde lijden aan uwe broederschap, die in de wereld is, volbracht wordt.

„Denwelken wederstaat, vast zijnde in het geloof.” Met deze woorden roept de apostel de krijgsknechten Christi op tot den geestelijken strijd tegen den vorst der duisternis.

Hetzelfde hooren wij Paulus doen, Efez. 6:11, „Doet aan de geheele wapenrusting Gods, opdat gij kunt staan tegen de listige omleidingen des duivels,” en Jakobus hfdst. 4:7, „wederstaat den duivel, en hij zal van u vlieden.”

Hoe machtig en gevaarlijk de tegenpartij der geloovigen is, zij moeten in den strijd tegen hem niet versagen, niet voor hem wijken; hij is niet onoverwinnelijk, al brult hij ook als een leeuw.

De duivel was voor de Christenen, aan wie Paulus schreef, door de vervolgingen, waartoe hij de ongeloovigen tegen hen aanzette, een brullenden leeuw gelijk.

Satan kan zich tot het bekomen van zijne helsche oogmerken ook veranderen in een engel des lichts, gelijk Paulus tot de Korinthiërs zegt. Het ontbreekt hem niet aan vele

en velerlei middelen en wegen, om, ware het mogelijk, ook de uitverkorenen te verleiden.

De Christenen te Korinthe en in Galatië verzoekt satan door dwaalleeringen en ketterijen, anderen door de begeerlijkheid des vleesches, en de begeerlijkheid der oogen, en de grootschheid des levens, doch voor de Christenen in de verstrooiing keurt zijn helsche list de vervolging en de verdrukking het bekwaamste middel om hen te verzoeken.

En waar nu de apostel de geloovigen oproept den duivel te wederstaan, daar wekt hij hen niet op zich te verzetten tegen de vervolgingen en het lijden als zoodanig, maar tegen den duivel zelven, dat is, tegen zijn helsche oogmerken, om hen door vervolging en lijden afvallig te maken van het geloof in Christus.

Tegen de verdrukkingen en het lijden mochten zij zich niet gewelddadig verzetten, integendeel, dezen hadden zij naar het voorbeeld van Christus, geduldig, lijdzaam te verduren, gelijk de apostel hen in het vorige gedeelte van zijn schrijven zoo menigmaal vermaand had.

Neen, zij hadden niet te strijden tegen vleesch en bloed, tegen menschen, en wat zij van dezen te verduren hadden, maar tegen de verzoekingen van den duivel, en in dien ongelijken strijd behoefden zij de geestelijke wapenrusting Gods: nuchteren te zijn en te waken, „vast zijnde in het geloof."

Het hoofdwapen in dien strijd is het geloof, dat, gelijk het de wereld overwint, ook den Christen „vast" doet staan, om den duivel te wederstaan en te overwinnen.

„Vast" te zijn in het geloof, beteekent door het geloof des Heiligen Geestes gesterkt te worden, zoodat de geloovige krachtig wordt in den Heere, en in de sterkte zijner macht, opdat hij bekwaam zij tot den strijd met dien machtigen en listigen vijand, den duivel.

En voorwaar, de Christen kan het in dien tweekamp met

den duivel, waarbij zijn zondig vleesch de zijde van zijn bestrijder kiest, vaak hard te verantwoorden hebben. Zijn geloof en lijdzaamheid worden, bovenal als het lijden en de verdrukking zwaar zijn en lang aanhouden, hevig beproefd en verzocht.

De duivel, die hem schudt, en op en neerwerpt als de tarwe, heeft geen ander oogmerk dan hem tot opstand tegen den Heere te vervoeren, en hem in zijn geloof, in de liefde, trouw en waarheid Gods te doen wankelen en vertwijfelen; indien satan dit vermag, dan heeft hij gewonnen spel.

Maar in die doodelijke uren der verzoeking bewijst zich de wonderbare kracht des geloofs; er is een onzichtbare bondgenoot van dien bangen lijder en strijder, zijn Heere en Verlosser, Die zijne kracht in zwakheid volbrengt, en als de medelijdende Hoogepriester voor hem bidt dat zijn geloof niet ophoude.

Alle ware Christenen kennen iets van dien bangen en gevaarlijken verzoekingsstrijd, maar weten ook, met dankzegging aan de genade van hun getrouwen God en Zaligmaker, te getuigen, van de kracht, die van Hem is uitgegaan, en waardoor zij staande gebleven zijn en overwonnen hebben.

Want het lijden tot verzoeking hebben alle geloovigen van alle tijden met elkander gemeen, en hierop wijst de apostel de Christenen in de verstrooiing met beroep op hunne wetenschap: w e t e n d e, d a t h e t z e l f d e l ij d e n a a n u w e b r o e d e r s c h a p, d i e i n d e w e r e l d i s, v o l b r a c h t w o r d t."

Deze wetenschap is voor de kinderen Gods onder hun lijden en verzoeking eene verkwikkende bron van troost en bemoediging. Zij staan in hun lijden en druk niet alleen, maar hetzelfde lijden wordt aan hen, die hen naar den geest het naast bestaan, aan hunne broederschap, zoolang zij in wereld zijn, volbracht.

Er ligt in die gemeenschap des lijdens van allen, die een even dierbaar geloof deelachtig zijn, een ongemeen groote troost. Want die zoo samen één lijden lijden, verstaan elkan-

der, gevoelen zich tot elkander aangetrokken en strijden voor elkander in het gebed.

Maar die wetenschap der geloovigen, waarop de apostel zich beroept, is bovendien eene krachtige versterking tot meerdere vastigheid van hun geloof ter bestrijding van de verzoeking des satans.

Zij toch hebben datzelfde lijden niet alleen gemeen met alle geloovigen, maar het is ook naar den wil des Heeren, dat zij dit lijden te verduren hebben. Gelijk Christus, het Hoofd der broederschap, naar den bepaalden raad en voorkennis Gods leed en stierf onder de handen der onrechtvaardigen, alzoo ook zijn lichaam, de gemeente. De beteekenis van het woord in het oorspronkelijke, door de onzen voor „volbracht worden" vertaald, wijst er ons op, dat het lijden der geloovigen, niet iets toevalligs was, maar naar den wil en raad Gods over hen kwam.

En wat sterkt den Christen meer onder druk en lijden, dan te weten, dat het de wille Gods over hem is? Wat doet hem geduldiger lijden, en tegen satans verzoekingen moediger strijden, dan het zekere bewustzijn: mijn God en Vader wil het alzoo, Hij wil mij door lijden heiligen, door verzoekingen mijn geloof oefenen, en mij alzoo voeren tot de eeuwige vreugd.

Hoe zielkundig zijn dan de laatste woorden van dit vers; er spreekt ervaring uit, waarin alle verdrukte, lijdende en door den satan verzochte kinderen Gods den apostel bijstemmen.

10. De God nu aller genade, Die ons geroepen heeft tot zijne eeuwige heerlijkheid in Jezus Christus, nadat wij een weinig *tijds* zullen geleden hebben, Dezelve volmake, bevestige, versterke *en* fondeere ulieden.

En dien God, Die alles in allen werkt, „Hem zij de heerlijkheid en de kracht in alle eeuwigheid. Amen."

De apostel is aan het einde van zijn schrijven gekomen, maar kan niet afbreken, zonder eene zegenbede voor en over de gemeente te hebben uitgesproken, en zonder eene lofverheffing aan den God aller genade, om dan te besluiten met een woord over den overbrenger van den Brief, en groetenissen.

Vs. 10 is eene bede voor de Christenen in de verstrooiing tot den God aller genade, Die machtig en gewillig is hen te volmaken, te bevestigen, te versterken en te fondeeren in het allerheiligst geloof.

Petrus noemt hier God: „De God aller genade," en voegt er aan toe: „Die ons geroepen heeft tot zijne eeuwige heerlijkheid in Christus Jezus," en hij legt hiermede den grond voor zijne bede, maar ook voor de zekerheid en vrijmoedigheid, waarmede de gemeente dat alles van den Heere bidden en verwachten mag.

Als de „God aller genade" is Hij de eenige, overvloedige en altijd vloeiende bron van alle genadeweldaden, gaven en krachten tot volmaking, bevestiging en fondeering zijner gemeente; en hiervoor heeft de gemeente een proefondervindelijk bewijs: „Die ons geroepen heeft tot zijne eeuwige heerlijkheid in Christus Jezus."

De apostel herinnert met deze woorden de geloovigen aan de hooge en uitnemende weldaad der genade, die hun van den God aller genade was toegekomen, namelijk, aan hunne inwendige en krachtdadige roeping, waardoor zij wedergeboren en getrokken waren uit de duisternis tot Gods wonderbaar licht.

Het oogmerk van hunne roeping was geen minder dan hen te leiden „tot zijne eeuwige heerlijkheid in Christus Jezus."

Die roeping geschiedde naar de voorkennis van God den Vader, waarnaar zij verordineerd waren den beelde Zijns Zoons gelijkvormig te zijn, en alzoo in de geloofsgemeenschap met dien Zoon, Jezus Christus, toebereid te worden tot de eeuwige heerlijkheid Gods.

Wie over deze woorden een oogenblik nadenkt, zal bekennen dat de apostel hier den hechtsten grond legt, die er te leggen is, voor zijne zegenbede om de volmaking, bevestiging, versterking en fondeering der gemeente van Gods Zoon.

Immers had de Heere hen voorgekend en geroepen tot zijne eeuwige heerlijkheid in Christus Jezus, dan was er alle grond om te verwachten, dat Hij niet zou nalaten hen tot die heerlijkheid te volmaken. Petrus mocht dit werk, waartoe hij, in zichzelven, al was hij ook een apostel, niet in staat was, gerustelijk in de handen van den God aller genade overgeven, en de gemeente mocht het vrijmoedig van haar getrouwen God, Die haar voorgekend en geroepen had, verwachten.

De woorden: „nadat wij een weinig *tijds* zullen geleden hebben," zijn een tusschenzin, waarin de geloovigen herinnerd worden, dat de ure der eeuwige heerlijkheid nog niet voor hen gekomen is; dat zij nog in den strijd staan, ook als die strijd en dat lijden in vergelijking met de eeuwige heerlijkheid, die voor hen bereid was, een „weinig tijds" kon genoemd worden.

Aan het kortstondige en tegelijk noodzakelijke van dit lijden had de apostel reeds in hfdst. 1:6 herinnerd, en dit in verband met de beproeving van hun geloof: „nu een weinig tijds (zoo het noodig is) bedroefd zijnde door menigerlei verzoeking."

Alzoo zou het voor hen nog een weinig tijds blijven, gelijk het nu was, „door lijden tot de heerlijkheid."

Maar de gemeente van Christus behoeft niet te vreezen, dat zij onder de beproevingen des lijdens, waardoor de duivel haar tot afval verzocht, zal bezwijken en door dien helschen leeuw verslonden worden; want de God aller genade, Die haar geroepen had tot zijne eeuwige heerlijkheid, zou haar volmaken, bevestigen, versterken, fondeeren tot het einde toe.

Onze overzetters hebben de bede des apostels overgebracht in de bijvoegende of wenschende wijze, terwijl de woorden

in het oorspronkelijke in den stellig toekomenden tijd staan. Het Grieksch gedoogt dit in zegenbeden als deze, maar dan wordt ook in deze bede de zekerheid der vervulling uitgesproken.

Petrus stapelt hier de woorden op elkander; hij gebruikt er niet minder dan vier: „volmaken,” „bevestigen,” „versterken” en „fondeeren.” Zien wij wèl, dan daalt de apostel van boven naar beneden, van „volmaken” tot „fondeeren.”

Hem staat het beeld van een gebouw, van een huis voor den geest; de gemeente van Christus — zie hfdst. 2:5 — is een geestelijk huis, een heilige tempel, waarvan de geloovigen de levende steenen zijn, gebouwd en samengevoegd op den uitersten hoeksteen door God in Zion gelegd, Jezus Christus, zie hier van ook Ef. 2:18—22.

De „volmaking” van dit geestelijke huis is het groote oogmerk des Heeren, om zijne Kerk toe te bereiden tot zijne eeuwige heerlijkheid, en hiertoe heeft Hij haar gefondeerd, haar gevestigd op een hecht, onwankelbaar fundament, dat de plasregens, stormen en watervloeden weerstaan kan, en sterkt en bevestigt Hij haar, opdat Hij haar volmake.

Dit goede en schoone werk, dat God door zijn Woord en Geest in de harten zijner uitverkorenen begint, daarvan laat zijne hand niet af, maar zal het voleindigen tot op den dag van Jezus Christus.

Het is een voortdurend en toenemend werk des Heeren, zonder hetwelk dat geestelijke huis niet volmaakt kan worden, of ook maar een oogenblik staande kan blijven.

Hij fondeert die levende steenen door het geloof steeds vaster en hechter op het eenige fundament, Jezus Christus; Hij versterkt en bevestigt hen langs zoo meer door het geloof en de liefde aan elkander, zoodat zij een welsaamgevoegd en sierlijk gebouw worden, dat de hand en de zorge van den grooten Bouwheer in alles kenmerkt.

Hiertoe wil Hij ook den dienst zijner dienaren gebruiken —

zie Ef. 4:11–15; Petrus weet dit, en daarom heeft hij in dezen Brief de geloovigen zoo ernstig en liefdevol onderwezen, vermaand en vertroost. Doch wetende, dat hij slechts planten en nat maken kan, maar God alleen den wasdom kan geven, kan hij niet eindigen zonder zijne bede te hebben opgezonden tot den God aller genade, Die zijn volk geroepen heeft tot zijne eeuwige heerlijkheid in Christus Jezus den Heere.

Vervulle de Heere die bede aan zijne gemeente en aan ieder harer leden, die Hij naar zijne groote barmhartigheid als levende steenen gebouwd heeft op den hoeksteen, Jezus Christus, en ga hiertoe het gebed en de lofverheffing der gemeente, Gode tot eer, geduriglijk op voor zijn troon.

12. Door Silvánus, die u een getrouw broeder is, zoo ik acht, heb ik met weinige *woorden* geschreven, vermanende en betuigende, dat deze is de waarachtige genade Gods, in welke gij staat.
13. U groet de medeuitverkorene *gemeente*, die in Bábylon is, en Markus, mijn zoon.
14. Groet elkander met eenen kus der liefde. Vrede zij u allen, die in Christus Jezus zijt. Amen.

De apostel zendt dezen Brief door de hand van Silvánus, die wel geen ander zal zijn dan Silas, de bekende metgezel van Paulus op diens zendingsreizen door Klein-Azië en Europa, en dien ook Paulus, 2 Cor. 1:19, en 1 Thess. 1:1, en 2 Thess. 1:1 Silvánus noemt.

De keuze van dien overbrenger van den brief was een bekwame; Silvánus was als reisgenoot van Paulus geene onbekende voor de verstrooide Christenen in Klein-Azië, en Petrus kon van hem getuigen: „die een getrouw broeder is, zoo ik acht."

Dit getuigenis bewijst niet slechts, dat Silvánus voor de Christenen aan wie hij schreef geene onbekende was, maar meer dan dit, dat zij hem kenden als een broeder in Christus, en wel als een getrouwen broeder.

Voegt de apostel hierbij: „zoo ik acht," dan spreekt hij hiermede bescheiden en welverzekerd uit waarvoor hij Silvánus erkent, dien hij het vertrouwen schenkt om dezen brief aan de gemeente over te brengen.

Want het overbrengen van zulk een brief was eene zaak des vertrouwens. Het was voor den schrijver en afzender niet onverschillig wie de overbrenger was, en evenmin voor degenen die den brief ontvingen, uit welke handen zij dien ontvingen. De persoon van den overbrenger was in dien tijd, toen men ons postwezen nog niet kende, een waarborg dat de brief werkelijk van de hand desgenen was die zich den schrijver noemde. Dat er ook in dien tijd valsche apostolische brieven verspreid werden, zien wij uit 2 Thess. 2:2 en 3:17.

Verklaart de apostel „met weinige *woorden* geschreven te hebben," gelijk ook Paulus, Hebr. 13:22, doet, hoewel diens korte schrijven meer dan het dubbele van Petrus' brief is, toch is de inhoud dier „weinige woorden" eene hoogstbelangrijke, die samengevat is in de woorden: „Vermanende en betuigende, dat deze is de waarachtige genade Gods, in welke gij staat."

Het was den apostel met zijn schrijven te doen geweest om den geloovigen ten volle te verzekeren van de waarheid des Evangelies, dat hun gepredikt was, dat zij aangenomen hadden, en in hetwelk zij staan, opdat zij hierin ten einde toe zouden volharden.

Hiertoe had hij hen zoo ernstig vermaand en zoo plechtig betuigd, „dat deze de waarachtige genade Gods is, in welke zij staan."

De genade Gods beteekent hier het Evangelie Gods, het Evangelie van Jezus Christus, de gifte van God den Vader.

Dat Evangelie is „waarachtig”; de geloovigen zijn geene kunstig verdichte fabelen nagevolgd. De genade Gods in het Evangelie geopenbaard was in Jezus Christus historisch verschenen, en bevestigd door teekenen en wonderen, en menigerlei krachten en bedeelingen des Heiligen Geestes naar den wil van God.

En waar Petrus dit betuigt, geeft hij tegelijk getuigenis aan de prediking van Paulus; want van dezen apostel hadden de Christenen in de verstrooiing eenmaal het Evangelie ontvangen. En hij doet dit, niet omdat Paulus’ prediking dit getuigenis behoefde, maar om de geloovigen te meer te bevestigen in de waarheid der genade Gods, in welke zij staan.

In vs. 23 volgen de groeten van de gemeente, die te Babylon is, en van Markus, dien Petrus zijnen zoon noemt.

Wij zullen onze lezers niet lang bezig houden met de vraag of wij hier door Babylon het eigenlijke Babylon, gelegen aan den Euphraat, te verstaan hebben, of dat Petrus den naam dier stad in oneigenlijke, in overdrachtelijke beteekenis gebruikt, en daaronder Rome verstaat.

Het laatste gevoelen wordt vooral voorgestaan door de Roomsch-katholieke uitleggers, die er een bewijs aan ontleenen voor hunne bewering, dat Petrus bisschop zou geweest zijn.

Zij pogen dit gevoelen te staven met een beroep op Openb. 14:8 en 18:2, 10, in welke plaatsen Rome Babylon genoemd wordt, en brengen als tweeden grond bij dat in den tijd, toen Petrus zijn brief schreef, de Joden uit Babylon verdreven waren.

Hiertegen is terecht ingebracht, dat zulk eene allegorische wijze van spreken, en wel in eene groete in een brief ongeplaatst is; eene overdrachtelijke wijze van spreken in een boek als de Openbaring kan in dit geval niet tot bewijs dienen. Dat in dien tijd alle Joden uit Babylon zouden verdreven zijn, is in strijd met het getuigenis van Jozefus, vol-

gens wien er toen nog vele Joden in Babel en zijne landschappen waren. Waarom ook wij Petrus zijne groete niet laten brengen uit Rome, maar uit het eigenlijke Babylon.

Markus, dien wij hier bij Petrus aantreffen, zal wel dezelfde zijn, die, Hand. 12:25, Johannes Markus genoemd wordt, en, als dienaar van Paulus en Barnabas, dezen vergezelde op hunne eerste zendingsreize van uit Antiochië, maar hen te Perge in Pamfylië verliet, waarom Paulus aan Barnabas weigerde hem mede te nemen op eene tweede zendingsreis, en Barnabas om zijnentwil zich van Paulus scheidde, en Markus met zich nam. Hand. 13:5, 13; 15:37—39. Later vinden wij evenwel Markus bij Paulus terug, Kol. 4:10 en Fil. 23.

Wanneer hij tot Petrus in die betrekking is gekomen, laat zich moeielijk bepalen; in elk geval moet het, naar de genoemde plaatsen uit Paulus' brieven, en ook, naar 2 Tim. 4:11, na Paulus' gevangenschap te Rome geweest zijn.

Dat Petrus Markus „zijnen zoon" noemt, zullen wij wel in denzelfden zin te verstaan hebben als waarin Paulus Timotheus alzoo noemt, omdat hij hem in het Evangelie geteeld had. Zijne groete aan de Christenen in de verstrooiing bewijst dat hij voor hen geene onbekende was.

Petrus eindigt met de geloovigen op te wekken „elkander te groeten met een kus der liefde", en de zegenbede: „Vrede zij U allen, die in Christus Jezus zijt. Amen."

Ook Paulus wekt de gemeente te Korinthe en te Rome op elkander te groeten met een kus. Calvijn zegt hiervan bij Rom. 16:16: „De kus is bij de Joden een gemeen teeken der goedwilligheid geweest, gelijk men alom in de Schrift ziet. Bij de Romeinen was hij mogelijk minder in gebruik; nochtans was het niet ongewoon, uitgenomen dat men niet de vrouwen mocht kussen, anders dan die bloedverwanten waren. Nochtans is dit bij de ouden eene gewoonte gewor-

den, dat de Christenen vóór het nachtmaal elkander kusten, om door dit teeken vriendschap te bewijzen." En verder zegt hij: „Nochtans schijnt Paulus deze ceremonie niet ganschelijk te eischen, maar vermaant ze alleen om broederlijke liefde te houden, welke hij van de onheilige vriendschapsoefeningen der wereld onderscheidt."

Bestaat het gebruik van den heiligen kus der broederlijke liefde onder ons niet meer, toch ontbreekt het der gemeente des Heeren niet aan andere teekenen en bewijzen tot betooning van de liefde des geloofs jegens elkander. Dat die teekenen en bewijzen onder ons vermenigvuldigen, en wij, zoovelen wij in Christus Jezus zijn, in den vrede mogen deelen, dien de apostel de Christenen in de verstrooiing toebidt.

BS2795 .D686
De Eerste algemeene zendbrief van den
Princeton Theological Seminary–Speer Library
1 1012 00063 1442